

ROMÂNIA
JUDEȚUL SATU MARE
COMUNA CIUMEȘTI

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ
A COMUNEI CIUMEȘTI
2022 – 2030

CUPRINS

Introducere	5
CAPITOLUL 1: Analiza de potențial a comunei Ciumești	7
1. Prezentare generală	7
1.1 Așezare geografică	7
1.2 Scurt istoric	7
1.3 Suprafața comunei Ciumești	9
1.4 Cadrul natural	10
2. Protecția mediului înconjurător	11
2.1 Factorii de mediu	11
2.2 Aree protejate	14
2.3 Factorii de risc	18
3. Demografie	22
3.1 Populația comunei Ciumești	22
3.2 Evoluția populației. Mișcarea migratorie	29
3.3 Forța de muncă	31
4. Servicii de educație și sociale	33
4.1 Educație	33
4.2 Sănătate și servicii sociale	35
5. Infrastructura	36
5.1 Infrastructura de transport	36
5.2 Dotări tehnico-edilitare	36
6. Activitatea economică	38
7. Cultură	41
8. Sport	46
9. Administrația publică locală	47
CAPITOLUL 2: Analiza SWOT	53

CAPITOLUL 3: Contextul dezvoltării durabile	63
1 Direcții de dezvoltare durabilă la nivel european	63
1.1. Politica de coeziune 2021-2027	63
2 Direcții de dezvoltare durabilă la nivel național	68
2.1. Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030	68
2.2. Planul Național de Redresare și Reziliență	71
2.3. Planul Național Strategic (PNS) 2023-2027	74
3. Direcții de dezvoltare durabilă la nivel regional	77
3.1. Planul de dezvoltare al Regiunii Nord-Vest 2021-2027	77
4. Programe și surse de finanțare	81
CAPITOLUL 4: Strategia de dezvoltare locală	96
4.1 Misiunea	96
4.2 Viziunea de dezvoltare strategică a comunei Ciumești	96
4.3 Principii și valori	96
4.4 Obiectivul general	97
4.5 Obiective strategice, priorități și măsuri asociate	98
CAPITOLUL 5: Planul local de acțiune	106
CAPITOLUL 6: Portofoliul de proiecte prioritare	127
CAPITOLUL 7: Implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei de dezvoltare locală	197

INTRODUCERE

Participând ca membru cu drepturi depline la Politica de Coeziune a Uniunii Europene, România beneficiază, prin intermediul instrumentelor structurale, de sprijin financiar pentru susținerea dezvoltării sale economice și sociale. În aceste condiții, este necesară existența unor strategii de dezvoltare naționale, regionale, județene și, desigur, a strategiilor de dezvoltare locală, ca instrumente de management pentru abordarea problemelor cu care se confruntă comunitățile mai restrânse. Orice comunitate modernă trebuie să aibă o viziune strategică privitoare la dezvoltarea sa pe termen mediu și lung, absența acesteia putând conduce la ratarea unor oportunități și irosirea unor resurse importante, materiale și umane.

Prezenta strategie de dezvoltare locală a fost elaborată pornind de la problemele identificate la nivelul comunei Ciumești, probleme abordate într-un cadru integrat, corelat cu obiectivele și planurile strategice elaborate la nivelurile politice și administrativ-teritoriale mai largi.

Pentru a avea rezultatele scontate, strategia trebuie însoțită de promovarea la nivelul administrației publice locale a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să utilizeze oportunitățile existente în beneficiul comunității.

Strategia de dezvoltare locală a comunei Ciumești reprezintă instrumentul principal de lucru al administrației publice locale pentru următorii ani, care își propune să valorifice potențialul, oportunitățile și realele disponibilități de dezvoltare locale, inclusiv crearea unui mediu de afaceri stimulat și competitiv, menit să atragă investiții private importante din țară și chiar din străinătate.

Valorificarea oportunităților cere însă alocarea unor resurse semnificative din partea actorilor locali, atât la nivelul capacității administrative necesare pentru accesarea, implementarea și monitorizarea adecvată de fonduri europene, cât și de ordin financiar, de furnizare a cofinanțării obligatorii. În consecință, este necesară o prioritizare clară a inițiativelor de dezvoltare, fundamentată pe o analiză riguroasă a situației locale specifice, astfel încât să fie maximizat impactul socio-economic al acestor investiții, în contextul resurselor inevitabil limitate, disponibile pentru mobilizare în orizontul de timp 2022-2030.

Strategia de dezvoltare locală se adresează unei game largi de probleme economice, sociale și de mediu ale comunității, care sunt relevante pentru obiectivele propuse, necesare obținerii dezvoltării durabile și creșterii și dezvoltării comunității.

Prezenta strategie de dezvoltare este structurată pe 7 capitole, după cum urmează:

- ✓ **Capitolul 1 „Analiza de potențial a comunei Ciumești”** – trece în revistă aspecte privind: localizarea geografică, istoricul așezării, cadrul natural, factorii de mediu și cei de risc, principalele activități economice, investitorii privați din comună, dotările tehnico-edilitare, potențialul cultural al zonei, precum și date privind evoluția populației, educație și sănătate, migrația internă și externă, populația ocupată, șomajul, alte aspecte demografice;
- ✓ **Capitolul 2 „Analiza SWOT”** – cuprinde o analiză SWOT realizată pe principalele domenii de interes în dezvoltarea comunei: economie și dezvoltare rurală, infrastructură și utilități, educație și cultură, sănătate și incluziune socială, mediu și capacitate administrativă;
- ✓ **Capitolul 3 „Contextul dezvoltării durabile”** – oferă o imagine a contextului strategic european, național și regional la momentul actual;
- ✓ **Capitolul 4 „Strategia de dezvoltare locală”** – expune strategia de dezvoltare locală pentru perioada 2022-2030, prezentând misiunea, viziunea de dezvoltare, principiile, valorile, obiectivul general, obiectivele strategice, prioritățile și măsurile asociate;
- ✓ **Capitolul 5 „Planul local de acțiune”** – prezintă planul local de acțiune al autorității publice locale pentru perioada 2022 - 2030;
- ✓ **Capitolul 6 „Portofoliul proiectelor prioritare”** – cuprinde un set de fișe orientative ale proiectelor prioritare la nivelul comunei;
- ✓ **Capitolul 7 „Implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei de dezvoltare locală”** – conține modalitățile de realizare a monitorizării, evaluării și raportărilor privind implementarea strategiei de dezvoltare locală.

CAPITOLUL 1

ANALIZA DE POTENȚIAL A COMUNEI CIUMEȘTI

1. Prezentare generală

1.1. Așezare geografică

Comuna Ciumești este situată în partea de nord-vest a județului Satu Mare, la o distanță de 50 km de municipiul Satu Mare, reședința de județ și la 13 km de municipiul Carei, teritoriul său administrativ prelungindu-se până la granița cu Ungaria.

Comuna Ciumești are în componență 3 localități rurale: Ciumești – satul de reședință, Berea și Vișoara.

Comuna Ciumești se învecinează:

- la nord cu comuna Foieni;
- la sud cu comuna Sanislău;
- la vest cu Ungaria;
- la est cu municipiul Carei.

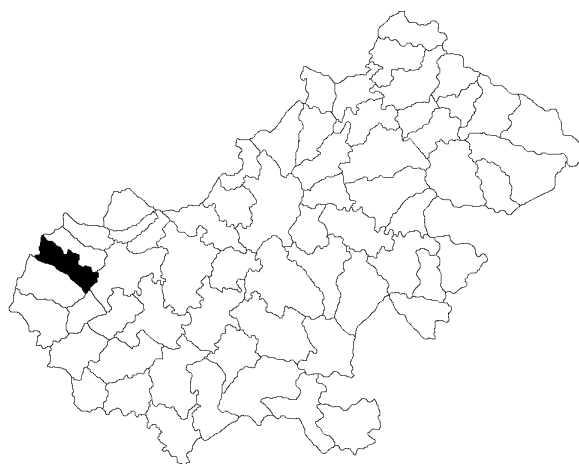

Figura nr. 1 - Așezarea geografică a comunei Ciumești

1.2. Scurt istoric

În lumina cercetărilor arheologice efectuate, a rezultat că actualul sat Ciumești se află pe vatra unor așezări umane ce datează din epoca bronzului. Mai importante sunt însă necropolele celtice din epoca fierului. În anii 60, dintr-un mormânt princiar celtic a fost adus la suprafață un coif de fier, cu o pasăre de pradă, artefact extrem de rar pe plan mondial (originalul a fost transportat la București, o copie putând fi văzută în secția Arheologie a Muzeului Județean Satu Mare).

Ulterior s-au descoperit în Ciumești un total de 35 de morminte celtice, dintre care 29 de incinerare și 6 de înmormântare. Celții își incinerau defuncții, după care le îngropau rămășițele alături de vase funerare, obiecte personale din bronz sau fier.

Prima atestare documentară a localității Ciumești datează din 1298¹, când a trecut din proprietatea neamului Gutkeled în cea a lui Simon Ördög și a familiei sale, din neamul Kaplony. Descendenții din secolul al XIV-lea își iau numele de Csomaközi, înființând în așezare centrul rezidențial. În localitate au mai avut proprietăți importante și familiile Károlyi, Vetési și Bagosi. În 1768, familia Csomaközi s-a stins pe linie masculină, astfel pe descendența feminină domeniul a intrat în proprietatea căpitanului János Mészáros de Szoboszló, care din 1789 a devenit un conducător de oști de renume legendar al armatei imperiale austriece, cu rangul de general, iar din 1794 devine și posesor al titlului de baron. Acesta a întreprins o campanie de colonizare șvăbească. El a trăit la Ciumești, fiind înmormântat în cripta bisericii. Fiica sa s-a căsătorit cu un conte Teleki, fiul lor, politicianul László Teleki, fiind una dintre cele mai remarcabile personalități ale revoluției de la 1848-1849.

Foto nr. 1. – Coiful celtic descoperit la Ciumești

La începutul secolului XX, cei mai importanți proprietari au fost conții Degenfeld.

Ca toate localitățile șvăbești, și Ciumeștiul a suferit din cauza deportărilor locuitorilor germani, în anul 1945 aproape 150 de locuitori fiind deportați în URSS.

Satul Berea este atestat documentar în anul 1291, cu ocazia judecării unui proces la Capitlul din Oradea, prin care s-au stabilit condițiile de vânzare a moșiei Berea. Vechiul sat era așezat pe teritoriul actual, distingându-se 4 mari familii: Csögi, Berei, Balogh și Gorbedi.

În jurul anului 1834 s-a semnalat un cutremur puternic de pământ, care a provocat distrugerea turlei bisericii din sat.

Populația satului Berea a fost dintotdeauna de naționalitate maghiară și de religie reformată, în mare majoritate.

Satul Vișoara a fost amintit în anii 1400 sub numele de Ponyvástag, care mai târziu a devenit Ponyvás, iar din anul 1965 - Vișoara. Pe acest teritoriu se amintește de familia Rozsái-Kun, din care provine familia Rózsa.

¹ <http://hartainteractiva.galsudvestsatumare.ro/index/poi-detail/url/biserica-reformata-ciumesti>

1.3. Suprafața comunei Ciumești

Teritoriul administrativ al unei comune este o suprafață delimitată prin lege, constituită din suprafața agricolă (teren arabil, pășuni și fânețe, vii și livezi), suprafața fondului forestier, suprafața ocupată de construcții și amenajări de infrastructură (căi de comunicație, altele decât cele aparținând domeniului public al statului, echipare energetică, lucrări de gospodărire a apelor), ape și bălți și suprafața aferentă intravilanului (construcții și amenajări), delimitată prin planurile urbanistice.

Suprafața teritoriului administrativ al comunei Ciumești este de **4.520,68 ha**, din care 2.620,84 ha teren agricol și 1.899,84 ha teren neagricol.

Tabelul nr. 1 – Categoriile de folosință ale terenului

Categoriile de folosință teren	Suprafață (ha)
▪ Terenuri arabile	1.822,54
▪ Pășuni	429,41
▪ Fânețe	256,15
▪ Vii	112,30
▪ Livezi	0,44
Total terenuri agricole	2.620,84
▪ Păduri	798,50
▪ Canale	42,43
▪ Căi de comunicație	102,81
▪ Terenuri ocupate cu construcții	72,62
▪ Terenuri sport	1,21
▪ Cimitire	5,04
▪ Terenuri neproductive	877,23
Total terenuri neagricole	1.899,84
Total general	4.520,68

1.4. Cadrul natural

1.4.1. Relieful

Fiind așezată în partea nord-vestică a Câmpiei Nirului, comuna Ciumești se caracterizează printr-un relief de câmpie, cu zone nisipoase. Altitudinea absolută este de 130 m, cu mici diferențe.

Relieful de câmpie indică existența unui potențial agrar ridicat și favorabilitatea exploatarea agricole a terenului.

1.4.2. Solurile

Sedimentările aluvionare sau eoliene au determinat formarea unei diversități de soluri (brune cernoziomice, brune de pădure, aluviale, brune aluviale ș.a.), propice culturilor agricole.

1.4.3. Clima

Clima este temperat-continentală moderată, cu veri călduroase și ierni ceva mai blânde decât în restul țării. Valoarea medie a temperaturii este vara de $+10^{\circ}\text{C}$ - $+15^{\circ}\text{C}$ și iarna de -3°C - $+5^{\circ}\text{C}$.

La nivelul județului Satu Mare, în ianuarie 1929 s-a înregistrat minima absolută de $-30,6^{\circ}\text{C}$ și în iulie 1952 maxima absolută de $39,5^{\circ}\text{C}$ în municipiul Carei. Durata medie a zilelor cu îngheț de iarnă este de 50-60 zile.

Cantitatea de precipitații este de minim 500 mm/m^2 și maxim 700 mm/m^2 .

Vânturile se caracterizează prin predominarea componentelor nord-vestice (circa 75-80%), primăvara și vara fiind mai frecvente cele vestice, iar toamna și iarna cele estice și nord-estice. În neconcordanță cu normele circulației generale din această parte a țării, direcțiile predominante sunt cele de sud-est și sud-vest. Frecvența mai accentuată a curenților de aer de sud-est și sud-vest rezultă, pe de o parte, din canalizarea de către culoarul Someșului a maselor de apă mai rece din Podișul Transilvaniei și, pe de altă parte, din abaterea unor curenți vestici de către Munții Apuseni.

1.4.4. Rețeaua hidrografică

Rețeaua hidrografică este săracă, fiind constituită din pârâuri cu debite reduse și fluctuante: Horea, Scărișoara, Berea și Valea Neagră.

Din punct de vedere hidrologic, comuna aparține Câmpiei Nir. În formele de microrelief negative se formează bălți periodice.

1.4.5. Vegetația și fauna

Vegetația, în trecut bogată și variată, a suferit modificări ca urmare a activităților umane. Din punct de vedere geobotanic, vegetația comunei Ciumești este specifică zonei de silvostepă, în cadrul căreia se remarcă suprafețe complet despădurite, dar unde local se mai păstrează pajiști, în care predomină asociațiile de păiușuri (*Festuca sulcata*, *Festuca pseudovina* ș.a.), care alternează cu vegetația psamofilă. În cea mai mare parte a câmpiei s-au extins terenurile cultivate, aici întâlnindu-se și câteva areale cu pâlcuri de pădure de stejar (*Quercus robur*) în asociație cu carpen, ulm, frasin, arțar, păducel, măr sau păr pădureț, alun, tei.

În ceea ce privește **fauna**, speciile caracteristice stepei sunt rozătoarele (șoareci, iepuri, șobolani, popândăi, hârciogii, cârțițe), insectele (greieri, lăcuste, cosași etc.), păsările (prepelețe, ulii, grauri, dumbrăvence ș.a.), reptilele ș.a. În păduri se întâlnesc căpriorul, cerbul, vulpea, mistrețul, viezurele etc.

2. Protecția mediului înconjurător

2.1. Factorii de mediu

Mediul în care trăiește omul este definit în primul rând de calitatea aerului, a apei, a solului, locuințelor, alimentele pe care le consumă, precum și mediul în care muncește. Factorii de mediu influențează în mod direct și indirect starea de sănătate a populației. În acest sens, pentru păstrarea sau îmbunătățirea stării de sănătate, definită ca integritatea sau buna stare fizică, psihică și socială a individului și colectivităților, sunt absolut necesare cunoașterea și determinarea unor factori de risc.

Pe teritoriul comunei Ciumești nu există surse de poluare cu pericol major pentru populație, vegetație și animale.

2.1.1. Calitatea aerului

Calitatea aerului se încadrează în limitele legale, emisiile de noxe la nivelul teritoriului comunei Ciumești nu depășesc limitele admise la niciun indicator.

Depășirile nivelelor admisibile de noxe pot apărea punctiform (ca localizare și durată), în urma arderii vegetației ierboase, a tufișurilor, foioaselor, păioaselor, deșeurilor menajere.

2.1.2. Calitatea apei

Pentru toate lucrările și construcțiile realizate sau în curs de realizare pentru alimentarea cu apă, tehnologia folosită a fost concepută cu respectarea prevederilor legale de calitate și de mediu în

vigoare, în vederea asigurării unei calități superioare a apei potabile, pe de o parte, ocrotirii și conservării naturii pe de altă parte, pentru păstrarea unui echilibru ecologic.

Parametrii apei furnizate atât prin sistem centralizat, cât și cea din surse proprii de consum nu indică poluarea majoră cu substanțe dăunătoare sănătății, fiind recomandată consumului uman în urma unor analize de consum.

2.1.3. Calitatea solului

Calitatea solurilor reprezintă un indicator relevant în operația de apreciere a resurselor. Pentru a evalua potențialul natural al terenurilor agricole în vederea folosirii lor raționale, solurile au fost împărțite în clase, tipuri și subtipuri, în funcție de diferite criterii cum sunt: troficitatea, cantitatea de microorganisme, oferta ecologică, capacitatea bioproductivă și capacitatea de protecție, de fertilitate sau productivitate ș.a.

Calitatea solului este influențată de folosirea îngrășămintelor chimice și a produselor fitosanitare. Îngrășămintele chimice sunt substanțe folosite pentru fertilizarea solului, cele mai folosite fiind cele pe bază de azot, fosfor și potasiu. Produsele pentru protecția plantelor (pesticidele) sunt substanțe sau combinații de substanțe chimice cu acțiune biologică deosebit de ridicată. Acestea se împart în funcție de organismul țintă combătut în erbicide, insecticide, fungicide, acaricide, nematocide, moluscocide, raticide și cu acțiune mixtă.

Îngrășămintele de orice tip, aplicate în mod rațional constituie premisa menținerii și sporirii fertilității solurilor, în scopul creșterii producției agricole. Cercetările efectuate au demonstrat că îngrășămintele pot provoca dereglarea echilibrului ecologic, în cazul în care sunt folosite fără a lua în considerare natura solurilor, condițiile meteorologice concrete și necesitățile plantelor. Utilizarea nerațională a îngrășămintelor determină apariția unui exces de azotați și fosfați care au un efect toxic asupra microflorei din sol și conduce la acumularea în vegetație a acestor elemente. Limita dintre deficitul și excesul unui element este greu de sesizat, totul depinzând de natura plantelor și de condițiile de mediu.

Utilizarea durabilă a solului

Utilizarea durabilă a solului implică diverse acțiuni pe termen lung prin care să se asigure, în paralel cu obținerea unor rezultate economice pozitive și o păstrare și îmbunătățire a calității solului. Aplicarea principiilor agriculturii moderne (rotația culturilor, utilizarea biofertilizatorilor, promovarea lucrărilor de îmbunătățire calitativă a solului) este un pas în asigurarea unei dezvoltări durabile a acestui sector.

Promovarea unei agriculturi durabile implică necesitatea unei caracterizări exhaustive a solurilor sub toate aspectele, asigurându-se un inventar cât mai detaliat și actual al resurselor de sol, validarea în vederea utilizării tehnicilor de protecție și ameliorare a solului sub toate ipostazele.

Apreciem oportună organizarea de campanii de conștientizare în rândul populației cu privire la utilizarea în mod rațional a îngrășămintelor chimice în agricultură, pentru evitarea situațiilor de degradare a solurilor și dereglare a echilibrului ecologic pe teritoriul comunei.

2.1.4. Nivelul de zgomot și vibrații

Carta verde a UE privind expunerea la zgomote menționează că aproape 20% din populația UE suferă de pe urma nivelurilor crescute de zgomot, care produc efecte adverse asupra sănătății. Alături de poluarea atmosferică și managementul deșeurilor, poluarea sonoră este una dintre marile probleme cu care se confruntă omenirea la ora actuală. Din acest motiv, monitorizarea și evaluarea zgomotului constituie un obiectiv prioritar, urmate de adoptarea măsurilor care se impun în scopul prevenirii și reducerii efectelor dăunătoare ale zgomotului asupra populației, acolo unde valorile nivelului de zgomot depășesc maximele admise.

Principalele surse de zgomot sunt:

- traficul auto;
- obiectivele economice;
- comportamentul inadecvat al oamenilor.

2.1.5. Gestionarea deșeurilor

Protejarea mediului în care trăim reprezintă o preocupare majoră a omenirii, deoarece are efecte importante asupra vieții.

Este foarte important să evidențiem că:

- dezvoltarea industrială din ultima perioadă, consumul mare de energie, precum și creșterea nivelului de trai al populației, determină producerea unor cantități din ce în ce mai mari de deșeuri;
- deșeurile menajere conțin cantități mari de materiale re folosibile care pot fi colectate și valorificate; după ce am consumat un produs, ambalajul acestuia trebuie să fie depozitat în mod corect, așa încât acesta să fie reciclat și, astfel, să protejăm mediul;
- în viața de zi cu zi trebuie să alegem produsele care generează mai puține deșeuri după utilizare, contribuind astfel la prevenirea acumulării de deșeuri.

Reciclarea este procesul de prelucrare a deșeurilor în vederea reutilizării lor. Aproape toate materialele care intră în compoziția deșeurilor: hârtia, sticla, ambalajele din plastic, cutiile din metal pot fi reciclate.

Colectarea selectivă este una dintre etapele reciclării, alături de separarea și procesarea unora dintre componentele deșeurilor, în vederea transformării lor în produse utile. Colectarea selectivă

a deșeurilor este un proces la îndemâna tuturor și presupune depozitarea deșeurilor în locuri speciale pentru a fi reciclate.

Resursele naturale sunt limitate și nu se regenerează foarte repede, în timp ce cantitatea de deșeuri crește ajungând să ocupe suprafețe mari de teren. Aproape jumătate din deșeurile pe care le aruncăm pot fi reutilizate. Mediul este din ce în ce mai poluat, prin reciclarea deșeurilor încercând să salvăm mediul și pământul. Reciclăm pentru că vrem să ne bucurăm în continuare de planetă așa cum o știm și pentru asta trebuie să avem grijă de resursele ei.

Dintre avantajele colectării selective menționăm:

- conservăm resursele naturale;
- reducem nivelul emisiilor nocive din aer – reducem poluarea;
- diminuăm cantitatea deșeurilor;
- eliminăm transformarea unor zone în focare de infecție;
- economisim energia;
- păstrăm un mediu mai curat pentru noi și generațiile următoare;
- creștem calitatea vieții și sănătatea copiilor;
- diminuăm costurile, încadrarea în gradul de suportabilitate;
- evităm penalitățile.

Comuna Ciumești face parte din Asociația de Dezvoltare Intercomunitară VALEA NEAGRĂ, constituită în scopul înființării, organizării, reglementării, exploatării, monitorizării și gestionării în comun a serviciului de salubritate a localităților pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre.

2.2. Arii protejate

Un procent de 73% din teritoriul comunei Ciumești se află în cuprinsul sitului **ROSCI0020 Câmpia Careiului**. Situl ROSCI0020 Câmpia Careiului a fost desemnat prin Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată și declararea siturilor de importanță comunitară ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, cu modificările și completările ulterioare, cu o suprafață de 23.641,6 ha.

Habitatele de interes comunitar pentru care a fost desemnat situl sunt:

1. 2190 - Depresiuni umede intradunale;
2. 2340 - Dune continentale panonice;
3. 3260 - Cursuri de apă din câmpiile de munte cu vegetația de *Ranunculus fluitantis* și *Callitriche-Batrachian*;
4. 3270 - Râuri cu bancuri nămolose cu vegetație de *Chenopodium rubri* și *Bidentium p.p.*;

5. 6120 - Pajiști calcaroase din nisipuri xerice;
6. 6410 - Pajiști cu *Molinia* pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase *Molinia caerulea*;
7. 6430 - Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin;
8. 6440 - Pajiști aluviale inundabile de *Cnidion dubii*;
9. 6510 - Fânețe de joasă altitudine;
10. 91F0 - Păduri ripariene mixte cu *Quercus robur*, *Ulmus laevis*, *Fraxinus excelsior* sau *Fraxinus angustifolia*, din lungul marilor râuri *Ulmion minoris*;
11. 91I0 - Păduri eurosiberiene stepice cu *Quercus robur*;
12. 92A0 - Zăvoaie cu *Salix alba* și *Populus alba*.

Speciile de interes comunitar pentru care a fost desemnat situl sunt:

- Amfibieni și reptile:
  1. 1335 - *Spermophilus citellus*;
  2. 1188 - *Bombina bombina*;
  3. 1166 - *Triturus cristatus*;
  4. 1993 - *Triturus dobrogicus*;
  5. 1220 - *Emys orbicularis*.
- Pești
  1. 1149 - *Cobitis taenia*;
  2. 1145 - *Misgurnus fossilis*;
  3. 1134 - *Rhodeus sericeus amarus*;
  4. 2011 - *Umbra krameri*;
- Nevertebrate
  1. 1089 - *Cerambyx cerdo*;
  2. 1052 - *Hypodryas maturna*;
  3. 1083 - *Lucanus cervus*;
  4. 1060 - *Lycaena dispar*;
  5. 1059 - *Maculinea teleius*;
  6. 4052 - *Odontopodisma rubripes*;
- Plante
  1. 4068 - *Adenophora lilifolia*;

2. 1516 - *Aldrovanda vesiculosa*;
3. 1617 - *Angelica palustris*;
4. 4081 - *Cirsium brachycephalum*;
5. 1898 - *Eleocharis carniolica*;
6. 4097 - *Iris aphylla* ssp. *Hungarica*;
7. 4098 - *Iris humilis* ssp. *Arenaria*;
8. 1428 - *Marsilea quadrifolia*;
9. 4110 - *Pulsatilla pratensis* ssp. *Hungarica*.

Foto nr. 2 – Vegetația specifică sitului ROSCI0020 Câmpia Careiului²

Trebuie menționat că un procent de 76% din teritoriul comunei Ciumești se află în cadrul ariei de protecție specială avifaunistică **ROSPA0016 Câmpia Nirului-Valea Ierului**, instituită prin Hotărârea Guvernului nr. 1.284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, cu modificările și completările ulterioare.

² Sursă foto: <http://apmsm-old.anpm.ro/>

Situl Natura 2000 ROSPA0016 Câmpia Nirului-Valea Ierului a fost declarat pentru asigurarea stării favorabile de conservare pentru 61 specii de păsări de interes comunitar, conform formularului standard Natura 2000, respectiv: *Anas clypeata*, *Anas crecca*, *Anas penelope*, *Anas querquedula*, *Anas strepera*, *Anser albifrons*, *Anser anser*, *Anthus campestris*, *Aquila pomarina*, *Ardea purpurea*, *Aythya ferina*, *Aythya fuligula*, *Aythya nyroca*, *Botaurus stellaris*, *Burhinus oedicephalus*, *Caprimulgus europaeus*, *Ciconia ciconia*, *Circus aeruginosus*, *Circus pygargus*, *Coracias garrulus*, *Crex crex*, *Cygnus olor*, *Dendrocopos medius*, *Dendrocopos syriacus*, *Dryocopus martius*, *Egretta garzetta*, *Falco subbuteo*, *Falco vespertinus*, *Hieraaetus pennatus*, *Himantopus himantopus*, *Ixobrychus minutus*, *Lanius collurio*, *Lanius minor*, *Larus cachinnans*, *Larus canus*, *Larus ridibundus*, *Larus ridibundus*, *Mergus merganser*, *Milvus migrans*, *Motacilla flava*, *Motacilla flava*, *Numenius phaeopus*, *Nycticorax nycticorax*, *Otus scops*, *Pernis apivorus*, *Picus canus*, *Podiceps cristatus*, *Tachybaptus ruficollis*, *Tadorna tadorna*, *Tringa erythropus*, *Tringa nebularia*, *Tringa ochropus*, *Tringa stagnatilis*, *Tringa totanus*, *Bufo bufo*.

La acestea se adaugă o serie de specii de interes conservativ: *Capreolus capreolus*, *Carassius carassius*, *Coronella austriaca*, *Cricetus cricetus*, *Crocidura leucodon*, *Cyprinus carpio*, *Erinaceus europaeus*, *Lepus europaeus*, *Martes martes*, *Meles meles*, *Microtus arvalis*, *Mus musculus*, *Neomys fodiens*, *Ondatra zibethicus*, *Podarcis muralis*, *Putorius putorius*, *Rana ridibunda*, *Rattus norvegicus*, *Rhinolophus hipposideros*, *Sorex araneus*, *Sus scrofa*, *Talpa europaea*, *Vulpes vulpes*.

Foto nr. 3 – Din fauna specifică (Popândăi)³

³ Sursa foto: <https://www.facebook.com/codriisatmarului.ro/>

2.3. Factorii de risc

2.3.1. Inundații

Pe teritoriul comunei Ciumești nu se poate vorbi de risc major de inundații.

Inundațiile se produc de obicei datorită revărsării cursurilor apelor interne sau ca efect al excedentului hidric produs de ploile de lungă durată.

Canalele de desecare reprezintă ele însele structuri care pot fi utilizate pentru reținerea apei în exces. Lipsa întreținerii corespunzătoare a canalelor de desecare de toate ordinele, precum și a structurilor de control a apei care le deservește poate deveni o *cauză majoră a producerii de inundații cu efecte din cele mai dezastruoase*.

Efecte: pagube în economie:

- pagube directe (distrugeri sau deteriorări): localități, obiective industriale agricole și zootehnice, căi de comunicații și telecomunicații, rețele de transport, construcții hidrotehnice, poduri și podețe, animale și păsări;
- pagube indirecte: întreruperea proceselor de producție, întârzieri în livrarea produselor, cheltuieli pentru apărare în timpul inundațiilor, cheltuieli pentru normalizarea vieții după inundație, plata asigurării bunurilor.

Efecte sociale negative: victime umane, evacuarea populației, provocarea panicii, pericol de epidemii, întreruperea învățământului, diminuarea veniturilor populației, distrugeri de bunuri, reducerea ritmului de dezvoltare a zonelor afectate.

Efecte ecologice negative: degradarea mediului ambiant, poluarea apelor de suprafață sau subterane, poluarea solurilor, exces de umiditate, degradarea versanților, degradarea peisajului, distrugerea faunei și florei.

Măsuri care trebuie întreprinse pentru managementul riscului la inundații:

- alegerea unor lucrări de protecție împotriva inundațiilor la nivel local destinate unor localități și structuri socio-economice în locul lucrărilor de protecție împotriva inundațiilor ample, de mari dimensiuni;
- alegerea unor soluții tehnice care să conducă la încetinirea și diminuarea inundațiilor pe măsură ce se produc, în locul supraînălțării digurilor existente sau construirii de noi diguri;
- folosirea celor mai noi metode și tehnologii pentru reabilitarea/construirea digurilor și efectuarea lucrărilor de protecție în corelare cu planurile teritoriale de amenajare urbanistică;
- elementele planurilor de management al riscului la inundații trebuie revizuite periodic și, dacă este cazul, trebuie actualizate, luând în considerare efectele posibile ale schimbărilor climatice asupra apariției inundațiilor;

- creșterea gradului de conștientizare privind riscul de inundații în rândul populației expuse, măsuri adecvate înainte și după producerea acestora, încheierea de contracte de asigurare și altele asemenea;
- îmbunătățirea capacității de răspuns a autorităților administrației publice locale cu atribuții în managementul situațiilor de urgență generate de inundații, accidente la construcții hidrotehnice și poluări accidentale.

2.3.2. Furtuni, grindină, secetă

Furtunile sunt perturbări severe ale atmosferei. Din punct de vedere științific, metereologii consideră furtunile drept sisteme metereologice, având viteze ale vântului de intensitate 10 până la 12 pe scara Beaufort. Vânturile de intensitate 10 ating viteze de 88-101 km/h, iar cele de intensitate 11 ating 102-117 km/h cauzând furtuni violente. Vânturile care ating viteze mai mari de 117/km/h - intensitate 12 - sunt numite vânturi de intensitatea uraganului.

Grindina poate să apară din martie până în octombrie și să genereze calamități naturale de mari proporții. Impactul negativ este redus atunci când dimensiunea și densitatea boabelor este mică, durata mai redusă și faza de vegetație mai înaintată.

Seceta reprezintă o insuficiență a umidității solului și a atmosferei față de valorile minimale necesare creșterii și dezvoltării normale a plantelor (cultivate). Este un fenomen care se produce în natura și care se manifesta prin lipsa de ploi, prin vânturi uscate și arșiță, ce dăunează plantelor și în special culturilor agricole.

Efecte: pagube în economie:

- pagube directe în agricultură și zootehnie, în turism, afectarea construcțiilor hidrotehnice;
- pagube indirecte: întreruperea proceselor de producție, întâzieri în livrarea produselor, cheltuieli pentru aprovizionare cu apă, cheltuieli pentru normalizarea vieții, plata asigurării bunurilor.

Efecte sociale negative: provocarea panicii, pericol de epidemii, diminuarea veniturilor populației, distrugeri de bunuri, reducerea ritmului de dezvoltare a zonelor afectate.

Efecte ecologice negative: degradarea mediului ambiant, distrugerea faunei și florei.

Utilizarea și gestionarea eficientă a resurselor de apă implică implementarea unor schimbări de comportament atât al producătorilor de bunuri și servicii de gospodărire a apelor, cât și al utilizatorilor, al populației față de resursele de apă și față de mediu.

România a aderat prin Legea nr. 111/1998 la Convenția Națiunilor Unite pentru combaterea deșertificării în țările afectate grav de secetă și/sau de deșertificare, în special în Africa, adoptată la Paris la 17 iunie 1994.

2.3.3. Căderi masive de zăpadă, viscol, îngheț

Înzăpezirea este acoperirea terenului cu un strat de zăpadă care, prin mărimea și durata sa, provoacă blocaje rutiere, izolarea localităților și distrugerii materiale ce dereglează buna desfășurare a activităților social-economice din zona afectată.

Stratul de zăpadă devine risc atunci când grosimea este excepțional de mare, dacă se formează în extrasezon sau dacă topirea stratului de zăpadă se produce brusc și în sol există suficiente rezerve de apă. Interacțiunea dintre masele de aer arctic sau rece polar cu cel cald tropical poate genera zăpezi abundente. Lipsa stratului de zăpadă determină înghețuri puternice și degradarea culturilor însămânțate toamna.

Intervalul cu risc se produce toamna (20.XI.-10.XII) și primăvara (15.III-01.IV).

Numărul mediu de zile cu ninsoare este cuprins între 25 și 32 zile. Stratul de zăpadă este discontinuu, atât în timp, cât și în teritoriu, iar durata medie este de cca. 45 zile. Grosimea stratului de zăpadă este de 5 - 10 cm, dar uneori poate depăși 80 cm, însă destul de rar.

Fenomenele de viscol și îngheț s-au înscris în parametrii normali ai lunilor de iarnă, neafectând în mod semnificativ alimentarea cu apă, energie electrică și gaze naturale și nici procesele de producție ale operatorilor economici. Fenomenele de intensitate mare pot avea ca urmări desfășurarea dificilă a circulației, probleme în deplasarea mijloacelor de intervenție, dificultăți în alimentarea cu apă, energie electrică și gaze naturale.

Activitățile de dezăpezire și combatere a poleiului se desfășoară conform planului de intervenție în sezonul rece privind combaterea urmărilor fenomenelor meteo periculoase, atât cu mijloace de intervenție proprii, cât și cu forțe și mijloace de intervenție aparținând operatorilor economici cu care s-au încheiat contracte.

Efecte: pagube în economie:

- pagube indirecte: întreruperea proceselor de producție, întâzieri în livrarea produselor, cheltuieli pentru apărare în timpul înzăpezirilor, cheltuieli pentru normalizarea vieții după dezăpezire.

Efecte sociale negative: pericol de epidemii, întreruperea învățământului, diminuarea veniturilor populației, reducerea ritmului de dezvoltare a zonelor afectate.

Efecte ecologice negative: exces de umiditate, degradarea versanților.

2.3.4. Temperaturi extreme

Temperaturile extreme sunt temperaturile exterioare ale aerului, care:

- depășesc +37°C sau, corelate cu condiții de umiditate mare, pot fi echivalate cu acest nivel;
- scad sub -20°C sau, corelate cu condiții de vânt intens, pot fi echivalate cu acest nivel.

Acestea sunt temperaturi monitorizate și certificate de Institutul Național de Meteorologie și Hidrologie și transmise de centrele regionale ale acestuia.

2.3.5. Cutremure de pământ

Cutremurul reprezintă rupțura brutală a rocilor din scoarța terestră datorită mișcării plăcilor tectonice, care generează o mișcare vibratorie a solului, ce poate duce la victime umane și distrugerii.

Efecte:

Elementele expuse direct sau indirect efectelor seismelor sunt:

- populația, precum și bunurile sale mobile și imobile;
- construcțiile: clădiri de locuit, clădiri pentru învățământ și social-culturale, capacitățile productive;
- căile de comunicații rutiere, feroviare și navale;
- rețelele de alimentare cu energie electrică, gaze, barajele și alte lucrări hidrotehnice;
- sursele și sistemele de alimentare cu apă și canalizare, stațiile de tratare și de epurare;
- rețelele de telecomunicații și altele asemenea;
- mediul natural: ecosisteme, păduri, terenuri dispuse pe versanți sau având caracteristici defavorabile, intravilanul localităților și altele;
- activitățile social-economice.

În cazul unui cutremur riscul de producere a unor dezastre complementare este mare:

- prăbușiri de construcții și instalații;
- avarii sau distrugerii a unor lucrări hidrotehnice (diguri, cheuri);
- accidente tehnologice;
- incendii, explozii izolate sau de mari proporții;
- accidente chimice;
- accidente navale;
- accidente de transport al oamenilor, mărfurilor obișnuite sau periculoase;
- alunecări de teren.

Analiza multianuală a seismicității relevă faptul că în zona analizată au loc cutremure cu o frecvență neregulată, de intensitate mică și numai cu totul excepțional de intensitate mijlocie (în 25 februarie 1989 s-a produs un seism cu magnitudinea undelor de suprafață - $M_s = 4,5$ la 20 km adâncime în zona Valea lui Mihai). Seismicitatea teritoriului este determinată de existența mai multor falii crustale active, indicate și de prezența zăcămintelor hidrografice termominerale (Tășnad). Cutremurele din această zonă sunt de origine tectonică (crustală) - de mică adâncime ($0 \leq$

h < 70 km), care pot atinge magnitudini de până la 4,7 - 5,3 grade pe scara Richter, respectiv intensități maxime de VII grade pe scara Mercalli. Din punct de vedere al adâncimii hipocentrului, seismele din arealul de interes se încadrează în 3 zone de frecvență mai mare: 7-10 km, 20 km și 30-35 km. Magnitudinea maximă a fost de 6,2 pe scara Richter, dar trebuie observat faptul că seismele de o astfel de amplitudine apar în zonă foarte rar, la intervale de mai multe sute de ani, iar aria lor de impact teritorial este destul de restrânsă.

Comuna Ciumești este situată din punct de vedere seismic în zona seismică E, cu coeficientul $K_s = 0,12$, perioada de colt $T_c = 0,7$ sec.

2.3.6. Alunecări de teren

Teritoriul comunei Ciumești nu este predispus la fenomene de alunecări de teren, fiind caracterizat prin stabilitatea terenurilor, întrucât se situează într-un relief de câmpie, aproape orizontal și cu energie de relief nesemnificativă.

3. Demografie

3.1. Populația comunei Ciumești

La recensământul populației și locuințelor din anul 2011, populația comunei Ciumești înregistra un număr de **1.407 locuitori**, din care 675 de sex masculin și 732 de sex feminin.

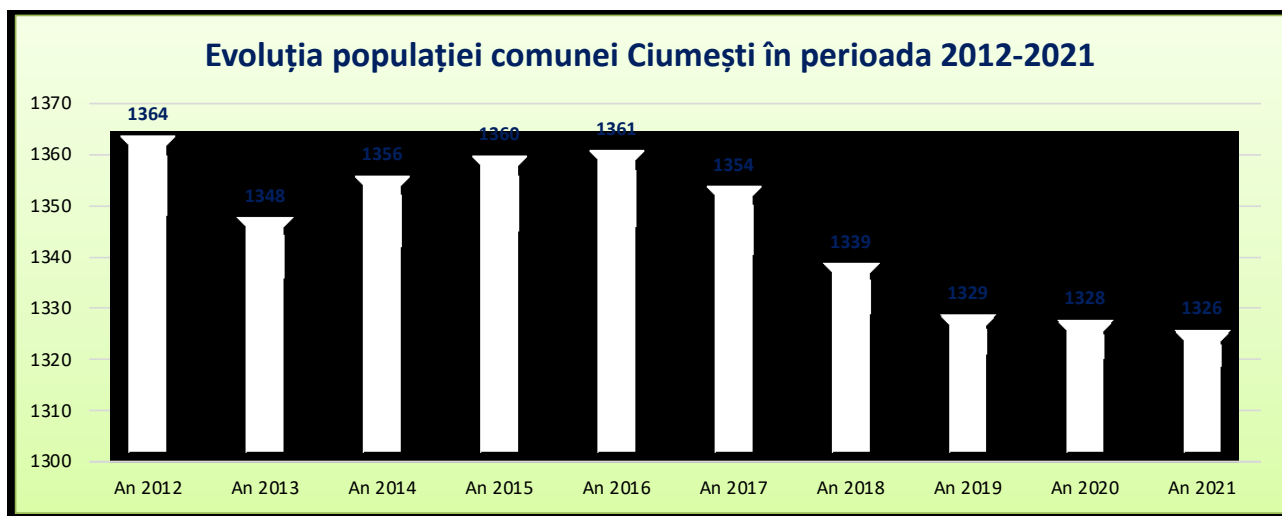
Luând în considerare datele⁴ statistice aferente recensământului din anul 2011, precum și celelalte informații privind numărul populației furnizate de Institutul Național de Statistică, putem prezenta aprecia că populația comunei Ciumești se înscrie pe un trend ușor descendent.

Tabelul nr. 2 – Evoluția populației comunei Ciumești în perioada 2012-2021

An	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Populație	1364	1348	1356	1360	1361	1354	1339	1329	1328	1326

⁴ Datele privind populația comunei Ciumești prezentate în cuprinsul Strategiei de dezvoltare locală sunt preluate de pe website-urile <http://www.recensamantromania.ro/> și statistici.insse.ro

Graficul nr. 1 – Evoluția populației comunei Ciumești în perioada 2012-2021

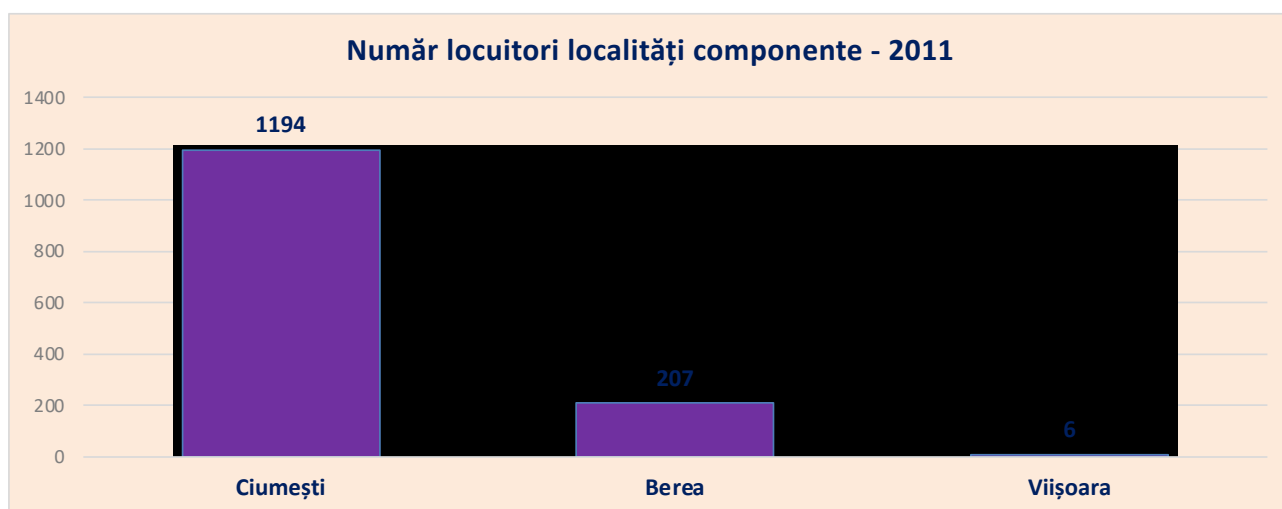

Conform recensământului efectuat în 2011, repartitia populației pe satele componente ale comunei Ciumești era următoarea:

Tabelul nr. 3 – Repartiția populației pe satele componente în anul 2011

Sat	Ciumești	Berea	Viișoara
Populație	1194	207	6

Graficul nr. 2 – Repartiția populației pe satele componente în anul 2011

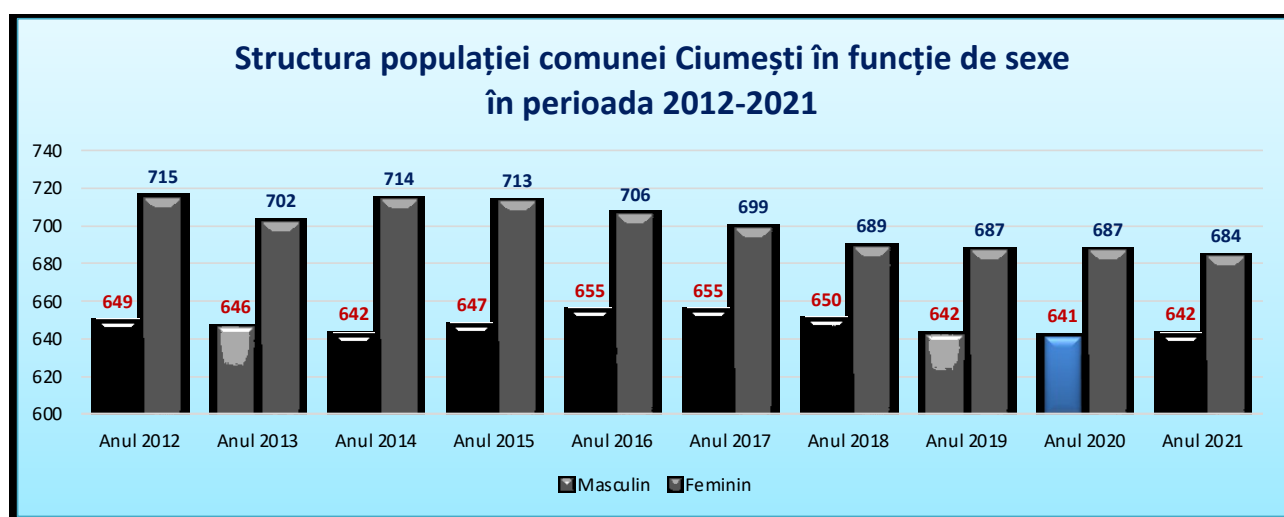

În ceea ce privește structura populației comunei Ciumești în funcție de sexe, în perioada 2012-2021, situația este următoarea:

Tabelul nr. 4 – Structura populației comunei Ciumești în funcție de sexe – 2012-2021

An	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Masculin	649	646	642	647	655	655	650	642	641	642
Feminin	715	702	714	713	706	699	689	687	687	684

Graficul nr. 3 – Structura populației comunei Ciumești în funcție de sexe – 2012-2021

Populația stabilă a comunei Ciumești, pe grupe de vârste și sexe, în anul 2021, comparativ cu anul 2011, se prezintă astfel:

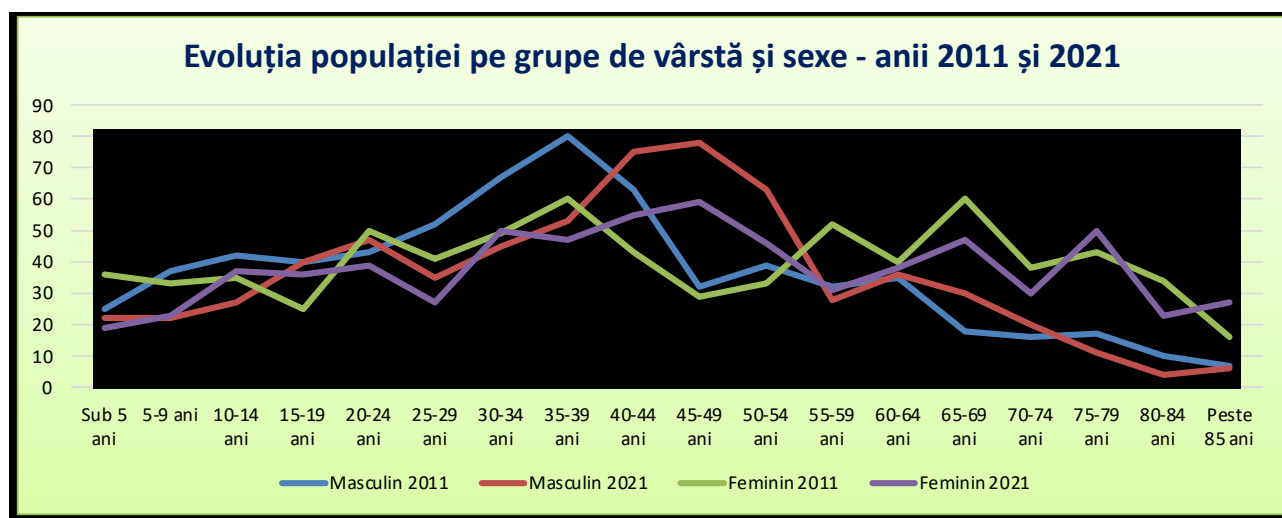
Tabelul nr. 5 – Structura populației pe grupe de vârste și sexe – anii 2011 și 2021

Grupa de vârstă	Număr locuitori			
	Masculin		Feminin	
	2011	2021	2011	2021
Sub 5 ani	25	22	36	19
5-9 ani	37	22	33	23
10-14 ani	42	27	35	37
15-19 ani	40	40	25	36

20-24 ani	43	47	50	39
25-29 ani	52	35	41	27
30-34 ani	67	45	49	50
35-39 ani	80	53	60	47
40-44 ani	63	75	43	55
45-49 ani	32	78	29	59
50-54 ani	39	63	33	46
55-59 ani	32	28	52	31
60-64 ani	35	36	40	38
65-69 ani	18	30	60	47
70-74 ani	16	20	38	30
75-79 ani	17	11	43	50
80-84 ani	10	4	34	23
Peste 85 ani	7	6	16	27

Graficul nr. 4 – Structura populației pe grupe de vârste și sexe – anii 2011 și 2021

Din datele prezentate se poate constata că populația comunei este în continuă scădere, fenomen înregistrat la nivel național, dar și al statelor Uniunii Europene. Dintre cauzele acestui fenomen menționăm: scăderea natalității, fenomenul migrației, îmbătrânirea demografică.

Se remarcă, de asemenea, că începând cu grupa de vârstă 55-59 ani, populația de sex feminin este mai numeroasă decât cea de sex masculin, de unde rezultă că durata de viață este mai mare

pentru populația de sex feminin. În tabelul următor prezentăm durata medie a vieții, pe sexe, în perioada 2011-2018, la nivel județean.

Tabelul nr. 6 - Durata medie a vieții, pe sexe, în perioada 2011-2018 – județul Satu Mare⁵

Ani	Ambele sexe	Masculin	Feminin
2011	71,91	67,83	76,18
2012	72,64	68,72	76,66
2013	72,94	69,02	76,92
2014	73,09	69,22	77,01
2015	73,19	69,52	76,88
2016	73,48	69,42	77,63
2017	73,55	69,74	77,44
2018	73,75	70,08	77,27

Conform Direcției Județene de Statistică, în județul Satu Mare densitatea populației în anul 2011 era de **77,9 locuitori/km²**, în mediul rural înregistrându-se o densitate de **50,9 locuitori/km²**.

În continuare prezentăm situația privind mișcarea naturală a populației comunei Ciumești în perioada 2011-2021.

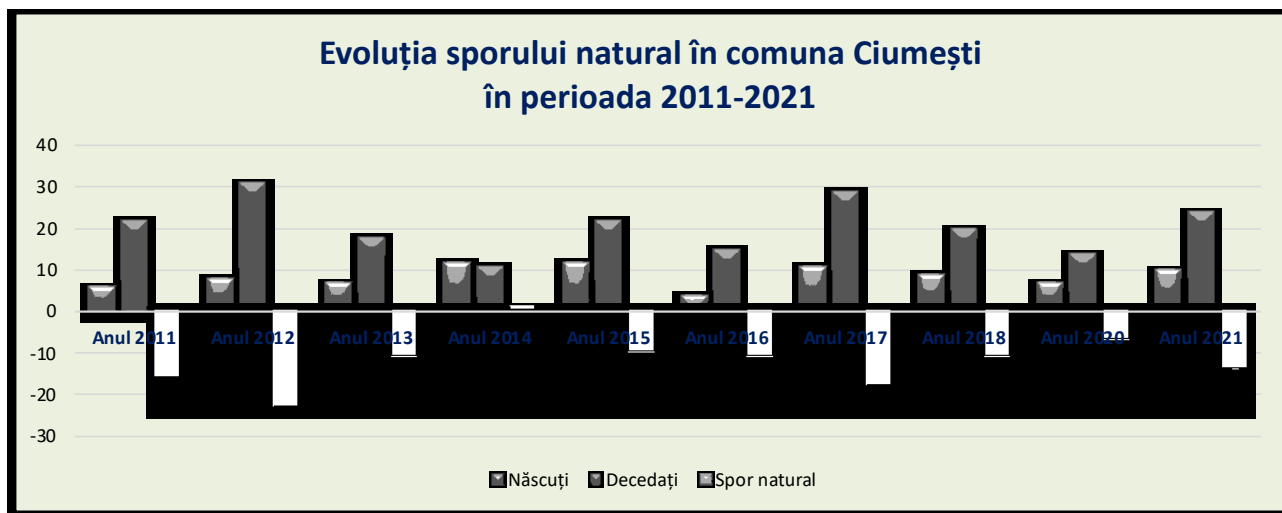
Tabelul nr. 7 – Mișcarea naturală a populației comunei Ciumești în perioada 2011-2021

Categorie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Născuți vii	6	8	7	12	12	4	11	9	7	10	7
Decedați	22	31	18	11	22	15	29	20	14	24	18
Spor natural	-16	-23	-11	1	-10	-11	-18	-11	-7	-14	-11

Sporul natural, prezentat în tabelul de mai sus, este un indicator demografic dependent de natalitate și mortalitate, care se calculează pe baza diferenței dintre rata de natalitate și rata de mortalitate generală într-o anumită perioadă de timp, sau diferența dintre numărul născuților vii și cel al deceselor în rândul unei populații determinate într-o perioadă de timp. După cum se poate observa, sporul natural este predominant negativ în comuna Ciumești în perioada 2011-2021.

⁵ Sursă informații: <https://satumare.insse.ro/>

Graficul nr. 5 – Mișcarea naturală a populației comunei Ciumești în perioada 2011-2021

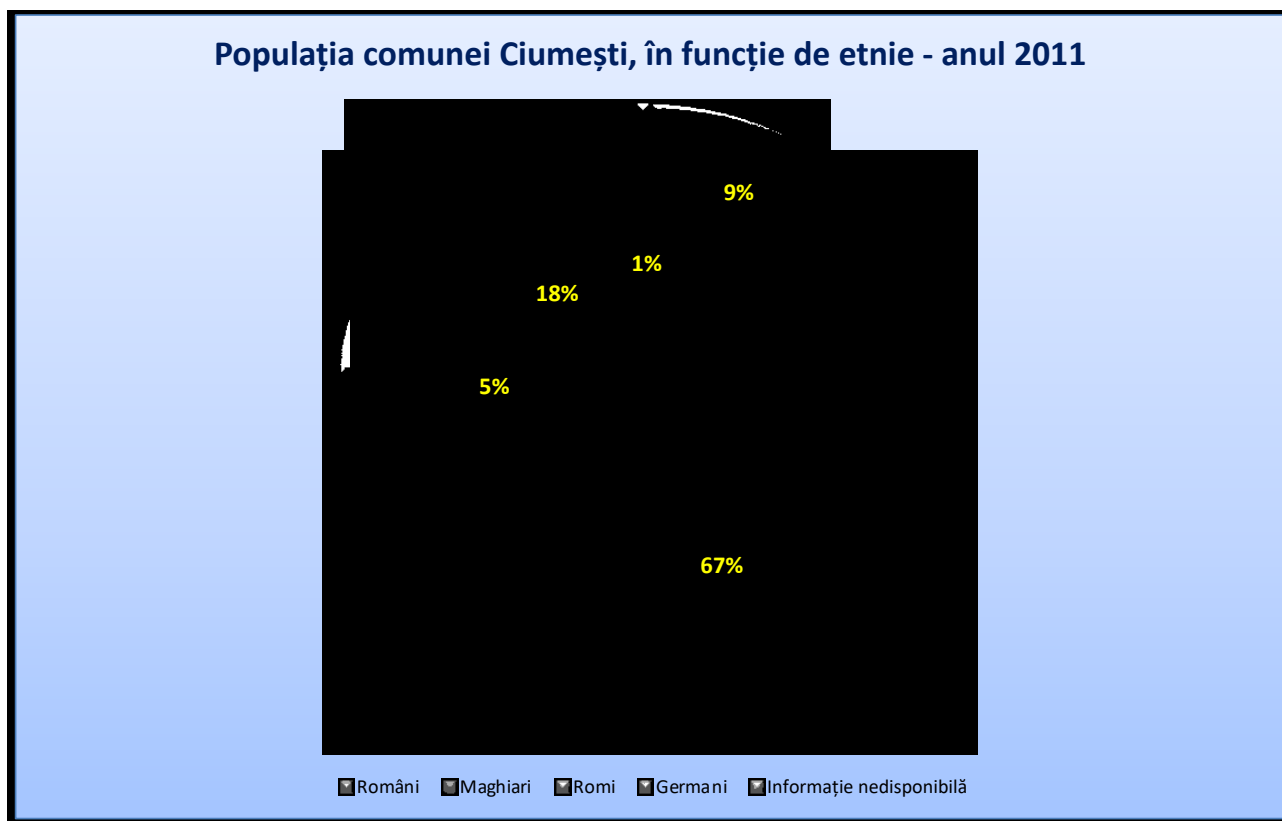

Din punct de vedere **etnic**, majoritatea locuitorilor este reprezentată de maghiari (67%). Principalele minorități sunt cele de germani (18%), români (9%) și romi (5%). Pentru 1% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută.

Tabelul nr. 8 – Structura populației în funcție de etnie – anul 2011

Etnie	Număr locuitori
Români	127
Maghiari	945
Romi	67
Germani	258
Informație nedisponibilă	10

Graficul nr. 6 – Structura populației în funcție de etnie

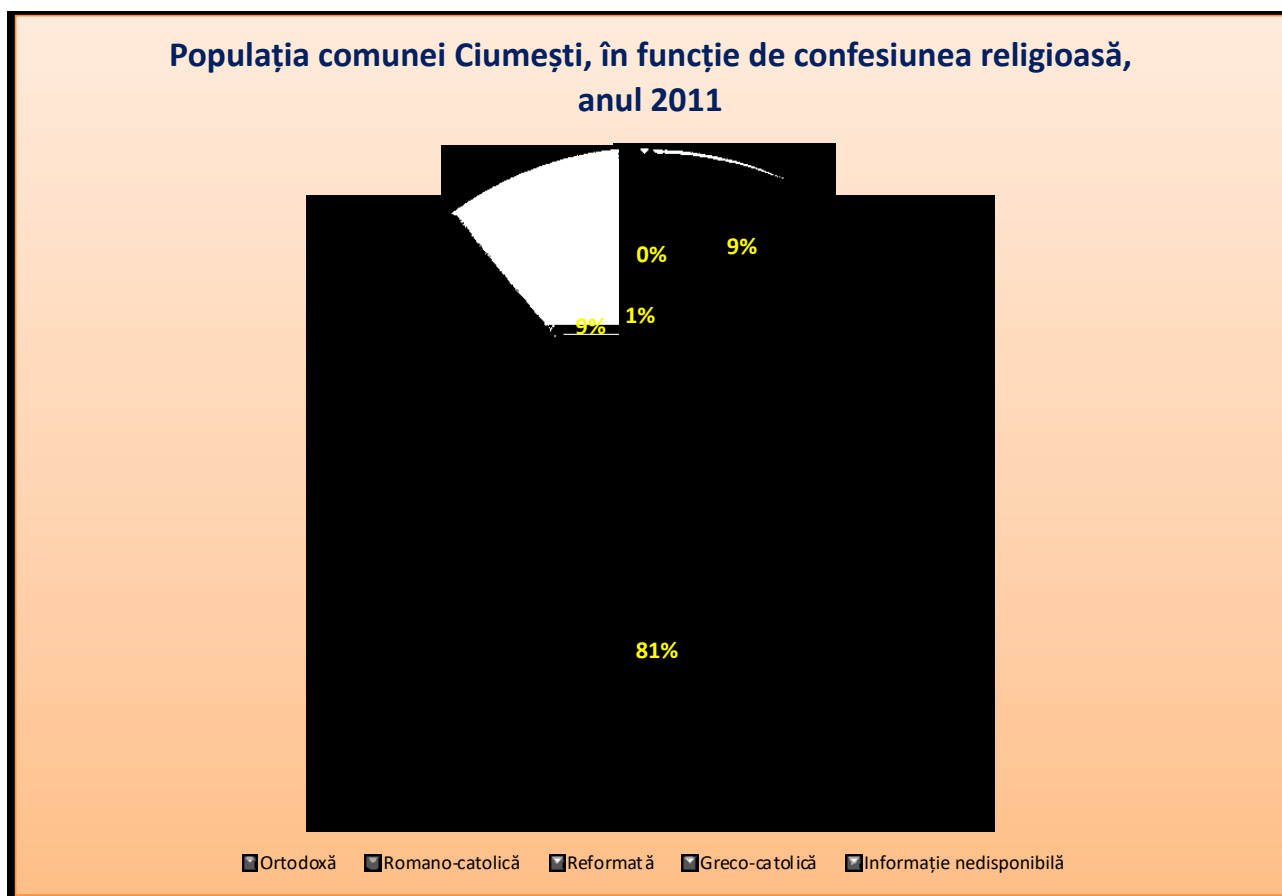

Din punct de vedere al confesiunii religioase, majoritatea locuitorilor sunt romano-catolici (81%), dar există și minorități de ortodocși (9%) și reformați (9%). Pentru un procent ne semnificativ (0,57%) din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

Tabelul nr. 9 – Structura populației în funcție de confesiunea religioasă – anul 2011

Nr. crt.	Confesiune	Număr locuitori
1.	Ortodoxă	125
2.	Romano-catolică	1136
3.	Reformată	124
4.	Greco-catolică	11
5.	Informație nedisponibilă	8

Graficul nr. 7 – Structura populației în funcție de confesiunea religioasă

3.2. Evoluția populației. Mișcarea migratorie

La recensământul din anul 2011, în comuna Ciumești, **populația stabilă număra 1401 locuitori**, din care 670 de sex masculin și 731 de sex feminin. Tot atunci s-a înregistrat un număr de **531 gospodării** ale populației, numărul mediu de persoane pe o gospodărie a populației fiind de **2.64**. Totodată, s-au înregistrat **582 clădiri cu locuințe**.

Redăm mai jos situația locuințelor existente în comuna Ciumești, precum și suprafața locuibilă aferentă acestora, în perioada 2012-2021.

Tabel nr. 10 – Locuințe existente și suprafața locuibilă în comuna Ciumești, perioada 2012-2021

An	Locuințe existente	Suprafața locuibilă m ² arie desfășurată
2012	584	29820
2013	584	29820
2014	584	29820
2015	584	29820
2016	584	29820
2017	584	29820
2018	584	29820
2019	584	29820
2020	582	29760
2021	581	29610

Referitor la mișcarea migratorie a populației în comuna Ciumești pentru perioada 2012 – 2021, datele sunt următoarele:

Tabel nr. 11 – Mișcarea migratorie a populației – comuna Ciumești

An	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stabiliri de reședință	8	9	4	8	16	5	2	5	15	8
Plecări cu reședință	9	5	4	6	5	11	9	15	4	3
Stabiliri cu domiciliul	20	29	21	25	20	19	14	19	24	19
Plecări cu domiciliul	12	10	15	14	17	16	13	13	12	16
Emigranți definitivi			2	2	4	1	1	2		0
Imigranți definitivi								1		1

Disfuncții și riscuri demografice

Evenimentele din categoria riscurilor demografice au o manifestare graduală. De exemplu, îmbătrânirea demografică a populației ar putea determina o presiune puternică asupra populației active, ceea ce ar conduce la creșterea indicelui de dependență.

În arealul de referință, riscurile demografice pot fi coroborate cu fazele de dezechilibru al grupelor majore de vârstă în care se află populația localității, cu dezechilibrul structurii pe sexe a populației, cu trendul ușor descendent al natalității, cu efectele pe care le poate genera fenomenul migratoriu, la care ar putea fi adăugate o serie de fenomene asociate stadiului dezvoltării economico-sociale și evoluției la nivel european.

Începând cu anul 1990, segmentul populației în vârstă de până la 14 ani a intrat în declin concomitent cu expansiunea segmentului de vârstă de peste 65 de ani. Numărul de nașteri scade continuu, lucru care se reflectă în scăderea populației din categoria de vârstă cuprinsă între 15-19 ani.

Pe termen lung, aceste tendințe demografice vor afecta sistemul educațional, în sensul reducerii efectivelor de elevi și studenți, precum și expansiunea cererii pentru servicii de sănătate și protecție socială. Procesul de îmbătrânire a populației va exercita o influență negativă asupra întregii economii, pe măsură ce numărul populației inactive va dezechilibra, în sensul împovărării, sistemul asigurărilor sociale.

Trendul descendent al populației ar putea genera în timp insuficiența resurselor umane pentru acoperirea locurilor de muncă. Date privind populația activă, situația salariaților, dar și a șomerilor din comuna Ciumești sunt prezentate în secțiunea care urmează.

3.3. Forța de muncă

Populația activă din punct de vedere economic cuprinde toate persoanele care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii în timpul perioadei de referință, incluzând populația ocupată și șomerii. Încadrarea populației pe categorii, după participarea la activitatea economică, se face conform principiului priorității ocupării față de șomaj și a șomajului față de inactivitate.

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, numărul mediu al salariaților din comuna Ciumești în perioada 2011 – 2021 este redat în tabelul următor:

Tabelul nr. 12 – Numărul mediu al salariaților în perioada 2011 – 2021

An	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Număr mediu salariați	128	123	137	152	138	127	127	128	68	63	89

Locuitorii comunei Ciumești practică navetismul, fiind încadrați în muncă la unități economice din zonă, cum ar fi: Fabrica de Mobilă Foieni, Fabrica de Încălțăminte Valea lui Mihai, Continental Carei.

Conform datelor oficiale⁶, la nivelul județului Satu Mare, la data de referință **31.12.2020**, rata șomajului era de **3,7 %**. Rata șomajului reprezintă ponderea șomerilor în populația activă.

În tabelele de mai jos prezentăm situația șomerilor din comuna Ciumești în perioada 2011-2021, precum și în prima jumătate a anului 2022.

Tabelul nr. 13 – Situația șomerilor din comuna Ciumești în perioada 2011-2021

An	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Număr total	24	17	11	16	12	17	5	6	7	22	11
Masculin	10	6	4	4	6	10	2	3	2	10	5
Feminin	14	11	7	12	6	7	3	3	5	12	6

Tabelul nr. 14 – Situația șomerilor din comuna Ciumești în perioada 01.2022 – 06.2022

	01.22	02.22	03.22	04.22	05.22	06.22
Număr total	10	10	8	8	8	6
Masculin	5	5	4	4	4	3
Feminin	5	5	4	4	4	3

⁶ Date preluate de la adresa <https://satumare.insse.ro/>

4. Servicii de educație și sociale

4.1. Educație

În comuna Ciumești își desfășoară activitatea o unitate de învățământ de stat, Școala gimnazială cu clasele I-VIII Ciumești, cu personalitate juridică.

Școala are în componență ciclul primar și ciclul gimnazial, dar și învățământ preșcolar, având arondată o grădiniță cu program prelungit.

În anul școlar 2022-2023, școala funcționează cu următoarele efective de elevi și preșcolari:

- 26 de preșcolari într-o grupă combinată cu program prelungit, secția maghiară la Grădinița cu program prelungit Ciumești;

- 34 de elevi în învățământul primar, în clasele pregătitoare și I, II, III, IV - secția maghiară;

- 33 de elevi la ciclul gimnazial, în clasele V-VIII, secția maghiară.

Începând din anul 2013 s-a dat în folosință o nouă clădire modernă pentru școală, cu 8 săli de clase și 2 laboratoare (de informatică și de fizică-chimie-biologie), care asigură condiții optime pentru desfășurarea procesului instructiv-educativ. Școala dispune de o sală de informatică dotată cu 15 calculatoare cu acces la internet.

Foto nr. 4 – Școala Gimnazială din comuna Ciumești

Referitor la nivelul de educație al locuitorilor comunei Ciumești, recensământul populației din anul 2011 furnizează următoarele date:

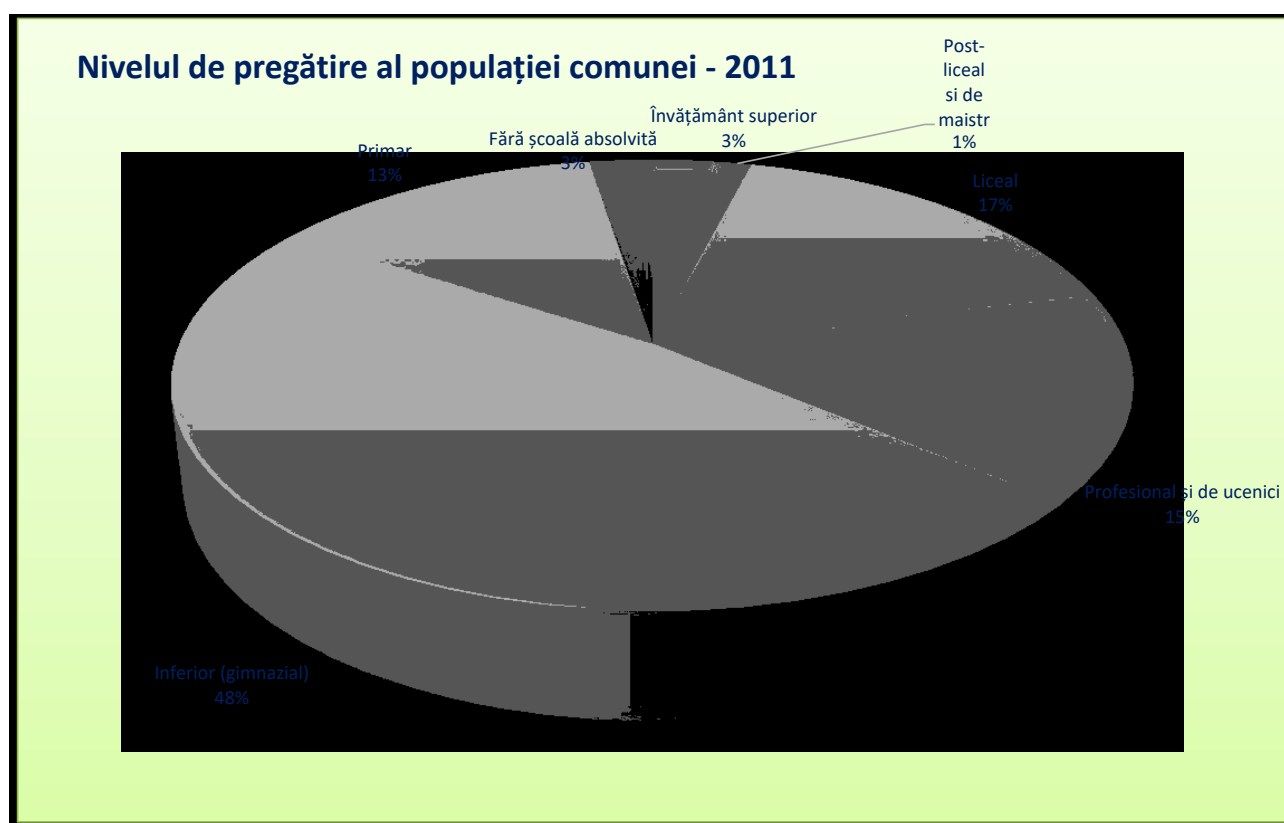
Tabelul nr. 15 – Nivelul de educație al populației comunei – 2011

Nivel	Învățământ superior	Postliceal și de maiștri	Liceal	Profesional și de ucenici	Inferior (gimnazial)	Primar	Fără școală absolvită
Populație	36	14	220	187	606	170	32

Din datele prezentate rezultă că 61% din totalul populației stabile în vârstă de 10 ani și peste sunt absolvenți de învățământ primar și gimnazial, 15% - absolvenți învățământ profesional și de ucenici, 17% - absolvenți învățământ liceal, 3% - absolvenți învățământ superior, înregistrându-se și un procent de 3% fără școală absolvită.

La recensământul din anul 2011, în comuna Ciumești s-au înregistrat 4 persoane analfabete, 3 de sex masculin și una de sex feminin.

Graficul nr. 8 – Nivelul de educație al populației comunei – anul 2011

4.2. Sănătate și servicii sociale

În comuna Ciumești există un dispensar medical, cel mai apropiat spital fiind la Carei.

Asistența medicală se realizează prin:

- Cabinet medical medicină de familie – CMI Dr. Kintzel Helga;
- Cabinet medical stomatologic – CMI Dr. Nagy Monika.

De asemenea, în comună există o farmacie.

Foto nr. 5 – Dispensarul medical din comuna Ciumești

În ceea ce privește asistența socială, în structura aparatului de specialitate al primarului comunei, în subordinea secretarului general funcționează Compartimentul autoritate tutelară și asistență socială, în cadrul căruia își desfășoară activitatea un funcționar public, funcție publică de execuție (referent de specialitate, clasa II, grad profesional asistent).

Se asigură servicii sociale prin asistenții personali ai persoanelor cu handicap grav, încadrați cu contract individual de muncă la UAT Comuna Ciumești, județul Satu Mare.

5. Infrastructura

5.1. Infrastructura de transport

Teritoriul administrativ al comunei Ciumești este tranzitat de o rețea rutieră de transport, care cuprinde:

- drumurile de interes județean DJ 196B (Sanislău – Foieni) și DJ 196D (DN19 – Marna Nouă – Ciumești), cu o lungime de 8,5 km pe teritoriul comunei Ciumești;
- drumurile de interes local – drumurile comunale DC 130 și DC 46;
- străzile: sunt 12 străzi și 10 drumuri de exploatare.

Legătura satului de reședință Ciumești cu celelalte localități componente ale comunei se asigură astfel:

- cu satul Viișoara, prin DC 46, care se ramifică din drumul județean DJ 196B;
- cu satul Berea, prin strada principală, care se ramifică din drumul județean DJ 196B.

La nivelul comunei Ciumești există străzi de pământ și greu accesibile, mai ales în timpul precipitațiilor, circulația vehiculelor desfășurându-se greoi sau chiar imposibil.

Evacuarea apelor pluviale nu este rezolvată, în multe locuri șanțurile nefiind curățate, iar în cazul drumurilor de pământ nici nu există. Podețele sunt colmatate în mare majoritate sau lipsesc, deși ar fi necesară existența lor.

Intersecțiile de străzi nu sunt amenajate în totalitate.

Comuna Ciumești este străbătută de linie de cale ferată pe o lungime de aproximativ 4 km, fără stație de oprire pe teritoriul său administrativ.

5.2. Dotări tehnico-edilitare

5.2.1. Alimentarea cu apă a localităților comunei

Comuna Ciumești dispune în prezent de o rețea de alimentare cu apă potabilă, cu o lungime de aproximativ 10 km.

Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile în comuna Ciumești în perioada 2011-2021, precum și cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor, conform datelor puse la dispoziție de Institutul Național de Statistică⁷, se prezintă după cum urmează:

---

⁷ Sursă date: <https://statistici.insse.ro/>

Tabelul nr. 16 – Distribuția apei potabile în comuna Ciumești – 2011-2021

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lungimea rețelei (km)	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	9,4	9,4	9,4	10,4	10,4	10,4
Cantitatea de apă distribuită consumatorilor (mii mc)	23	25	24	27	27	23	26	26	28	31	28
Din care pentru uz casnic (mii mc)	18	20	20	22	22	19	22	23	24	26	25

Parametrii apei furnizate atât prin sistem centralizat, cât și cea din surse proprii de consum nu indică poluarea majoră cu substanțe dăunătoare sănătății, fiind recomandată consumului uman în urma unor analize de consum.

5.2.2. Canalizarea menajeră

În comuna Ciumești există rețea de canalizare, cu o lungime de 7.780 m (gravitațional) și 5.710 m (conducta de refulare).

Serviciul public de alimentare cu apă și canalizare este furnizat de Societatea APASERV SATU MARE SA, societate furnizoare de servicii publice de gospodărire comunală, care are ca obiect de activitate:

- asigurarea necesarului de apă potabilă al populației;
- colectarea apelor uzate și epurarea lor înainte de descărcare în emisar.

5.2.3. Alimentarea cu energie electrică

Comuna Ciumești este electrificată în proporție de 98%, satul Vișoara fiind neelectrificat.

Necesitățile electroenergetice actuale ale comunei Ciumești sunt acoperite de rețeaua de distribuție stradală de joasă tensiune (0,4 kV), realizată sub formă de linii aeriene instalate pe stâlpi de beton, cu o lungime de cca 10,63 km.

Racordarea la sistemul energetic național se face la nivelul distribuției de medie tensiune de 20 kV, printr-o linie electrică aeriană, care străbate comuna pe direcția Sud-Est, asigurând energia electrică pentru satele Ciumești și Berea. Pe teritoriul comunei Ciumești, rețeaua de medie tensiune însumează o lungime de cca 7,6 km.

Serviciul public de alimentare cu energie electrică este furnizat de Societatea ELECTRICA FURNIZARE SA.

Distribuția de joasă tensiune se află în administrarea Centrului de distribuție Carei și prezintă o stare tehnică bună.

În ceea ce privește iluminatul public, acesta a fost modernizat, fiind introdusă tehnologie LED.

5.2.4. Telefonie, televiziune, internet

Principalii operatori de servicii de telecomunicații sunt: TELEKOM și DIGI, care furnizează servicii de telefonie fixă și mobilă, televiziune și internet.

5.2.5. Alimentarea cu energie termică

La nivelul comunei Ciumești nu există sistem centralizat de furnizare a energiei termice. Încălzirea se realizează cu centrale individuale și sobe pe lemn.

5.2.6. Transportul public

Transportul public este asigurat de operatorul privat SC BLANDORY SRL, care operează curse regulate, de luni până vineri, pe ruta Carei – Ciumești.

Pe raza comunei Ciumești sunt amenajate 3 stații de autobuz.

5.2.7. Gospodărie comunală și salubritate

Comuna Ciumești este parte în Asociația de Dezvoltare Intercomunitară VALEA NEAGRĂ, constituită în scopul înființării, organizării, reglementării, exploatarei, monitorizării și gestionării în comun a serviciului de salubritate a localităților pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre.

Serviciul public de salubritate este furnizat de Societatea IERUL TIREAM SRL.

6. Activitatea economică

Economia locală este marcată în mod deosebit de activitatea în agricultură, fiind înființate și două societăți agricole unde își desfășoară activitatea mai mulți locuitori ai comunei.

Alte activități economice care se desfășoară aici: comerțul, lucrările de construcții, prelucrarea lemnului, serviciile.

6.1. Agricultura

Agricultura reprezintă un element important de dezvoltare a activității economice a comunei, fiind preponderentă cultivarea cerealelor (grâu, porumb) și a plantelor industriale (floarea soarelui,

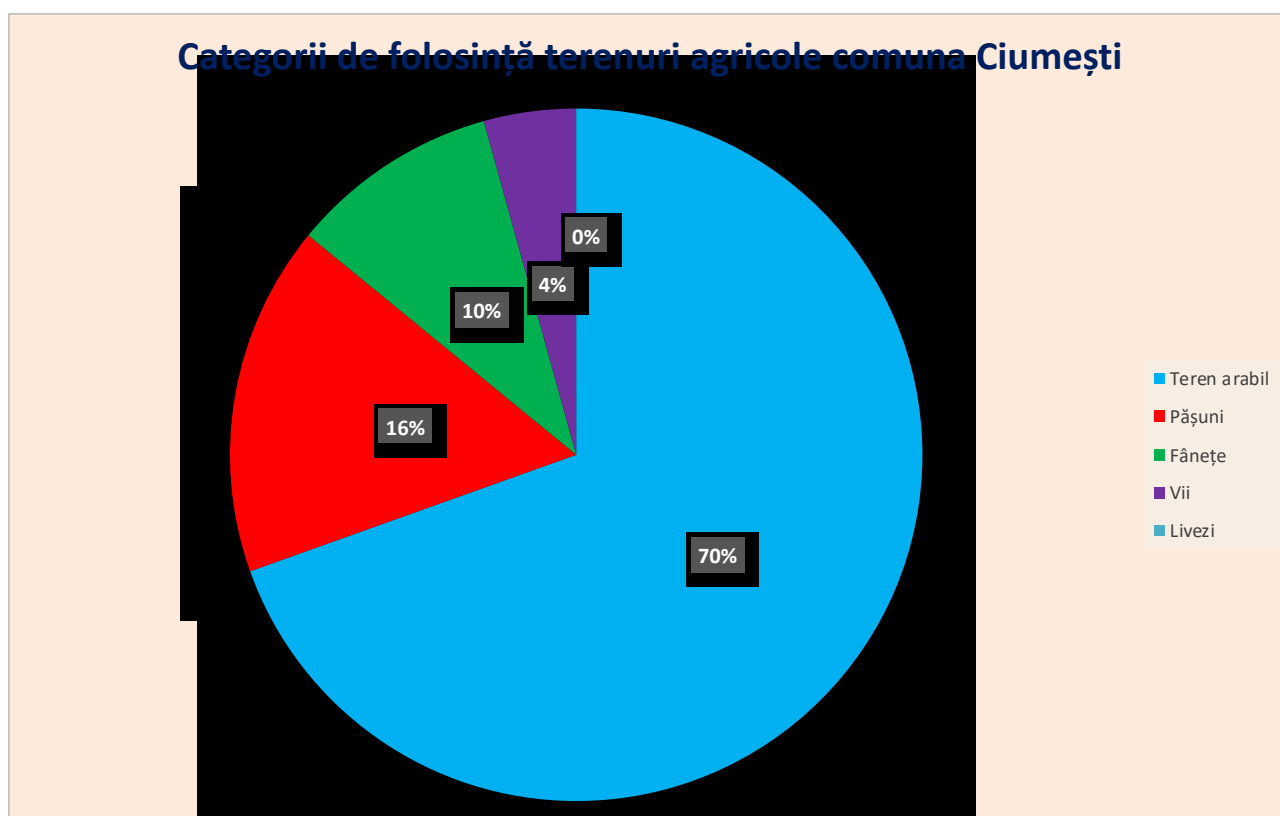
rașița), pomicultura (livezi de meri, peri, gutui, pruni, caiși, piersici, cireși, vișini, nuci etc.) și creșterea animalelor.

Terenurile agricole reprezintă 52% din totalul suprafeței teritoriului administrativ al comunei Ciumești. Categoriile de folosință ale terenurilor agricole se pot vedea în tabelul următor:

Tabelul nr. 17 - Categoriile de folosință terenuri agricole din comuna Ciumești

Categoriile de folosință terenuri agricole	Suprafață (ha)
▪ Terenuri arabile	1.822,54
▪ Pășuni	429,41
▪ Fânețe	256,15
▪ Vii	112,30
▪ Livezi	0,44
Total terenuri agricole	2.620,84

Graficul nr. 9 - Categoriile de folosință terenuri agricole

Creșterea animalelor este o altă activitate desfășurată de locuitorii comunei Ciumești. Din evidențele AAPL, desprindem următoarea situație referitoare la animalele domestice:

Tabelul nr. 18 – Situația animalelor domestice din comuna Ciumești

Animale	Număr
Bovine	320
Ovine	292
Porcine	350
Caprine	214
Cabaline	15
Păsări	800
Iepuri	20
Familii de albine	40

În comuna Ciumești există un cabinet veterinar cu personal specializat în tratarea animalelor (un medic veterinar).

Societățile agricole cu sediul în comuna Ciumești sunt:

- **Societatea Agricolă SCHAMAGOSCH Ciumești**, care se ocupă atât cu cultura plantelor, cât și cu creșterea animalelor. Se cultivă și viță-de-vie, vinurile din zonă devenind din ce în ce mai recunoscute. Societatea produce sucuri naturale din mere, pere, sfeclă roșie, morcovi. De asemenea, societatea se ocupă cu producerea, prelucrarea și comercializarea semințelor certificate;
- **Societatea Agricolă SPICUL DE AUR Berea**, care se ocupă cu cultura plantelor.

Următoarele gospodării din comuna Ciumești, constituite ca persoane fizice autorizate, au ca obiect de activitate cultura plantelor:

- BOTLINGER OTTO PFA;
- MAYER KAROLY AGRO PFA;
- POTI FRANCISC PFA.

6.2.Operatorii economici cu sediul în comuna Ciumești

În comuna Ciumești există circa 47 de operatori economici, reprezentând 0,15% din totalul operatorilor economici la nivel județean. Aceștia totalizează un număr de 21 de angajați și realizează o cifră de afaceri de 3,3 milioane lei (respectiv 747.057 euro).

Într-un top al firmelor cu sediul social în comuna Ciumești, realizat de [TopFirme](#)⁸ pe baza ultimelor bilanțuri depuse, în funcție de cifra de afaceri aferentă anului 2021, pe primele 5 locuri se regăsesc următorii operatori economici:

Tabelul nr. 19 – Top 5 operatori economici din comuna Ciumești, în funcție de cifra de afaceri

Nr. crt.	Denumire operator economic	Domeniu principal de activitate CAEN	Cifra de afaceri lei	Număr mediu angajați
1.	SC AGREBAN SRL	CAEN 1061 – Fabricarea produselor de morărit	2.067.812	6
2.	SC SCHWABENHOF L&L SRL	CAEN 5210 – Depozitări	1.530.337	9
3.	SC KRISZHOLZ FOREST SRL	CAEN 1610 – Tăierea și rindeluirea lemnului	679.295	4
4.	SC PRASZLERBAU SRL	CAEN 4120 – Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	137.280	3
5.	SC ROBINIA SRL	CAEN 1610 – Tăierea și rindeluirea lemnului	9.990	1

7. Cultură

7.1.Monumente istorice

Conform Listei monumentelor istorice din județul Satu Mare, aprobată prin ordin al ministrului culturii, în Comuna Ciumești se regăsesc următoarele monumente istorice:

⁸ Sursă informații: <https://www.topfirme.com/judet/satu-mare/localitate/ciumesti/>

Tabelul nr. 20 - Monumente istorice din comuna Ciumești

Nr.crt.	Cod LMI	Denumire	Localitate	Datare
1.	SM-II-m-B-05301	Biserica romano-catolică „Sf. Ștefan”	Ciumești	1856
2.	SM-II-m-B-05302	Biserica reformată	Ciumești	Sec. XV
3.	SM-I-s-B-05164	Situl arheologic de la Berea, punct „Sanislău”	Berea	
4.	SM-I-m-B-05164.01	Așezare	Berea	Epoca medievală
5.	SM-I-m-B-05164.02	Așezare	Berea	Epoca bronzului
6.	SM-I-m-B-05164.03	Așezare	Berea	Neolitic

7.2.Lăcașuri de cult

Principalele culte religioase din comuna Ciumești sunt: romano-catolic, reformat, ortodox, cărora le aparțin următoarele lăcașuri de cult:

Biserica romano-catolică „Sf. Rege Ștefan”⁹ a fost construită inițial în anul 1815, dar a devenit victima cutremurului din anul 1834. A fost reconstruită între anii 1854-1856. Orga datează din anul 1867. Altarul și alte 3 picturi au fost executate de Mezei József. Pictura de pe tavan cu dimensiunea de 15x10 m a fost realizată în anul 1960 de Magda Lukácsotivs.

Biserica a fost renovată în interior în anul 1984 și în exterior în anul 1985. În prezent beneficiază de cea mai numeroasă congregație.

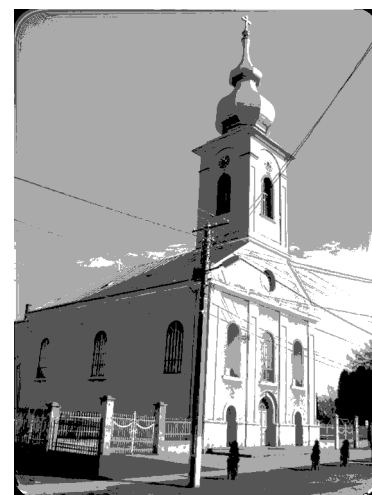

Foto nr. 6 – Biserica Romano-Catolică din comuna Ciumești

Comuna Ciumești mai are două capele romano-catolice aflate în cele două cimitire, una închinată *Preafericitei Fecioare*, iar cealaltă *Sf. Ignațiu de Loyola*.

⁹ Sursă informații: <https://www.biserici.org/>

Biserica Reformată din Ciumești este cea mai veche clădire din localitate. Martoră tăcută a mai multor regimuri și orânduiri, a trecut prin mai multe cataclisme, dar a rezistat. Astăzi, în spațiul lăcașului de cult funcționează un muzeu realizat în cadrul proiectului „Drumul bisericilor medievale”.

Foto nr. 7 – Biserica reformată din comuna Ciumești

Ca urmare a cercetărilor arheologice și de parament efectuate în anul 2013, s-a conturat istoria bisericii. Ciumești este un bun exemplu al fenomenului răspândit în întregul comitat Sătmăr la sfârșitul perioadei arpadiene și până la mijlocul secolului al XIV-lea, prin care la clădirea aceleiași biserici s-au utilizat concomitent elemente stilistice din epoca romanică târzie și din goticul timpuriu.

Biserica prevăzută cu un cor poligonal și contraforți așezați perpendicular pe ziduri are un portal vestic cu terminație semicirculară, cu profilul ambrazurii cu retrageri și un coronament crenelat. Portalul sudic, în schimb, precum și ferestrele înguste se termină ușor ogival. În cor au fost descoperite amprente de bolți cu nervuri de cărămidă, ce se descărca pe pilaștri înguști, precum și o sedilie, portalul sacristiei, o nișă pentru sacrameinte și fragmente mici de fresce. În cursul Evului Mediu, laturii nordice a navei i-a fost adosat un spațiu cu bolta semicilindrică, ce comunica cu nava bisericii prin două arcade tăiate ulterior în zid și a funcționat probabil ca și capelă.

Biserica a fost renovată de parohia crescândă în 1785. În locul clopotniței sale de lemn deteriorate au ridicat în 1831 un turn nou, adosat fațadei apusene. La marele cutremur din 1834 biserica a fost puternic afectată, reparațiile fiind realizate pe cheltuiala proprie de soția contelui László Teleki.

În cursul reabilitării din 2013-2014, pe lângă consolidarea structurală și realizarea noii șarpante, biserica și-a redobândit aspectul medieval prin punerea în valoare a elementelor identificate: goluri de uși și ferestre, nișa de tabernacol și sedilia, amprenta bolții corului, conturul arcadelor navei, astfel încât apare în splendoarea sa inițială. Clopotnița sa a fost mutată puțin mai spre vest din fața monumentalului portal apusean. Deoarece aici nu se mai celebrează servicii divine, ea adăpostește o

expoziție de istorie locală și a bisericii, devenind posibilă și vizitarea celor două cripte – aparținând familiilor Mészáros și Kengyel - din epoca modernă, aflate sub navă, restaurate.¹⁰

Biserica reformată din Berea a fost ridicată probabil încă în cursul secolului al XII-lea, preotul ei cu numele de Simion este menționat în registrele de dijmă papală din anii 1332-1334 drept unul dintre cei mai săraci plătitori ai protopopiatului de Sătmar. Biserica apare în 1388, cu hramul Sfântul Spirit, în cursul deciderii jurisdicției senioriale între soția lui Ioan Balkányi din neamul Gutkeled și Nicolae Terebesi din neamul Csák. Biserica apare din nou în 1428, într-o suplicație papală.

De curând s-a dovedit despre biserica reformată din Berea faptul că sub veșmintele sale mai noi se ascund și ziduri medievale. Cele două fragmente de zid despre care cercetarea de parament executată în 2010 a demonstrat că sunt vestigiile a doi pereți longitudinali ai unei nave din perioada romanică, reprezintă abia un sfert din edificiul de cărămidă compus din navă, un portic sudic și turnul vestic. În urma cercetărilor de parament și a săpăturilor arheologice efectuate în 2012-2013 s-a conturat configurația părții apusene, precum și planimetria întregii biserici. Biserica din Berea dezvelită astfel era una dintre cele mai mici biserici medievale din vestul țării, dar înzestrată cu o structură spațială relativ complexă.

La parter, tribuna vestică se sprijinea inițial pe trei arcade semicirculare, respectiv pe doi stâlpi. Accesul către tribune se făcea prin trepte înguste realizate în grosimea zidului nordic. Pe baza unor informații din secolul al XIX-lea se presupune că deasupra tribunei se ridica un turn de mici dimensiuni. Biserica avea un cor, încheiat cu o absidă semicirculară, un portal sudic – din care s-a păstrat doar un fragment – și era luminat de ferestre mici și înguste. Sub podea au fost identificate fundațiile unei biserici mai vechi, de proporții și planimetrie aproape identice.

Biserica medievală de dimensiuni extrem de reduse s-a dovedit încă de la începutul secolului al XVIII-lea a fi neîncăpătoare pentru enoriașii reformați, motiv pentru care în 1730 au prelungit nava demolând părțile răsăritene, transformând-o într-un spațiu interior unitar, apoi, în 1830 au extins-o în continuare spre sud. Turnul clasicizant a fost ridicat în anii 1850, sacrificându-se vechea tribună medievală.

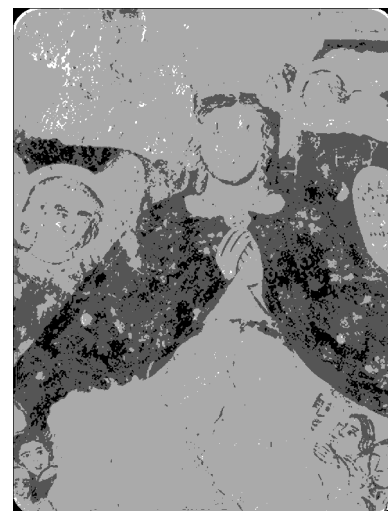

Foto nr. 8 – Fresca Biserica reformată Berea

¹⁰ Sursă informații și foto: <http://hartainteractiva.galsudvestsatumare.ro/index/poi-detail/url/biserica-reformata-ciumesti>

O frescă reprezentând-o pe Maica Protectoare a ieșit la iveală de sub tencuială în 1993, iar în 2012 au fost descoperite fragmentele unei scene a Schimbării la Față a lui Hristos, databile în secolul al XIII-lea. Reprezentarea temei tipic bizantine, relativ rară în arta plastică apuseană medievală a Transfiguratio Domini immortalizează momentul când, cu puțin timp înainte de crucificare, Isus i-a dus pe trei dintre apostoli – Petru, Ioan și Iacob – pe un munte înalt, „și S-a schimbat la față, înaintea lor, și a strălucit fața Lui ca soarele, iar veșmintele Lui s-au făcut albe ca lumina. Și iată, Moise și Ilie s-au arătat lor, vorbind cu Isus.”

În cursul lucrărilor de renovare din 2013, întreaga biserică s-a reînnoit în interior și la exterior, punându-se în valoare detaliile medievale descoperite. În ciuda faptului că doar un sfert din structura sa este medievală, biserica din Berea este una dintre cele mai interesante lăcașe de cult din județul Satu Mare, totodată și singura care păstrează o pictură murală medievală¹¹.

Biserica ortodoxă Sf. Arhangheli Mihail și Gavril
din Ciumești a fost construită în anul 1784
și funcționează ca filie a parohiei din Horea.

Foto nr. 9 – Biserica ortodoxă din comuna Ciumești

7.3. Căminul cultural Ciumești

Comuna Ciumești dispune de un cămin cultural situat în centrul comunei, clădirea fiind renovată și amenajată cu bucătărie dotată cu toate utilitățile, inclusiv cameră frigorifică.

În sala mare se desfășoară diferite activități culturale, având o capacitate de aproximativ 300 de locuri.

7.4. Manifestări culturale

În comuna Ciumești se organizează manifestări culturale, cum sunt balurile, spectacolele și competițiile culturale.

Dintre evenimentele organizate aici amintim:

¹¹ Sursă informații și foto: <http://www.templomut.hu/ro/berea/>

- Ziua Culturală a Comunei Ciumești;
- Hramul Bisericii Romano-Catolice Sfântul Ștefan din Ciumești - 20 august;
- Balul strugurilor – organizat în lunile septembrie-octombrie.

În Ciumești există o formație de muzică – Premier Band.

Comuna Ciumești participă la finanțarea manifestărilor culturale de la bugetele locale, din venituri proprii, fonduri externe rambursabile și nerambursabile, contracte cu terții, după caz, în acord cu prevederile legale în vigoare.

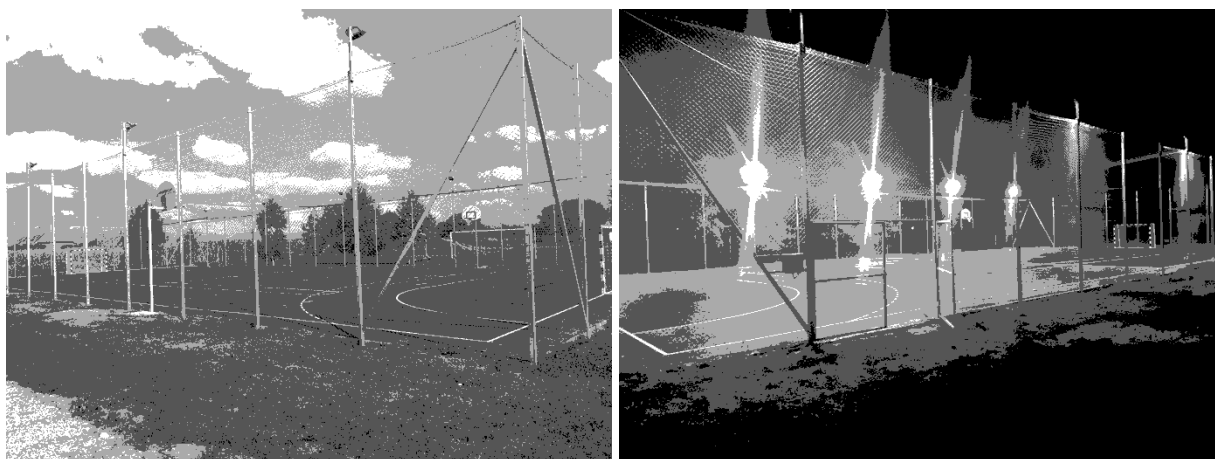

Foto nr. 10 – Căminul cultural din comuna Ciumești

8. Sport

În comuna Ciumești își desfășoară activitatea Asociația Sportivă și Culturală Ciumești. Echipa de fotbal SCHAMAGOSH Ciumești joacă în Liga a IV-a.

Comuna deține un teren multifuncțional, un teren sportiv (fotbal) și un teren sportiv pentru copii, în incinta grădiniței. Școala din comună are o mică sală de sport.

Foto 11-13 – Terenuri sportive din comuna Ciumești

9. Administrația publică locală

9.1. Structura administrației publice locale

Administrația publică a comunei Ciumești este organizată și funcționează pe baza prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, și în conformitate cu hotărârile Consiliului local.

Administrația publică locală se organizează și funcționează în temeiul principiilor generale ale administrației publice prevăzute la partea I titlul III și al principiilor generale prevăzute în Legea nr.

199/1997 pentru ratificarea Cartei europene a autonomiei locale, adoptată la Strasbourg la 15 octombrie 1985, precum și a următoarelor principii specifice:

- ✓ principiul descentralizării
- ✓ principiul autonomiei locale
- ✓ principiul consultării cetățenilor în soluționarea problemelor de interes local deosebit
- ✓ principiul eligibilității autorităților administrației publice locale
- ✓ principiul cooperării
- ✓ principiul responsabilității
- ✓ principiul constrângerii bugetare.

Autonomia locală se exercită de către autoritățile administrației publice locale de la nivelul comunei. Acestea sunt consiliile locale, ca autorități deliberative, și primarii, ca autorități executive.

Primăria este structură funcțională fără personalitate juridică și fără capacitate procesuală, cu activitate permanentă, care duce la îndeplinire hotărârile autorității deliberative și dispozițiile autorității executive, soluționând problemele curente ale colectivității locale, constituită din: primar, viceprimar, administratorul public, consilierii primarului sau persoanele încadrate la cabinetul primarului și aparatul de specialitate al primarului.

Foto nr. 14 – Primăria Comunei Ciumești

Consiliul local al comunei Ciumești este constituit din 9 consilieri locali, aleși prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, în condițiile stabilite de legea pentru alegerea autorităților administrației publice locale.

Tabelul nr. 21 – Componența Consiliului local Ciumești

Partid	Consilieri	Componența Consiliului						
Partidul Civic Maghiar	7							
Forumul Democrat al Germanilor din România	2							

Organigrama aparatului de specialitate al Primarului comunei Ciumești cuprinde:

- în subordinea primarului funcționează:
  - Viceprimar
  - Secretar general
  - Auditor
  - Compartimentul poliție locală
- în subordinea viceprimarului se găsesc:
  - Compartimentul administrativ și gospodărie comunală
  - Compartimentul cultură și sport
- în subordinea secretarului general al comunei se regăsesc:
  - Compartimentul financiar-contabil și achiziții publice
  - Compartimentul autoritate tutelară și asistență socială
  - Compartimentul agricol, cadastru și urbanism
  - Compartimentul situații de urgență

Aparatul de specialitate al primarului comunei Ciumești cuprinde funcționari publici și personal contractual, după cum urmează:

- o funcție publică de conducere;
- 10 funcții publice de execuție;
- 6 funcții contractuale de execuție.

9.2. Cooperare intercomunitară

Comuna Ciumești face parte din:

- **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Județul Satu Mare**, constituită în anul 2015 în scopul pregătirii, promovării și implementării proiectelor pentru dezvoltarea județului Satu Mare, în interesul comun al tuturor localităților asociate, în variate domenii: servicii sociale, de sănătate, educație, sport, cultură, infrastructură, mediu, mediu de afaceri, turism, planificare teritorială, tehnologia informației, etc., de a realiza în comun proiecte de dezvoltare de interes județean și local, prin obținerea de finanțări interne și externe, precum și de a coordona politicile publice (politici de stimulare a ocupării forței de muncă, de incluziune socială, de planificare a teritoriului, dezvoltare economică, promovare și stimulare a turismului, tehnologia informației, etc.);
- **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară VALEA NEAGRĂ**, constituită în scopul organizării, reglementării, exploatarei, monitorizării și gestionării în comun a serviciului de salubritate a localităților pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre;
- **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară a Comunelor Sătmărene – ACSA**, care are ca scop principal activitatea de audit public intern pentru toate entitățile publice partenere, precum și:
  - a) realizarea în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes județean ori furnizarea în comun a unor servicii publice;
  - b) elaborarea și implementarea unei strategii de dezvoltare economico-socială durabilă în cadrul asociației, cu luarea în considerare a intereselor entităților publice partenere;
  - c) elaborarea de proiecte și programe pentru dezvoltarea integrată a entităților publice partenere și sprijinirea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii locale;
  - d) susținerea inițiativelor locale și zonale din domeniul social, economic, cultural, turistic și al protecției mediului;
  - e) reprezentarea intereselor autorităților publice locale în raport cu alte organizații și instituții;
  - f) asigurarea accesului populației din comunele asociate la informații și surse de finanțare pentru creșterea nivelului de cultură și civilizație a locuitorilor;
  - g) protejarea și valorificarea în interesul populației locale a patrimoniului natural și cultural al zonei;
  - h) facilitarea cooperării regionale și inter-regionale, stimularea inițiativelor de colaborare între membrii asociației și între aceștia și alți parteneri.

Asociația mai are ca scop propus următoarele:

- a) realizarea prin cooperare a unor activități prevăzute de Ordonanța de Urgență nr. 57/2019 privind Codul administrativ;
- b) asigurarea unor activități în domeniul principal de activitate al asociațiilor, respectiv: consiliere, consultanță economico-financiară, juridică, managementul riscurilor și alte activități profesionale specifice autorităților publice locale.

- **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru Servicii în Sectorul de Apă și Apă Uzată din Județul Satu Mare**, constituită în scopul organizării, reglementării, finanțării, exploatării, monitorizării și gestionării în comun a serviciului de alimentare cu apă și apă uzată pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre, precum și realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional, destinate înființării, modernizării și/sau dezvoltării, după caz, a sistemelor de utilități publice aferente serviciului, pe baza strategiei de dezvoltare a acestuia;
- **Grupul de Acțiune Locală SUD-VEST SATU MARE**, un parteneriat public-privat, care și-a propus ca scop dezvoltarea durabilă a comunităților din zona sud-vestică a județului Satu Mare.

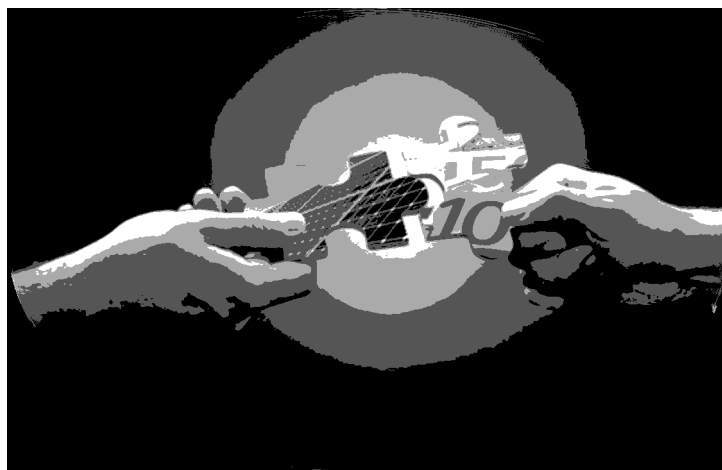
9.3. Investiții locale

Redăm în cele ce urmează lista obiectivelor de investiții finalizate în comuna Ciumești în perioada 2012-2021 – utilizare programe de finanțare nerambursabilă.

Tabelul nr. 22 – Lista obiectivelor de investiții finalizate în perioada 2012-2021

Denumire obiectiv	Nr. contract de finanțare	Valoarea cheltuielilor (lei)		Sursa de finanțare	Perioada derulării
		eligibile	neeligibile		
Canalizare menajeră pentru localitățile Ciumești și Berea, județul Satu Mare	73/N 04.04.2012	3.573.147	215.053	AFM	2012-2016
Amenajarea unor drumuri de exploatare agricolă în extravilanul comunei Ciumești, județul Satu	C125AO 111632000 31/24.11.2015	4.373.300	1.124.649	AFIR	2015-2017

Mare					
Amenajarea terenului de sport din Ciumești, județul Satu Mare	Nv.C 41332201 10022014	115.967	34.964	APDRP	2017-2018
Racorduri de canalizare pentru localitățile Ciumești și Berea, județul Satu Mare	612/28.09.2016	294.925.534	131.214,66	PNDL	2016-2020
Amenajare teren de sport în localitatea Ciumești, județul Satu Mare	C1920074A2118 63202332/ 20.07.2018	186.340	-	AFIR	2018-2021

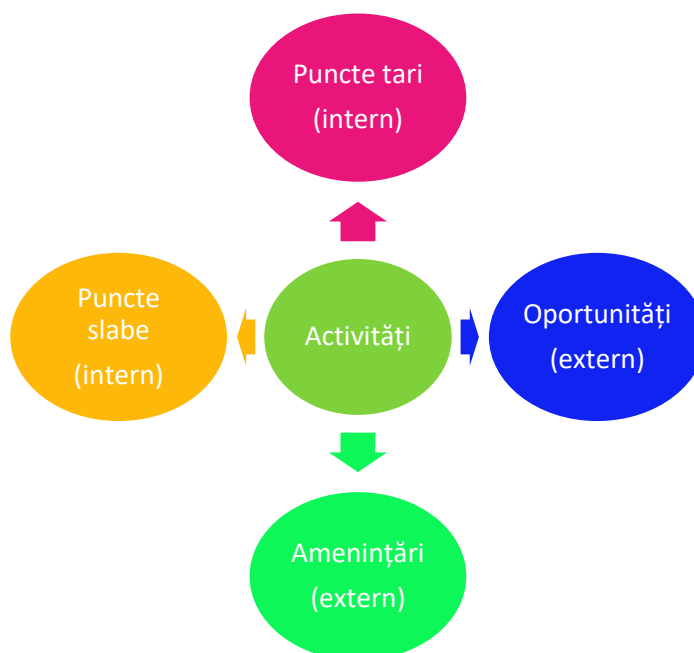

CAPITOLUL 2

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT constituie cea mai importantă tehnică managerială pentru înțelegerea poziției strategice a unei organizații.

Analiza SWOT are ca obiectiv de a recomanda strategiile care asigură cea mai bună aliniere între mediul intern și extern: alegerea strategiei corecte, astfel încât să fie adaptate punctele tari la oportunități, să reducă la minimum riscurile și să elimine punctele slabe.

- **Punctele tari** ale organizației – definesc valorile pozitive și condiționările interne care pot constitui surse pentru succesul organizației în atingerea obiectivului managerial
- **Punctele slabe** sau zonele de vulnerabilitate – elemente ce pot împiedica atingerea obiectivelor
- **Oportunitățile** sau căile prin care pot fi influențate interesele organizației
- **Amenințările** la adresa creșterii organizației respective – aspecte negative ce apar din supra-exploatarea resurselor organizației, ori limitările care sunt impuse organizației din partea unui mediu extern aflat în schimbare

În cele ce urmează prezentăm analiza SWOT a Comunei Ciumești pe principalele domenii de interes.

ANALIZA SWOT A COMUNEI CIUMEȘTI, JUDEȚUL SATU MARE

1. INFRASTRUCTURĂ ȘI UTILITĂȚI

Puncte tari

- Poziționarea geografică a comunei la 50 km de reședința județului, municipiul Satu Mare și la cca 13 km de municipiul Carei;
- Relațiile în teritoriu sunt asigurate de DJ 196B, DJ 196D și DC 46;
- Existența rețelei de alimentare cu apă și canalizare la nivelul comunei (operator Societatea Apaserv Satu Mare SA);
- Prin hotărâre a Consiliului local s-a aprobat cererea de finanțare pentru obiectivul de investiție „Înființare rețea de distribuție gaze naturale în localitățile Ciumești și Berea, comuna Ciumești, județul Satu Mare”;
- Comuna este electrificată în proporție de 98%;
- Iluminatul public este modernizat, fiind introdusă tehnologie LED;
- Existența unei infrastructuri de telecomunicații bine dezvoltată;
- Existența transportului public în comun, asigurat de operatorul privat SC BLANDORY SRL;
- Comuna este parte în Asociația de dezvoltare intercomunitară VALEA NEAGRĂ, în vederea gestionării serviciului de salubritate a localității, operator fiind SC IERUL TIREAM SRL;
- Comuna este parte în Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Județul Satu Mare, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru Servicii în Sectorul de Apă și Apă Uzată din Județul Satu Mare, precum și din GAL SUD-VEST SATU MARE.

Puncte slabe

- Existența de străzi pietruite și de pământ greu accesibile, mai ales în timpul precipitațiilor;
- Slaba dezvoltare a infrastructurii pietonale, absența trotuarelor;
- Lipsa pistelor pentru deplasări cu bicicletele;
- Absența parcarilor de biciclete în punctele de interes ale comunei;
- Evacuarea apelor pluviale este nerezolvată, șanțurile nefiind amenajate;
- Absența podețelor acolo unde este necesară existența lor;
- Infrastructură de irigații insuficient dezvoltată.

Oportunități

- Posibilitatea de acces la Programele operaționale de dezvoltare a infrastructurii și la noi surse de finanțare;
- Existența unor planuri naționale de modernizare a rețelei rutiere;
- Modernizarea infrastructurii rutiere și edilitare conform strategiei de dezvoltare a județului;

- Posibilitatea utilizării resurselor energetice regenerabile.

Amenințări

- Lipsa fondurilor necesare inițierii și/sau finalizării unor lucrări de infrastructură;
- Decalarea programelor de reabilitare a infrastructurii;
- Nefinalizarea lucrărilor inițiate din fonduri europene sau întârzierea acestor lucrări poate duce la pierderea finanțării pentru proiectele respective;
- Migrarea forței de muncă din mediul rural poate duce la imposibilitatea realizării unor investiții și proiecte de infrastructură;
- Dezastrele naturale (spre ex. cutremurele) care pot afecta sau chiar distruge infrastructura rutieră și cea tehnico-edilitară.

2.ECONOMIE ȘI DEZVOLTARE RURALĂ

Puncte tari

- Ponderea terenurilor valorificabile din punct de vedere agrar este mare, suprafața agricolă fiind potrivită atât pentru creșterea animalelor, cât și pentru cultivarea plantelor;
- Solul și clima favorabile culturii cerealelor și plantelor industriale;
- Existența terenurilor de pășune favorizează creșterea animalelor;
- Infrastructura rutieră favorabilă pentru dezvoltarea activităților economice;
- Existența pe teritoriul comunei a unor societăți agricole în care sunt încadrați în muncă mulți locuitori din comună: SA SCHAMAGOSCH Ciumești și SA SPICUL DE AUR Berea.

Puncte slabe

- Practicarea unei agriculturi de subzistență și semi-subzistență;
- Fragmentarea proprietăților și menținerea exploatațiilor mici;
- Infrastructură slab dezvoltată (drumuri agricole încă nemodernizate, lipsa unui sistem modern de irigații, nivel scăzut al utilizării energiei din surse regenerabile în agricultură);
- Nivel scăzut al dotării tehnice și tehnologice pentru mecanizarea și modernizarea lucrărilor agricole;
- Lipsa unităților de procesare a produselor primare agricole;
- Parteneriate public-private slab dezvoltate;
- Lipsa asociațiilor de întreprinzători locali, existând reticență pentru înființarea grupurilor de producători;
- Creșterea ponderii populației cu vârsta de 65 de ani și peste;
- Slaba diversificare a activităților în mediul rural, nivel scăzut al forței de muncă din comună angajată în activități nonagricole;
- Insuficienta specializare a populației în raport cu nevoile actuale ale comunității.

Oportunități

- Avantajele oferite de programele de dezvoltare pentru înființarea de forme asociative în sectorul agricol;
- Existența finanțărilor europene importante pentru agricultură și dezvoltarea rurală prin PAC post 2023, pusă în practică în România prin Planul Național Strategic (PNS) 2023-2027;
- Creșterea competitivității sectorului agricol prin sprijinirea tinerilor fermieri în dezvoltarea afacerilor;
- Interesul ridicat de pe piața produselor agricole și alimentare pentru produsele ecologice;
- Posibilități de investiții în prelucrarea produselor locale;
- Existența piețelor de desfacere la nivel național și european pentru produsele agricole și alimentare și cererea continuă pentru acestea;
- Utilizarea surselor alternative de energie;
- Existența programelor de re tehnologizare, eficientizare a sistemelor de irigații, inclusiv prin identificarea de surse alternative de energie pentru acestea.

Amenințări

- Numărul de concurenți în creștere pentru producătorii de produse agroalimentare de pe piața Uniunii Europene;
- Valorificarea necorespunzătoare a producției agricole;
- Reticența populației din mediul rural față de noile tehnologii;
- Condițiile meteorologice nefavorabile care pot crea daune producătorilor agricoli;
- Dezastrele naturale (seceta, inundațiile);
- Afectarea calității solului de poluarea cu fertilizanți, utilizarea nerațională a acestora determinând apariția unui exces de azotați și fosfați în sol, cu efect toxic asupra microflorei din sol, precum și poluarea apelor freatică;
- Excesul de pesticide prezent în sol, care poate afecta sănătatea umană prin intermediul contaminării solului, apei și aerului;
- Depopularea satelor și îmbătrânirea populației;
- Migrarea tineretului la oraș sau în afara țării;
- Criza economică globală.

3. EDUCAȚIE

Puncte tari

- Existența pe teritoriul comunei a unei școli gimnaziale și a unei grădinițe, care sunt accesibile tuturor copiilor din comunitate;
- Investițiile realizate în reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ;
- Existența unei infrastructuri moderne pentru desfășurarea activităților sportive;
- Personal didactic calificat în comună;
- Școala din comună este dotată cu tehnologie modernă astfel încât poate asigura calitatea actului educațional.

Puncte slabe

- Scăderea natalității și implicit a numărului de elevi;
- Lipsa stimulării sau a politicilor de atragere a specialiștilor/ONG-urilor în vederea înființării/furnizării serviciilor educaționale și culturale în mediul rural;
- Corelare slabă între piața muncii și sistemul de învățământ;
- Insuficiența corelării ofertei profesionale cu piața muncii;
- Lipsa organizării unor cursuri de pregătire profesională/ recalificare profesională pentru tineri și șomeri;
- Pondere ridicată a populației ocupate în agricultura de subzistență;
- Slaba implicare a mediului de afaceri în activitățile societății civile și în promovarea actului de educație și cultură.

Oportunități

- Posibilitatea accesării de fonduri europene structurale pentru dotarea unităților de învățământ, a celor culturale și a structurilor sportive;
- Stabilirea de parteneriate care să favorizeze dezvoltarea unor servicii social-educative noi și de calitate;
- Existența de programe de formare a personalului în colaborare cu specialiști din țară și din străinătate;
- Promovarea voluntariatului.

Amenințări

- Creșterea ratei de părăsire a sistemului de învățământ în mediul rural;
- Subfinanțarea sistemului educațional;
- Scăderea numărului persoanelor calificate în învățământ prin ieșirea acestora din viața activă;
- Migrarea cadrelor didactice calificate către alte comune, orașe, alte domenii sau alte țări;
- Nivelul de trai redus limitează și oportunitățile de dezvoltare socială și educațională, determinând abandonul școlar.

4.SĂNĂTATE ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ

Puncte tari

- Existența în comună a unui cabinet de medicină de familie, a unui cabinet stomatologic și a unei farmacii;
- Existența personalului medical calificat (medic de familie, medic stomatolog, asistenți medicali);
- Asistenți personali pentru persoanele încadrate în grad de handicap bine instruiți;
- Buna organizare a serviciilor de consiliere și informare în cadrul aparatului de specialitate al Primarului;

- Colaborare cu instituții publice și organizații nonguvernamentale pentru oferirea de servicii și beneficii de asistență socială.

Puncte slabe

- Migrarea unui număr tot mai mare de specialiști din sistemul public de sănătate din zona rurală către mediul urban;
- Numărul insuficient de specialiști în vederea înființării/furnizării de servicii medicale și sociale;
- Neefectuarea de studii profesionale pentru monitorizarea și analiza nevoilor reale ale comunității;
- Pasivitatea membrilor comunității în problemele de interes comunitar, lipsa simțului civic;
- Probleme sociale permanente ale populației de etnie romă.

Oportunități

- Accesarea programelor cu finanțare europeană și/sau națională destinate reabilitării și extinderii clădirilor, respectiv dotării cu echipamente a unităților medicale;
- Existența programelor și fondurilor naționale și europene accesibile pentru grupuri dezavantajate: programe sociale, programe de incluziune, programe educative, programe de mică infrastructură;
- Implementarea Programului operațional pentru ajutorarea persoanelor defavorizate;
- Existența la nivelul județului de modele de bună practică în furnizarea de servicii sociale;
- Promovarea voluntariatului.

Amenințări

- Concentrarea specialiștilor, ca număr și timp de lucru, în unitățile medicale din mediul urban și dezechilibrarea sistemului public de sănătate;
- Subfinanțarea sistematică a sistemului medical;
- Epuizarea din ce în ce mai rapidă a bugetelor unităților sanitare și CJAS, în urma multiplicării numărului bolnavilor ce necesită investigații și tratamente costisitoare;
- Creșterea numărului de probleme medicale și implicit sociale, ca urmare a creșterii grupului de vârstă înaintată;
- Costurile ridicate ale aparatului medical, lipsa fondurilor și birocrăția conduc la renunțarea la actul de modernizare și dotare.

5.CULTURĂ, SPORT ȘI AGREMENT

Puncte tari

- Existența pe teritoriul administrativ al comunei a unor obiective cultural-religioase de referință, cum sunt Bisericile reformate din Ciumești și Berea;
- Existența unui Cămin cultural modernizat, sala de evenimente având o capacitate de 300 de

<p>locuri;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizarea de manifestări culturale la nivelul comunei (baluri, spectacole, competiții culturale); • Existența unei formații de muzică Premier Band; • În comună își desfășoară activitatea Asociația Sportivă și Culturală Ciumești; • Echipa de fotbal SCHAMAGOSCH Ciumești este activă, jucând în Liga a IV-a; • Pe teritoriul comunei există terenuri sportive, o mică sală de sport în incinta Școlii gimnaziale și locuri de joacă pentru copii; • Au fost executate și finalizate lucrări de investiții pentru amenajarea și modernizarea terenurilor sportive din comună.
<p>Puncte slabe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pandemia generată de virusul SARS-CoV-2 a împiedicat organizarea în ultimii doi ani a evenimentelor de referință pentru comună; • Insuficienta promovare a zonei din punct de vedere turistic (atât în ceea ce privește mediul natural, cât și obiectivele culturale, inclusiv monumentele istorice), ceea ce face ca potențialul turistic și de agrement al comunei să nu fie valorificat; • Posibilități reduse de agrement.
<p>Oportunități</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea de parteneriate între administrația publică locală, producătorii locali și ONG-uri locale în scopul dezvoltării infrastructurii cultural-sportive și de agrement; • Colaborarea cu comunele învecinate din punct de vedere al proiectelor culturale și sportive; • Posibilitatea atragerii resurselor financiare pentru dezvoltarea infrastructurii culturale, sportive și de agrement, precum și pentru organizarea de evenimente cultural-artistice, de promovare a folclorului și tradițiilor locale, de către operatorii publici și/sau privați, prin programele de finanțare, crescând gradul de accesibilizare și atractivitatea teritoriului; • Politica națională încurajează dezvoltarea de noi forme de turism (religios, rural, ecologic, agroturism, silvoturism etc.)
<p>Amenințări</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa resurselor financiare destinate modernizării și dezvoltării infrastructurii culturale, sportive, turistice și de agrement; • Nefinalizarea lucrărilor inițiate din fonduri europene sau întârzierea acestor lucrări poate duce la pierderea finanțării pentru proiectele respective; • Lipsa de interes pentru investiții în acest sector a mediului de afaceri local; • Schimbările climatice au efecte negative asupra activităților economice, inclusiv a celor de turism și agrement; • Calamități naturale (inundații, cutremure etc.) sau situații excepționale (epidemii, pandemii, etc.); • Îmbătrânirea populației și migrația tinerilor.

6.MEDIU

Puncte tari

- 73% din teritoriul administrativ al comunei face parte din ROSCI0020 Câmpia Careiului și 76% din ROSPA0016 Câmpia Nirului-Valea Ierului;
- Poluare redusă, lipsa unor factori poluanți majori – comuna se află într-o zonă neafectată de dezvoltarea industrială excesivă;
- Nu există factori naturali sau antropici de risc;
- Nu există risc major de inundații și nici alunecări de teren;
- Din punct de vedere seismic, comuna se încadrează în zona seismică E, perioada de colt $K_s = 0,12$ și $T_c = 0,7$ sec;
- Existența rețelei de canalizare împiedică deversarea în mediul natural a apelor menajere;
- Iluminatul public este modernizat, fiind utilizată tehnologie LED;
- Comuna este parte în Asociația de dezvoltare intercomunitară VALEA NEAGRĂ, în vederea gestionării serviciului de salubritate a localității, operator fiind SC IERUL TIREAM SRL.

Puncte slabe

- Lipsa de interes a operatorilor economici pentru realizarea de investiții care să implice protecția și conservarea mediului înconjurător;
- Utilizarea la scară mică a surselor regenerabile de energie;
- Lipsa monitorizării mediului înconjurător;
- Deranjarea habitatului faunei și florei protejate prin activități agricole și zootehnice;
- Lipsa de educație și de responsabilitate a populației în raport cu mediul.

Oportunități

- Existența fondurilor de investiții direcționate către proiecte în domeniul salubrității, canalizării, apelor uzate și protecției mediului în general;
- Introducerea surselor regenerabile de energie (panouri solare, panouri fotovoltaice, utilizarea energiei eoliene, etc.)
- Existența unor finanțări guvernamentale pentru proiecte de mediu (lucrări de regularizare a scurgerilor pe versanți, îndiguiri, apărări și consolidări de maluri și albie, decolmatări, etc.);
- Existența programelor de finanțare susținute din Fondul pentru Mediu, precum: programul Rabla, programul de îmbunătățire a calității mediului prin împădurirea terenurilor agricole degradate, programul național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități etc.;
- Dezvoltarea educației ecologice la nivelul comunității locale.

Amenințări

- Schimbările climatice reprezintă o amenințare pentru cadrul natural: temperaturile cresc,

tiparele precipitațiilor se schimbă;

- Condițiile meteorologice extreme care conduc la riscuri de genul secetei tind să devină mai frecvente și intensitatea lor să sporească;
- Exploatarea nerațională a resurselor;
- Diminuarea spațiilor verzi prin dezvoltarea sectorului imobiliar;
- Degradarea cadrului natural în cazul dezvoltării urbanistice necontrolate;
- Poluarea aerului, apei și solului de către operatorii economici din zonă;
- Compromiterea rezervei de apă subterană prin nerespectarea principiului exploatării durabile a resurselor de apă;
- Lipsa interesului pentru protecția mediului manifestat de agenții economici și de locuitorii comunei.

7.CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ

Puncte tari

- Managementul performant al Primăriei;
- Experiența, disponibilitatea și determinarea personalului pentru modernizarea și eficientizarea administrației publice;
- Adaptabilitatea personalului la legislația în continuă schimbare;
- Colaborarea eficientă cu alte instituții ale administrației publice centrale și locale;
- Mediu de lucru organizat și disciplinat;
- Lucru în sistem informatizat, inclusiv online;
- Răspuns prompt către cetățean.

Puncte slabe

- Lipsa resurselor financiare destinate modernizării și dezvoltării infrastructurii serviciilor comunitare de utilități publice sau chiar a celor destinate acoperirii cheltuielilor curente;
- Personal insuficient pentru nevoile comunității;
- Lipsa resurselor financiare necesare trimerii personalului la cursuri de perfecționare profesională;
- Un sistem de monitorizare și evaluare a modului de furnizare a serviciilor publice neadecvat la nivel național;
- Implicarea redusă a societății civile în stabilirea strategiilor locale pe termen mediu și lung.

Oportunități

- Existența cadrului legal privind autonomia financiară și administrativă la nivelul autorității administrației publice locale;
- Existența unui program operațional dedicat dezvoltării capacității administrative;
- Existența unei surse alternative generatoare de venituri proprii, prin proiectele finanțate din fonduri nerambursabile;
- Existența mecanismelor de cooperare/ colaborare/ parteneriat, cum ar fi: asociații de dezvoltare

- intercomunitară, grupuri de acțiune locală, parteneriate public-public, public-privat, etc.;
- Extinderea serviciilor publice furnizate online;
- Punerea la dispoziția autorității administrației publice locale de instrumente de management eficiente pentru desfășurarea activității în condiții de eficiență, economicitate și eficacitate.

Amenințări

- Legislație neclară, generată de întârzierea adoptării normelor de aplicare a unor acte normative, contradicții între prevederile legale și suprapuneri de acte normative;
- Regulile de finanțare, atât regulile specifice ale finanțatorului, cât și legislația națională aplicabilă, nu sunt corelate și armonizate astfel încât să permită o aplicare facilă, unitară, previzibilă și sustenabilă, de natură să contribuie la dezvoltarea capacității beneficiarilor și la eficientizarea activităților acestora;
- Lipsa unui sistem informatic integrat în administrația publică;
- Complexitatea formalităților/procedurilor administrative care trebuie îndeplinite în relația administrație – cetățean;
- Influența și presiunile factorului politic.

În urma analizei SWOT realizate la nivelul Comunei Ciumești au rezultat principalele direcții de dezvoltare pentru următoarea perioadă de finanțare:

- modernizarea infrastructurii de transport, mai ales a străzilor pietruite și a drumurilor de pământ existente încă pe raza teritorială a comunei;
- dezvoltarea în continuare a investițiilor în domeniul tehnico-edilatar, prin înființarea rețelei de distribuție a gazelor naturale și racordarea la rețea a locuitorilor comunei;
- modernizarea infrastructurii care deservește sectorul agricol, având în vedere potențialul economic dominant agricol al comunei;
- crearea unui mediu propice pentru atragerea de noi investitori, precum și pentru susținerea inițiativelor micilor întreprinzători;
- diversificarea activităților economice, prin dezvoltarea unităților de prelucrare și comercializare a produselor locale, ținând cont de cerințele pieței actuale;
- specializarea resursei umane pentru a satisface nevoile actuale ale unei societăți în continuă schimbare;
- generalizarea utilizării surselor regenerabile de energie (solară, eoliană etc.) atât de către utilizatorii casnici, cât și de către operatorii economici și instituțiile publice de pe raza comunei;
- dezvoltarea investițiilor în domeniile educației, sănătății, culturii și sportului, în vederea furnizării de servicii care să îndeplinească cerințele de calitate, conform standardelor europene;
- digitalizarea administrației publice locale și creșterea calității serviciilor publice adresate cetățenilor comunei.

CAPITOLUL 3

CONTEXTUL DEZVOLTĂRII DURABILE

Dezvoltarea durabilă reprezintă, în contextul românesc, dorința realizării unui echilibru, o sinteză între aspirațiile cetățeanului născut liber, societatea de care depinde și prin care se definește și contextul care permite realizarea de sine.

Acest echilibru pornește de la om, actor central care caută un echilibru individual și condiții favorabile pentru a se realiza. Condițiile favorabile sunt influențate de societatea care trebuie să îl susțină și să îl motiveze și de mediul prin care se regăsește și își poate găsi echilibrul.

Rolul statului în contextul dezvoltării durabile este să ajute la realizarea acestui echilibru, nu doar pentru cetățenii de acum, dar și pentru generațiile viitoare.

1. Direcții de dezvoltare durabilă la nivel european

1.1. Politica de coeziune 2021-2027

În perioada 2021-2027, politica de coeziune va susține în special investițiile publice pentru obiectivele de tranziție ecologică și digitală. Obiectivele de politică includ:

Cele 5 priorități investiționale mijlocite optim de UE sunt următoarele:

1. **Europă mai inteligentă**, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;
2. **Europă mai verde**, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;
3. **Europă conectată**, cu rețele strategice de transport și digitale;
4. **Europă mai socială**, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;
5. **Europă mai apropiată de cetățenii săi**, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

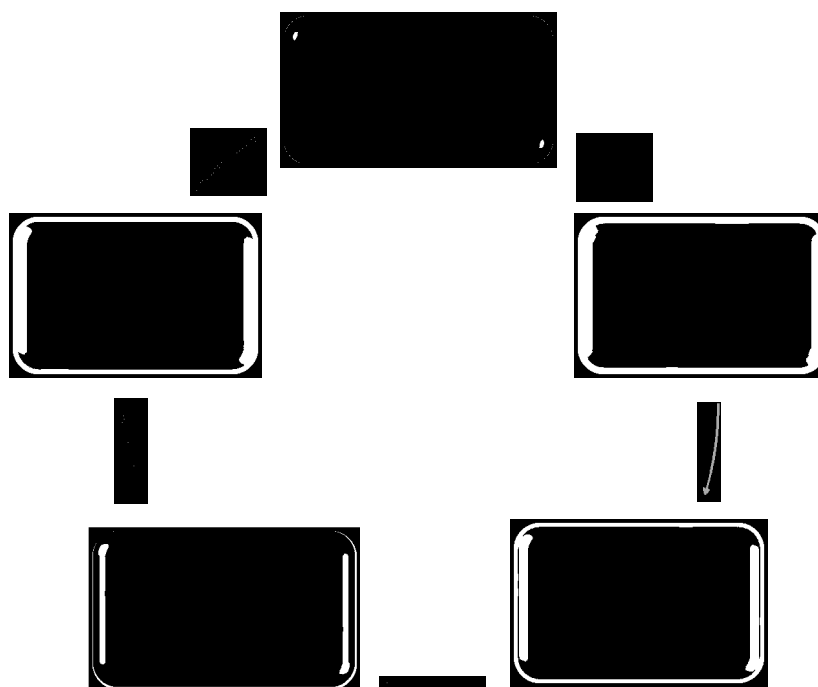

Figura nr. 2 - Priorități de investiții 2021-2027

Politica de coeziune continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate). Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la UE. Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale. Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6 % din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea Inițiativa urbană europeană.

Prioritățile naționale de investiții pentru finanțarea din Fondurile Europene post-2020:

► OP 1 - O Europă mai inteligentă

Cercetare și inovare

Obiectiv specific:

- Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate

Digitalizare

Obiectiv specific:

- Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor

Competitivitate

Obiectiv specific:

- Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor

Specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat

Obiectiv specific:

- Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat

OP 2 - O Europă mai verde

Energie

Obiective specifice:

- Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră
- Promovarea energiei din surse regenerabile
- Dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-E

Schimbări climatice, riscuri, apă

Obiective specifice:

- Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor
- Promovarea gestionării sustenabile a apei

Economia circulară

Obiectiv specific:

- Promovarea tranziției către o economie circulară

Biodiversitate

Obiectiv specific:

- Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării

Aer

Obiectiv specific:

- Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării

Situri contaminate

Obiectiv specific:

- Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării

Mobilitate urbană

Obiectiv specific:

- Mobilitate națională, regională și locală sustenabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă și intermodală, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere

➤ OP 3 - O Europă mai conectată

Conectivitate

Obiective specifice:

- Dezvoltarea unei rețele TEN-T durabilă, rezilientă în fața schimbărilor climatice, inteligentă, sigură și intermodală
- Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere

Broadband

Obiectiv specific:

- Îmbunătățirea conectivității digitale

➤ OP 4 - O Europă mai socială

Ocupare

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoane inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale
- Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii pentru a evalua și anticipa necesarul de competențe și a asigura asistența personalizată și în timp real, urmărind asigurarea medierii/plăsării (matching), tranziției și a mobilității forței de muncă
- Promovarea participării echilibrate după gen pe piața muncii și a asigurării echilibrului dintre viața profesională și cea privată
- Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății

Educație

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale
- Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, completarea studiilor și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar
- Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a unor oportunități flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți, luând în considerare competențele digitale

Incluziune socială

Obiective specifice:

- Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii
- Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată

- Promovarea integrării sociale a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, inclusiv a persoanelor cele mai defavorizate și a copiilor
- Reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor celor mai defavorizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere

Sănătate

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, durabile și accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecția socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de asistență medicală și a serviciilor de îngrijire de lungă durată

➤ OP 5 - O Europă mai aproape de cetățenii săi

Turism, patrimoniu, cultură, securitate urbană

Obiectiv specific:

- Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane

Dezvoltare teritorială integrată

Obiectiv specific:

- Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului la nivel local, a patrimoniului cultural și a securității, inclusiv în zonele rurale și de coastă și inclusiv prin dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității

2. Direcții de dezvoltare durabilă la nivel național

2.1. Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE), și-a exprimat adeziunea la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale **Agendei 2030**, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1, în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă din septembrie 2015. Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „*Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru*

Dezvoltare Durabilă” reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 877/2018 a fost adoptată Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD. Strategia susține dezvoltarea României pe trei piloni principali, respectiv economic, social și de mediu. Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

Strategia reprezintă modalitatea de conectare practică, de articulare a României la parteneriatele naționale, regionale, europene și globale specifice. Totodată, ca efect al participării voluntare a României la raportările periodice cu privire la stadiul implementării Agendei 2030, Strategia contribuie la creșterea credibilității, eficacității și impactului politicilor implementate.

Figura nr. 3 - Obiectivele de dezvoltare durabilă 2030

➤ **Obiectivul 1: Fără sărăcie**

Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

➤ **Obiectivul 2: Foamete zero**

Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile

➤ **Obiectivul 3: Sănătate și bunăstare**

Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

➤ **Obiectivul 4: Educație de calitate**

Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

➤ **Obiectivul 5: Egalitate de gen**

Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate

➤ **Obiectivul 6: Apă curată și sanitație**

Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți

➤ **Obiectivul 7: Energie curată și la prețuri accesibile**

Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

➤ **Obiectivul 8: Muncă decentă și creștere economică**

Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

➤ **Obiectivul 9: Industrie, inovație și infrastructură**

Construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

➤ **Obiectivul 10: Inegalități reduse**

Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

➤ **Obiectivul 11: Orașe și comunități durabile**

Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

➤ **Obiectivul 12: Consum și producție responsabile**

Asigurarea unor modele de consum și producție durabile

➤ **Obiectivul 13: Acțiune în domeniul schimbărilor climatice**

Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

➤ **Obiectivul 14: Viață acvatică**

Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

➤ **Obiectivul 15: Viața terestră**

Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

➤ **Obiectivul 16: Pace, justiție și instituții eficiente**

Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

➤ **Obiectivul 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor**

Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

2.2. Planul Național de Redresare și Reziliență

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) este documentul strategic al României care stabilește domeniile și prioritățile de investiții, precum și reformele elaborate pentru fiecare domeniu de investiții, în concordanță cu Recomandările Specifice de Țară (RST), precum și cu Regulamentele Comisiei Europene, a căror finanțare este asigurată din Facilitatea de Redresare și Reziliență (FRR), care are drept obiectiv general ameliorarea stării economice a României, consolidarea capacității de reziliență în perioade de criză pandemică și asigurarea unei creșteri economice pe termen lung.

Obiectivul general al PNRR este de a stabili prioritățile naționale de investiții și direcțiile principale de reformă ale României în acord cu RST și Regulamentele Specifice ale Comisiei Europene pentru a asigura ameliorarea stării economice a României și a consolida capacitatea de reziliență la nivel național în perioade de criză pandemică.

Din obiectivul general al PNRR decurg o serie de **obiective specifice** care privesc:

- **Reformele orizontale** elaborate la nivelul sectoarelor de activitate ale economiei naționale, administrației publice și societății civile în ansamblul său, au drept scop consolidarea statului de drept, sustenabilitatea finanțelor publice, stabilitatea financiară, politicile sociale și piața muncii, consolidarea capacității de implementare a proiectelor și absorbția fondurilor externe nerambursabile, precum și digitalizarea și transparentizarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică;
- **Reformele sectoriale** elaborate pentru fiecare domeniu de investiții propus spre finanțare în cadrul Planului de Redresare și Reziliență (PNRR), care au în vedere fie sustenabilitatea finanțării proiectelor de investiții pe termen lung, fie modernizarea serviciilor publice și îmbunătățirea calității vieții populației, fie elaborarea unor pachete de măsuri care să permită creșterea capacității de implementare a proiectelor de investiții;
- **Investițiile în infrastructură** urmăresc dezvoltarea infrastructurii specifice în domenii considerate strategice pentru România precum transporturi, schimbări climatice, energie și energie regenerabilă, mediu, eficiență energetică, modernizarea serviciilor publice locale, sănătate și educație pentru a moderniza serviciile publice prestate în interesul populației, fie pentru a îmbunătăți calitatea serviciilor publice prestate sau standardele de locuit ale populației, dar și pentru a îmbunătăți conectivitatea localităților urbane la rețelele de transport transeuropene sau pentru a crește capacitatea de reziliență a localităților urbane;
- **Investițiile în digitalizare și tranziție verde** au drept scop alinierea la obiectivele stabilite de Uniunea Europeană și cuprinse în European Green Deal, precum și dezvoltarea marilor servicii publice din domeniul educației și sănătății în mediul on-line, dar și creșterea capacității de reziliență a României în perioade de criză pandemică. De asemenea, sunt prevăzute investiții în infrastructură care conțin elemente de inteligență artificială, precum: sistemele informatice de gestiune pentru infrastructura de transport, sistemele de gestiune ale infrastructurii specifice pentru schimbări climatice, rețele inteligente destinate transportului sau distribuției de combustibil de tranziție etc.;
- **Investițiile în competitivitatea mediului de afaceri și accesul la cercetare și inovare** sunt destinate consolidării competitivității economice pe piața europeană a IMM-urilor, creșterea valorii adăugate, îmbunătățirii calității produselor și serviciilor obținute, rețehnologizării, robotizării și automatizării proceselor industriale, digitalizării activității IMM-urilor, dar și dezvoltării activităților de cercetare, inovare și specializare inteligentă de către Institutele Naționale de Cercetare Dezvoltare și IMM-uri, care au drept scop final introducerea pe piață de produse și servicii competitive în acord cu cerințele de calitate și preț ale consumatorilor;

Investițiile în creșterea capacității de reziliență a României sunt destinate creșterii capacității de reziliență a României prin două modalități: creșterea capacității de reziliență în perioade de criză pandemică, în special prin realizarea unor depozite regionale de echipamente medicale și medicamente destinate sistemului de sănătate publică, precum și creșterii capacității de reziliență în perioade de crize alimentare prin realizarea de depozite destinate stocării de cereale, alimente și altor asemenea bunuri de consum destinate crizelor alimentare, precum și a unor puncte smart-acces pentru depozitele de alimente și medicamente pentru situații de urgență.

Structura pe piloni a PNRR

PNRR al României este structurat pe 15 componente care acoperă toți cei 6 piloni prevăzuți prin Regulament:

Tabelul nr. 23– Componentele Planului Național de Redresare și Reziliență

Piloni	Componente
Pilonul I. Tranziția verde	I.1 Sistemul de management al apei
	I.2 Împădurim România și protejăm biodiversitatea
	I.3 Managementul deșeurilor
	I.4 Transport sustenabil
	I.5 Fondul pentru Valul Renovării
	I.6 Energie
Pilonul II. Transformare digitală	II.1 Cloud guvernamental și sisteme publice digitale
Pilonul III. Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii	III.1 Reforme fiscale și reforma sistemului de pensii
	III.2 Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare
Pilonul IV. Coeziune socială și teritorială	IV.1 Fondul local pentru tranziția verde și digitală
	IV.2 Turism și cultură
Pilonul V. Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională, în scopul, printre altele, al creșterii nivelului de pregătire pentru situații de criză și a capacității de reacție la criză	V.1 Sănătate
	V.2 Reforme sociale
	V.3 Reforma sectorului public, creșterea eficienței justiției și întărirea capacității partenerilor sociali
Pilonul VI. Politici pentru generația	VI.1. România Educată

următoare, copii și tineret, cum ar fi
educația și competențele

2.3. Planul Național Strategic (PNS) 2023-2027

România pune în practică PAC post 2023 prin intermediul Planului Național Strategic (PNS) 2023-2027, prin măsuri de dezvoltare a unui sector agricol rezilient și durabil, cu accent pe asigurarea veniturilor echitabile fermierilor, respectarea angajamentelor de mediu prin remunerarea fermierilor care contribuie la protejarea mediului peste cerințele nivelului de bază, pe dezvoltarea sectoarelor deficitare și o dezvoltare socioeconomică coerentă a mediului rural în baza unei strategii a intervenției fundamentată pe identificarea nevoilor.

PNS al României se va concentra pe atingerea următoarelor **obiective**:

I. Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară, creșterea viabilității fermelor prin stabilizarea veniturilor fermierilor și eliminarea discrepanțelor și disparităților între categorii de ferme

Sprijinul acordat sectorului agricol se concentrează pe abordarea și atenuarea dezavantajelor structurale, în vederea consolidării și restructurării, care să permită atingerea unui nivel optim de viabilitate al fermelor. Totodată, prin sprijinul acordat prin Pilonul I, se urmărește o revitalizare a sectorului de creșterea animalelor și prin stimularea utilizatorilor de suprafețe agricole să practice o agricultură durabilă în exploatarea suprafețelor prin pășunat.

Fermierii vor avea acces la resurse financiare și un nivel echitabil al plăților directe asigurat și prin sprijinul redistributiv complementar pentru venit, dar și prin plățile cuplate de producție. Pentru a compensa decalajul valorii subvenției față de media europeană se vor acorda în continuare Ajutoare Naționale Tranzitorii.

Intervențiile se vor concentra atât pe sprijinirea sectorului vegetal cât și zootehnic, pentru acoperirea deficitelor în anumite sectoare, fiind acordată o importanță deosebită sectorului de plante proteice. Sprijinul complementar pentru venit va fi de 15% din valoarea plăților directe.

De asemenea, un nivel al plăților suficient pentru ecoscheme (29% FEAGA), angajamente de mediu și climă și agricultură ecologică și bunăstarea animalelor (36% FEADR) asigură o plată suplimentară fermierilor, care să compenseze depășirea cerințelor minime obligatorii. Fermierii sunt stimulați să adopte practici agricole benefice pentru climă și mediu, respectiv: îmbunătățirea calității și protejarea solului prin rotația și diversificarea culturilor, inclusiv culturi leguminoase și reducerea lucrărilor, gestionarea durabilă a nutrienților, contribuția la protejarea biodiversității, menținerea și adoptarea unor practici agricole extensive care să asigure protecția antierozională a

solului, managementul eficient al resurselor naturale, protecția resurselor de apă împotriva poluării și creșterea biodiversității, precum și obținerea de produse agro-alimentare cu valoare adăugată, inclusiv din perspectiva asigurării sănătății consumatorului.

Un alt aspect la fel de important este creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor pentru a face față impactului negativ al factorilor climatici care va fi asigurată prin abordarea integrată a unor instrumente de gestionare a riscurilor finanțate din ambii piloni ai PAC.

II. Consolidarea orientării către piață și creșterea competitivității sectorului agro-alimentar prin intensificarea cooperării, încurajarea investițiilor colective, modernizarea, restructurarea fermelor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității concomitent cu dezvoltarea, modernizarea industriei alimentare

PNS urmărește stimularea cooperării și a consolidării formelor asociative în vederea orientării lor către performanță, obținerea unor produse mai competitive, aspect care va îmbunătăți poziția fermierilor în lanțul valoric, echilibrarea balanței comerciale și integrarea pe verticală a acestora în lanțul valoric (procesare, distribuție, comercializare).

Totodată, se vizează restructurarea și modernizarea fermelor în scopul creșterii productivității. PNS adresează nevoia de investiții la nivel de fermă, în special în anumite sectoare care au început să se dezvolte în urma infuziilor de capital din FEADR, cum ar fi legumicultură, pomicultură, zootehnie, concomitent cu creșterea investițiilor în agricultura de precizie, digitalizare instrumente esențiale pentru sustenabilitate și competitivitate.

În vederea adaptării la efectele schimbărilor climatice și eficientizării utilizării resursei de apă, se urmărește înființarea, dar și extinderea și/sau modernizarea infrastructurii eficiente de irigații necesare pentru a reduce dependența producțiilor agricole de condițiile meteo.

Din perspectiva competitivității, industria alimentară din România are încă decalaje semnificative în ceea ce privește valoarea adăugată a produselor alimentare în raport cu capacitatea de producție a produselor agricole autohtone, aspect observat prin exportul de materii prime și importul de alimente procesate. Astfel, PNS vizează investiții în unități de procesare, dezvoltate în principal de către forme asociative, cu un nivel investițional suficient pentru a realiza capacități de prelucrare a materiei prime care să conducă la o ofertă sporită de produse cu valoare adăugată, la echilibrarea balanței comerciale și eliminarea deficitelor existente în anumite sectoare.

La nivel sectorial, se va urmări creșterea competitivității și sustenabilității sectoarelor legume-fructe, apicol, viticultură, atât prin investițiile din FEADR, cât și prin intervențiile sectoriale din FEAGA.

III. Dezvoltarea socio-economică a spațiului rural prin atragerea și susținerea tinerilor și facilitarea dezvoltării afacerilor precum promovarea ocupării forței de muncă, a creșterii, a incluziunii sociale și a dezvoltării locale în zonele rurale

Agricultura României se confruntă cu un grad ridicat de îmbătrânire în rândul fermierilor și prin PNS propune o abordare integrată de sprijinire a reîntineririi generațiilor, ce vizează acordarea de plăți directe pentru tinerii fermieri, dar și intervenții dedicate instalării tinerilor și dezvoltării fermelor acestora.

PNS vizează crearea și dezvoltarea afacerilor neagricole la scară mică, ca sursă importantă de locuri de muncă și obținere de venituri, conducând la sporirea gradului de atractivitate al zonelor rurale, reducerea disparităților dintre urban și rural, precum și a fenomenului de migrație către urban manifestat în mod special în rândul tinerilor. Diversificarea economică prevede o creștere a ocupării forței de muncă și a veniturilor gospodăriilor agricole, contribuind la un mai bun echilibru teritorial socio-economic și la o dezvoltare durabilă în zonele rurale.

Îmbunătățirea infrastructurii de bază la scară mică inclusiv infrastructura agricolă conduce la îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale.

În plus, accentul pus în PNS pe consolidarea LEADER este important din perspectiva dezvoltării echilibrate a teritoriilor care să răspundă nevoilor identificate la nivelul comunităților locale. GAL-urile, prin natura structurii lor și a rolului pe care îl joacă în teritoriu vor facilita atragerea de finanțări din mai multe surse/fonduri/programe pentru o dezvoltare locală eficientă și integrată.

În cadrul PNS obiectivele de mediu sunt esențiale în implementarea PAC, acestea se vor axa pe contribuția la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, promovarea dezvoltării durabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale precum și pe contribuția la protejarea biodiversității, îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și conservarea habitatelor și a peisajelor.

Din perspectiva transpunerii obiectivelor Green Deal și Farm to Fork, în obiectivele specifice ale PNS, se va oferi un cadru adecvat pentru dezvoltarea unor modele de producție bazate pe creșterea valorii adăugate pe întreg lanțul alimentară și a modului în care provocările legate de climă și mediu se pot transforma în oportunități.

Cu toate acestea, creșterea nivelului de ambiție propusă de Green Deal va fi urmărită prin păstrarea unui echilibru în planificarea PNS în raport cu impactul de mediu al activităților agricole. Astfel, țintele propuse vor fi asiguratorii din perspectiva obiectivelor de mediu stabilite, fără însă a pune în pericol asigurarea hranei și siguranța alimentară.

Prin continuarea aplicării standardelor superioare de bunăstare a animalelor, exploatațiile beneficiare de sprijin contribuie la garantarea îmbunătățirii condițiilor de creștere și a sănătății animalelor, reducerea impactului de mediu și creșterea siguranței alimentare, îmbunătățirea calității produselor, dar și la menținerea și crearea de locuri de muncă.

Ca element de noutate, PNS va aplica AKIS, un concept nou pentru România care, alături de serviciile de formare profesională și consiliere, face parte din categoria intervențiilor orizontale necesare pentru dezvoltarea agriculturii în viitor având în vedere provocările care ne așteaptă (schimbări climatice, digitalizare, agricultură de precizie etc.).

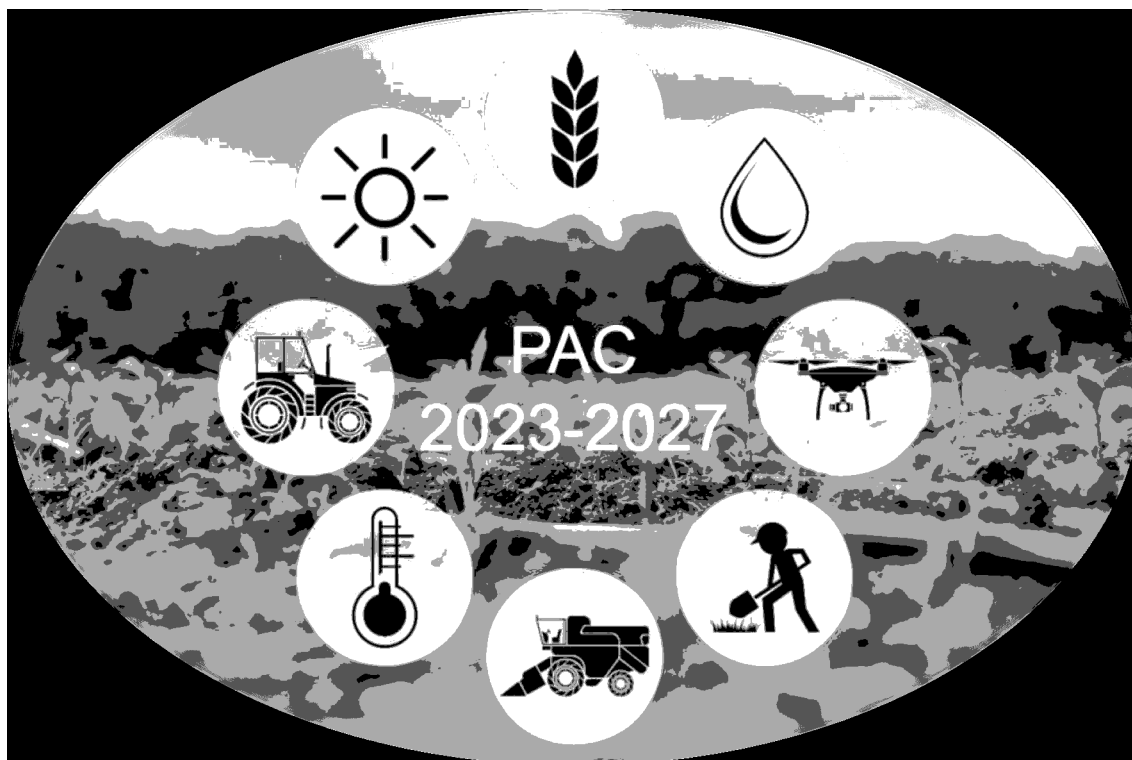

Figura nr. 4 – PAC 2023-2027

3. Direcții de dezvoltare durabilă la nivel regional

3.1. Planul de Dezvoltare al Regiunii Nord-Vest 2021-2027

Județul Satu Mare este parte a Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest, motiv pentru care vom evidenția în continuare viziunea, obiectivele și principalele direcții de dezvoltare, urmând ca acestea să fie luate în considerare la elaborarea strategiei de dezvoltare locală a comunei Ciumești.

Viziunea pe termen lung (2034)

Comunitățile din Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) înțeleg să valorifice împreună, respectând principiile dezvoltării durabile, resursele naturale, materiale, umane, tradițiile istorice și interculturale în scopul unei dezvoltări susținute, constante care face din Transilvania de Nord una dintre cele mai dinamice regiuni europene.

Figura nr. 5 - Regiunea de dezvoltare Nord-Vest

Obiective strategice de dezvoltare pe termen lung (2034)

- Valorificarea avantajelor competitive prin investiții în domeniile de specializare inteligentă ale regiunii;
- Racordarea Regiunii la fluxurile internaționale de mărfuri, turiști, investiții, informații și valori culturale;
- Creșterea investițiilor în capitalul uman al regiunii, în vederea adaptării la economia digitală și industria 4.0;
- Creșterea eficienței economiei rurale, conservând totodată calitatea mediului și patrimoniul etnofolcloric extrem de bogat al regiunii;
- Transformarea centrelor urbane în spații de influență și de atracție regională și trans-regională;
- Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei;
- Promovarea tranziției către surse de energie regenerabilă și gestiunea responsabilă a resurselor;
- Valorificarea spiritului civic în procesul de dezvoltare urbană;

- Dezvoltarea sistemelor de transport cu emisii reduse și încurajarea mobilității active;
- Dezvoltarea bazelor de date pe mai multe niveluri (local, județean, regional) pentru a susține procesul de planificare urbană.

Obiectiv general:

Creșterea inteligentă și sustenabilă a economiei regionale, valorificând diversitatea locală și stimulând inovarea, în vederea diminuării disparităților intra- și inter-regionale și creșterea standardului de viață

Tabelul nr. 24 - Corelarea priorităților strategiei regionale cu obiectivele politicii de coeziune ale Uniunii Europene și cu Programele operaționale vizate

Obiective specifice PDR	Obiective ale politicii de coeziune a UE	PO vizate
Obiectivul specific 1 - Economie competitivă bazată pe inovare și digitalizare	OP1. O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	POCIDIF / POR NORD-VEST / POS
Obiectivul specific 2 - Capital uman și social dezvoltat	OP4. O Europă mai socială prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii	POS / POEO / POIDS / POCIDIF/ PNS PAC
Obiectivul specific 3 - Cadru de viață sustenabil, autentic și atractiv	OP4. O Europă mai socială prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii	POR NORD- VEST/ PNS PAC
Obiectivul specific 4 - Mediu natural valorificat responsabil	OP 2. O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a adaptării la	PODD / POR NORD-VEST

	<p>schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor</p> <p>OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii</p>	
<p>Obiectivul specific 5 - Conectivitate fizică și digitală ridicată</p>	<p>OP 3. O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale</p> <p>OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii</p>	<p>POT / POCIDIF / POR NORD-VEST</p>

Direcții de acțiune

Obiectivul specific 1 - Economie competitivă bazată pe inovare și digitalizare

- 1.1. Dezvoltarea ecosistemului antreprenorial și creșterea competitivității mediului de afaceri
- 1.2. Sprijinirea ecosistemului de inovare și a activităților economice în domeniile de specializare inteligentă
- 1.3. Stimularea CDI și adoptării tehnologiilor avansate, în mediul public și privat
- 1.4. Promovarea și dezvoltarea tehnologiilor digitale

Obiectivul specific 2 - Capital uman și social dezvoltat

- 2.1. Sprijinirea inserției pe piața muncii și corelarea competențelor profesionale cu dinamica și cerințele viitoare ale pieței
- 2.2. Stimularea participării la procesele de educație și formare continuă, bazate pe o infrastructură modernă și pe digitalizare
- 2.3. Modernizarea, digitalizarea și dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de sănătate, promovarea prevenției și a unui mod de viață sănătos
- 2.4. Sprijinirea incluziunii sociale și combaterea sărăciei
- 2.5. Cultivarea spiritului civic și a implicării comunității în procesele de dezvoltare locală

Obiectivul specific 3 - Cadru de viață sustenabil, autentic și atractiv

- 3.1. Dezvoltarea integrată și sustenabilă a zonelor urbane funcționale, a municipiilor și orașelor

- 3.2. Dezvoltarea zonelor rurale și creșterea calității vieții în mediul rural, prin echiparea cu infrastructură și dotări
- 3.3. Dezvoltarea infrastructurii și susținerea evenimentelor culturale, sportive și de agrement
- 3.4. Digitalizarea serviciilor publice dedicate comunității, vizitatorilor și actorilor economici
- 3.5. Protejarea și valorificarea patrimoniului antropic
- 3.6. Dezvoltarea și valorificarea potențialului turistic

Obiectivul specific 4 - Mediu natural valorificat responsabil

- 4.1. Protejarea și valorificarea patrimoniului natural, a biodiversității și dezvoltarea infrastructurii verzi
- 4.2. Creșterea rezilienței la hazarduri naturale și schimbări climatice
- 4.3. Reducerea poluării, ameliorarea și monitorizarea calității factorilor de mediu
- 4.4. Promovarea utilizării sustenabile a resurselor energetice și valorificarea surselor de energie regenerabilă
- 4.5. Modernizarea și dezvoltarea sistemelor de management al apelor, apelor uzate și deșeurilor
- 4.6. Sprijinirea economiei circulare în vederea eliminării deșeurilor și (re)utilizării continue a resurselor

Obiectivul specific 5 - Conectivitate fizică și digitală ridicată

- 5.1. Dezvoltarea infrastructurii de transport în lungul rețelei TEN-T
- 5.2. Creșterea conectivității locale feroviare și rutiere la rețeaua TEN-T
- 5.3. Sprijinirea mobilității durabile intra-regionale, inclusiv cu scop turistic și de agrement
- 5.4. Sprijinirea mobilității durabile în cadrul zonelor urbane funcționale, municipiilor și orașelor
- 5.5. Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor digitale

4. Programe și surse de finanțare

4.1. Programul operațional regional Nord-Vest (POR NV)

POR Nord-Vest (POR NV) vizează Regiunea de dezvoltare Nord-Vest (Regiunea NV).

Regiunea NV este încadrată în categoria celor mai puțin dezvoltate din UE. PIB/locuitor este de 64% față de media UE (PPS, 2019), iar regiunea se clasează pe ultimele locuri (246/268) conform Indicelui Competitivității Regionale, care menționează ca principale provocări: calitatea și densitatea infrastructurii, nivelul scăzut de sofisticare a afacerilor și de inovare. Economia regiunii contribuie cu aproximativ 12% la PIB național, beneficiind de cele mai mari densități de companii

în domeniile IT și industrii creative, după capitală. Orașe precum Cluj-Napoca, Oradea reprezintă repere la nivel național în ceea ce privește dezvoltarea serviciilor publice digitale, guvernanta și mai ales implicarea cetățenilor în dezvoltarea locală.

Viziunea strategică a POR NV urmărește ca Regiunea NV să devină una dintre cele mai dinamice regiuni europene în ceea ce privește creșterea inteligentă și sustenabilă a economiei, valorificând diversitatea locală și stimulând inovarea în vederea diminuării disparităților și creșterii standardului de viață. POR NV contribuie la îndeplinirea obiectivelor regionale de dezvoltare stabilite în Planul de Dezvoltare Regională (PDR) Nord-Vest 2021-2027 și în Strategia de Specializare Inteligentă RIS3 Nord-Vest (RIS3 NV).

Obiective strategice:

Obiectiv strategic 1: Dezvoltarea avantajelor competitive ale regiunii prin inovare și investiții în domeniile de specializare inteligentă

Se au în vedere:

- Dezvoltarea potențialului de inovare și specializare inteligentă, prin dezvoltarea structurilor CDI și consolidarea legăturilor cu piața, inclusiv a transferului tehnologic;
- Susținerea transformării structurale a economiei regionale, prin sprijinirea acelor IMM-uri ce desfășoară activități în domenii economice cu valoare adăugată ridicată;
- Implementarea unor acțiuni pentru impulsivarea colaborării dintre mediul de afaceri și structurile de CDI și de transfer tehnologic, inclusiv prin intermediul unei structuri dedicate la nivel regional pentru susținerea inovării și investițiilor în IMM-uri.

Obiectiv strategic 2: Transformarea economiei și administrației, prin digitalizare

Se au în vedere:

- Sprijinirea IMM-urilor pentru adoptarea tehnologiilor digitale și adaptarea modelelor de afaceri la mediul digital;
- Sprijinirea intervențiilor de tip Smart-City și digitalizarea administrațiilor publice locale din mediul rural;
- Introducerea / extinderea serviciilor publice digitalizate.

Obiectiv strategic 3: Promovarea eficienței energetice

Se au în vedere:

- Renovarea clădirilor rezidențiale și publice în vederea creșterii eficienței energetice;
- Promovarea eficienței energetice la scară mică în IMM-uri;

- Susținerea unor intervenții pilot în comunitățile rurale pentru alimentarea cu energie termică prin investiții în cogenerare de înaltă eficiență folosind combustibili pe bază de biomasă.

Obiectiv strategic 4: Îmbunătățirea infrastructurii verzi urbane

Se are în vedere:

- Dezvoltarea infrastructurii verzi în zonele urbane.

Obiectiv strategic 5: Dezvoltarea mobilității urbane durabile

Se au în vedere:

- Încurajarea mobilității urbane sustenabile, prin transport public de calitate și prietenos cu mediul, încurajarea deplasărilor nemotorizate și introducerea sistemelor performante de management de trafic.

Obiectiv strategic 6: Creșterea conectivității regionale și a siguranței pe drumurile publice

Se au în vedere:

- Modernizarea infrastructurii rutiere și creșterea siguranței traficului, inclusiv încurajarea transportului public județean de călători. Sunt vizate în special legăturile rutiere secundare către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T.

Obiectiv strategic 7: Îmbunătățirea accesului echitabil la educație, formare profesională și învățământ terțiar de calitate

Se au în vedere:

- Îmbunătățirea infrastructurii educaționale pentru învățământul preuniversitar, inclusiv profesional și tehnic, inclusiv pentru accesibilitatea elevilor cu dizabilități;
- Modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale din mediul universitar, inclusiv pentru derularea învățământului online;
- Îmbunătățirea infrastructurii pentru activități extrașcolare și turistice pentru copii și tineri.

Obiectiv strategic 8: Dezvoltarea economică și socială a regiunii, utilizând resursele turistice, naturale și de patrimoniu existente, precum și prin acțiuni de regenerare urbană

Se au în vedere:

- Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, istoric și natural, dezvoltarea infrastructurii din domeniul cultural și a serviciilor culturale;
- Îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros;
- Valorificarea superioară a resurselor naturale din regiune pentru susținerea sectorului balnear și a turismului de wellness.

Dezvoltarea rurală integrată

Conectivitatea este redusă, serviciile publice sunt deficitare, iar patrimoniul cultural și turistic sunt insuficient valorificate.

Mediul rural din regiune dispune de un mare potențial de dezvoltare prin valorificarea patrimoniului cultural / istoric / natural / turistic existent. Intervențiile finanțate în mediul rural vor avea în vedere cu prioritate acele zone aflate în proximitatea mediului urban, dar care nu pot accesa finanțare în cadrul mecanismelor de dezvoltare urbană, precum și zone cu provocări specifice (de exemplu lipsa conectivității) sau cu potențial economic/turistic valoros.

4.2. Alte programe și surse de finanțare

Finanțarea proiectelor care pot contribui la dezvoltarea economică a localității poate avea drept sursă bugetul propriu, fondurile nerambursabile guvernamentale și/sau europene sau fondurile rambursabile (din categoria creditelor).

La aceste surse de finanțare se adaugă posibilitatea dezvoltării parteneriatelor de tip public-privat, care s-au dovedit a fi soluția potrivită pentru rezolvarea anumitor probleme comunitare în multe dintre statele europene dezvoltate.

Alegerea unei surse de finanțare optime necesită o bună cunoaștere a legislației naționale în vigoare, a programelor de finanțare disponibile și, mai ales, a nevoilor/problemelor cu care se confruntă comunitatea locală.

4.2.1. Bugetul local

Actul normativ prin care este reglementată constituirea **bugetului la nivel local** este Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, conform art. 129 alin. (4), consiliul local aprobă, la propunerea primarului, bugetul unității administrativ-teritoriale, virările de credite, modul de utilizare a rezervei bugetare și contul de încheiere a exercițiului bugetar.

Potrivit legii, Consiliul local poate aproba finanțarea unor investiții de interes local din bugetul propriu și poate dispune alocarea sumelor necesare pentru cofinanțarea proiectelor provenite din alte fonduri. Atribuțiile consiliului local presupun și aprobarea documentației tehnico-economice pentru lucrările de investiții de interes local, a strategiei de dezvoltare economică, socială și de mediu pentru localitate, precum și asigurarea unui mediu favorabil înființării și/sau dezvoltării afacerilor, inclusiv prin valorificarea patrimoniului existent, precum și prin realizarea de noi investiții care să contribuie la îndeplinirea programelor de dezvoltare economică regională și locală. Totodată, Consiliul local asigură realizarea lucrărilor și ia măsurile necesare implementării și

conformării cu prevederile angajamentelor asumate de România în calitate de stat membru al Uniunii Europene în domeniul protecției mediului și gospodăririi apelor pentru serviciile furnizate cetățenilor.

O pondere importantă în veniturile proprii ale bugetelor locale o reprezintă cotele defalcate din impozitul pe venit.

4.2.2. Bugetul județean

O altă sursă de finanțare la nivel local este reprezentată de bugetul județean, din care pot fi repartizate fonduri pentru echilibrarea bugetelor locale, conform art. 33 alin. (3) din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare.

4.2.3. Programele guvernamentale

Transferurile consolidabile de la **bugetul de stat** către bugetele locale se acordă pentru investiții finanțate din împrumuturi externe, la a căror realizare contribuie și Guvernul, potrivit legii, și se aprobă anual, în poziție globală, prin legea bugetului de stat. Din bugetul de stat, prin bugetele unor ordonatori principali de credite ai acestuia (ministerele și agențiile), precum și din alte bugete, se pot acorda transferuri către bugetele locale pentru finanțarea unor programe de dezvoltare sau sociale de interes național, județean ori local.

Programul Național de Dezvoltare Locală, coordonat de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, stabilește cadrul legal pentru implementarea unor proiecte de importanță națională, care susțin dezvoltarea regională prin realizarea unor lucrări de infrastructură rutieră, tehnico-edilitară și socio-educativă.

Obiectivele de investiții care pot fi finanțate în cadrul programului trebuie să vizeze lucrări de **realizare / extindere / reabilitare / modernizare**, respectiv dotare, pentru unul dintre următoarele domenii specifice:

- sisteme de alimentare cu apă și stații de tratare a apei;
- sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate;
- unități de învățământ preuniversitar, respectiv: grădinițe, școli generale primare și gimnaziale, licee, grupuri școlare, colegii naționale, școli profesionale, școli postliceale, unități de învățământ special de stat;
- unități sanitare;
- drumuri publice clasificate și încadrate, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, ca drumuri județene, drumuri de interes local, drumuri comunale și/sau drumuri publice din interiorul localităților;
- poduri, podețe sau punți pietonale;

- obiective culturale de interes local, respectiv biblioteci, muzee, centre culturale multifuncționale, teatre;
- platforme de gunoi;
- piețe publice, comerciale, târguri, oboare;
- modernizarea bazelor sportive;
- sediile instituțiilor publice ale autorităților administrației publice locale, precum și a instituțiilor publice din subordinea acestora;
- infrastructura turistică dezvoltată de autoritățile publice locale ca instrument de punere în valoare a potențialului turistic local, pentru obiectivele de investiții aflate în proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale sau în administrarea acestora.

Programul se finanțează din transferuri de la bugetul de stat, în limita fondurilor aprobate anual în bugetul Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, din fonduri aprobate anual cu această destinație în bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale beneficiare și din alte surse legal constituite.

În limita fondurilor aprobate anual prin legea bugetului de stat, în baza analizei interne de specialitate a propunerilor de finanțare ale autorităților locale, se aprobă prin ordin al ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației lista finală cu obiectivele de investiții care se finanțează, listă care se publică pe site-ul Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației.

Programul național de investiții „Anghel Saligny“

A fost aprobat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2021. Valoarea programului derulat de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației în perioada 2021-2028 este de 50.000.000 mii lei, limită maximă în baza căreia se pot încheia contracte de finanțare multianuale.

Beneficiarii programului sunt unitățile administrativ-teritoriale reprezentate de autoritățile administrației publice locale, precum și unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, constituite conform legii, pentru investițiile realizate prin asociațiile de dezvoltare intercomunitară.

Obiectivele de investiții care se realizează în cadrul programului trebuie să fie amplasate pe terenuri și/sau construcții, după caz, aflate în proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale sau în administrarea autorităților administrației publice locale, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

În cadrul programului se pot realiza obiective de investiții necesare pentru echiparea unităților administrativ-teritoriale cu dotări tehnico-edilitare și de acces la căile de comunicație, în conformitate cu reglementările cuprinse în Planul de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități, aprobat prin Legea nr. 351/2001, cu modificările și completările ulterioare. Pot fi finanțate prin program obiectivele de investiții care nu sunt incluse la finanțare în programele derulate din fonduri externe nerambursabile în perioada de programare 2021-2027 sau prin alte programe naționale sau comunitare, inclusiv din contracte de împrumut semnate cu instituții de credit sau instituții financiare interne sau internaționale.

În cadrul programului se pot realiza obiective de investiții care constau în realizarea de construcții noi sau de lucrări de construire, reconstruire, consolidare, reparație, modernizare, modificare, extindere, reabilitare, după caz, schimbare de destinație, protejare, restaurare, conservare la construcții existente și care se încadrează în cel puțin una dintre următoarele categorii de investiții:

- a) alimentări cu apă și stații de tratare a apei;
- b) sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate, inclusiv canalizare pluvială și sisteme de captare a apelor pluviale;
- c) drumurile publice clasificate și încadrate în conformitate cu prevederile legale în vigoare ca drumuri județene, drumuri de interes local, respectiv drumuri comunale și/sau drumuri publice din interiorul localităților, precum și variante ocolitoare ale localităților;
- d) poduri, podețe, pasaje sau punți pietonale, inclusiv pentru biciclete și trotinete electrice;
- e) sisteme de distribuție a gazelor naturale, inclusiv a brașamentelor, precum și a racordului la sistemul de transport al gazelor naturale.

Finanțarea programului se asigură din:

- a) sume din transferuri, alocate bugetelor locale, de la bugetul de stat, aprobate cu această destinație în bugetul Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, la o poziție distinctă de cheltuieli;
- b) sume din bugetele locale alocate cu această destinație;
- c) alte surse legal constituite.

Sumele alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, prin program, sunt surse de finanțare complementare pentru bugetele locale.

Compania Națională de Investiții S.A.

Compania Națională de Investiții S.A. (CNI) derulează Programul Național de Construcții de Interes Public sau Social (PNCIPS) prin care se pot realiza obiective de investiții în conformitate cu prevederile Anexei 3 din OG nr. 25/2001, cu modificările și completările ulterioare, așa cum sunt acestea definite în cadrul art. 1, alin (2), lit. a) – n) din Anexa 3 a actului normativ menționat anterior.

Conform art. 3 alin. (1) din Anexa 3 la OG nr. 25/2001, cu modificările și completările ulterioare, se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică / expertizare energetică / proiectare / construcții noi / reabilitare / consolidare / extindere / modernizare / finalizare structuri începute cu aceeași destinație / dotare

Subprograme:

- Subprogramul ”Săli de sport”
- Subprogramul ”Bazine de înot”
- Subprogramul ”Complexuri sportive”
- Subprogramul ”Așezăminte culturale”
- Subprogramul ”Unități și instituții de învățământ de stat”
- Subprogramul ”Patinoare artificiale”
- Subprogramul ”Unități sanitare”
- Subprogramul ”Săli de cinema”
- Subprogramul ”Drumuri de interes local și drumuri de interes județean”
- Subprogramul ”Fose septice, microstații de epurare și sisteme de alimentare cu apă”
- Subprogramul ”Alte obiective de interes public sau social în domeniul construcțiilor”

Conform art. 3 alin. (2) din Anexa 3 la OG nr. 25/2001, cu modificările și completările ulterioare, în scopul prevenirii și atenuării efectelor riscurilor naturale cauzate de cutremure de pământ, inundații, alunecări de teren, tasări și/sau prăbușiri de teren se pot finanța următoarele categorii de servicii și lucrări: expertizare tehnică, proiectare, execuție de construcții noi, reconstrucția imobilelor afectate de cutremure de pământ, inundații, alunecări de teren, tasări și/sau prăbușiri de teren sau expertizare tehnică, proiectare și execuția lucrărilor care constau în consolidarea/ repararea elementelor structurale și, după caz, a elementelor nestructurale ale construcției și/sau introducerea unor elemente structural suplimentare, demolări parțiale, lucrări de îmbunătățire a terenului de fundare, reabilitări la construcții și instalațiile aferente, reparații capitale

- Subprogramul ”Lucrări în primă urgență”

Se finanțează exclusiv obiectivele de investiții preluate din Programul de reabilitare a unor blocuri de locuințe situate în localități din zone defavorizate, pentru anul 2014, aprobat prin HG 343/2014, până la finalizarea acestora

- Subprogramul ”Reabilitare blocuri de locuințe situate în localități din zone defavorizate”

4.2.4. Programele europene de finanțare nerambursabilă

Fondurile structurale și de investiții europene (ESI)

Fondurile ESI sunt instrumente financiare prin care Uniunea Europeană acționează pentru realizarea obiectivelor Politicii de Coeziune prin implementarea Programelor Operaționale, pentru eliminarea disparităților economice și sociale între regiuni, în scopul realizării coeziunii economice și sociale.

Instrumentele structurale ale Uniunii Europene au rolul de a stimula creșterea economică a statelor membre ale Uniunii și de a conduce la reducerea disparităților dintre regiuni. Ele nu acționează însă singure, necesitând asigurarea unei contribuții din partea statelor membre implicate. Ele sunt co-finanțate, în principal, din resursele publice ale statului membru, însă în multe domenii este necesară și contribuția financiară privată, aceasta fiind încurajată în cele mai multe cazuri.

Fondurile Structurale și de Investiții Europene (fondurile ESI) sunt:

- Fondul european de dezvoltare regională (FEDR)
- Fondul social european (FSE)
- Fondul de coeziune (FC)
- Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)
- Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)

Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)

- ▶ urmărește consolidarea coeziunii economice și sociale în cadrul Uniunii Europene prin corectarea dezechilibrelor existente între regiunile acesteia;
- ▶ își concentrează investițiile asupra mai multor domenii prioritare cheie. Această abordare este cunoscută sub denumirea de „concentrare tematică”:
  - Inovare și cercetare;
  - Agenda digitală;
  - Sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri);
  - Economie cu emisii reduse de carbon.

Fondul Social European (FSE)

- ▶ este principalul instrument prin care Europa susține crearea de locuri de muncă, ajută oamenii să obțină locuri de muncă mai bune și asigură oportunități profesionale mai echitabile pentru toți cetățenii UE.
- ▶ funcționează prin investiții în capitalul uman al Europei – angajații, tinerii și toți cei aflați în căutarea unui loc de muncă.
- ▶ FSE finanțează următoarele priorități:
  - adaptabilitatea angajaților, prin formarea de competențe noi, și a întreprinderilor, prin adoptarea unor metode noi de lucru;
  - sporirea accesului la locuri de muncă: ajutând tinerii în tranziția de la școală pe piața muncii sau asigurându-le formare profesională celor aflați în căutarea unui loc de muncă, pentru a le îmbunătăți perspectivele de angajare;
  - formarea vocațională și învățarea pe tot parcursul vieții în vederea dobândirii de noi competențe;
  - sprijinirea persoanelor din grupurile defavorizate pentru obținerea unui loc de muncă.

Fondul de Coeziune (FC)

- ▶ ajută statele membre cu un produs național brut (PNB) pe cap de locuitor de mai puțin de 90% din media comunitară să-și reducă diferențele dintre nivelurile de dezvoltare economică și socială și să-și stabilizeze economiile.
- ▶ susține acțiuni în cadrul obiectivului „Convergență” și se află sub incidența aceluiași reguli de programare, de gestionare și de control ca în cazul FSE și FEDR.
- ▶ finanțează acțiuni care fac parte din următoarele domenii:
  - rețele transeuropene de transport, în special proiectele prioritare de interes european definite de Uniunea Europeană;
  - mediu.

Fondul de Coeziune poate interveni, de asemenea, în proiecte din domeniul energiei sau al transporturilor, atâta vreme cât acestea prezintă avantaje clare pentru mediu: eficacitate energetică, utilizarea de surse de energie regenerabile, dezvoltarea transportului feroviar, sprijinirea intermodalității, consolidarea transporturilor publice etc.

Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR)

- ▶ reprezintă o sursă de finanțare din partea UE, utilizată de statele membre pentru a realiza o gamă largă de obiective ale politicii de dezvoltare rurale, cum ar fi:
  - îmbunătățirea competitivității întreprinderilor agricole, forestiere și agroalimentare;
  - susținerea protecției mediului natural;
  - susținerea economiilor rurale;
  - asigurarea calității vieții în zonele rurale.

Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA)

- ▶ este un fond creat de Uniunea Europeană în vederea dezvoltării agriculturii statelor membre ale acesteia, prin gestiune partajată între Uniune și statele membre.

Începând cu 1 ianuarie 2007, Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură (FEGA).

- ▶ finanțează următoarele cheltuieli în contextul gestionării comune între statele membre și Comunitate, în conformitate cu dreptul Uniunii:
  - măsurile de reglementare sau sprijinire a piețelor agricole;
  - plățile directe către agricultori în contextul politicii agricole comune;
  - contribuția financiară a Uniunii la măsurile de informare și promovare a produselor agricole pe piața internă a Uniunii și în țările terțe, întreprinse de statele membre pe baza unor programe selectate de Comisia Europeană;
  - contribuția financiară a Uniunii la programul de încurajare a consumului de fructe și legume în școli, menționat în art. 23 din R. (UE) nr. 1308/2013 și la măsurile privind bolile animalelor și pierderea încrederii consumatorilor, astfel cum sunt menționate în art. 155 din R (UE) nr. 1308/2013.
- ▶ finanțează următoarele cheltuieli în mod direct și în conformitate cu dreptul Uniunii:
  - promovarea produselor agricole, efectuate fie direct de către Comisie, fie prin intermediul unor organizații internaționale;
  - măsuri luate în conformitate cu legislația comunitară pentru a asigura conservarea, caracterizarea, colectarea și utilizarea resurselor genetice în agricultură;
  - crearea și întreținerea sistemelor informatice de contabilitate pentru agricultură;
  - sistemele de investigare agricolă, inclusiv investigațiile privind structura exploatațiilor agricole.

Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)

- ▶ este fondul UE destinat politicilor europene în domeniul pescuitului și al afacerilor maritime, care:
  - sprijină operatorii în tranziția către un pescuit durabil
  - ajută comunitățile din zonele de coastă să își diversifice economiile
  - finanțează proiecte care creează noi locuri de muncă și îmbunătățesc calitatea vieții în regiunile de coastă ale Europei
  - facilitează accesul la finanțare.
- ▶ este utilizat pentru a cofinanța proiecte, completând resursele din bugetul național.
  - Fiecărui stat membru i se alocă o parte din bugetul FEPAM, în funcție de importanța industriei pescuitului din țara respectivă.
  - Ulterior, autoritățile naționale întocmesc un program operațional în care precizează cum intenționează să cheltuiască banii alocați.
  - După ce Comisia aprobă programul, autoritățile naționale decid ce proiecte vor fi finanțate.
  - Autoritățile naționale și Comisia răspund împreună de implementarea programului.

Conform **Acordului de parteneriat pentru perioada de programare 2021-2027**, programele și fondurile aferente obiectivelor de politică sunt următoarele:

Tabelul nr. 25 – Obiectivele politicii, programe și fonduri 2021-2027

Obiectiv	Program	Fond
OP 1 - O Europă mai inteligentă și mai competitivă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF)	FEDR
	Programul Operațional Sănătate (POS)	FEDR
	Programele operaționale regionale (POR)	FEDR
OP 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon, în tranziție spre o economie fără emisii și rezilientă, prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și justă, a investițiilor verzi și albastre, a	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)	FEDR FC
	Programul Operațional Transport (POT)	FEDR FC
	Programele operaționale regionale (POR)	FEDR
	Program Acvacultură și Pescuit (PAP)	FEPAM

economiei circulare, a reducerii impactului asupra schimbărilor climatice și a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor		
OP 3 - O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale	Programul Operațional Transport (POT)	FEDR FC
	Programele operaționale regionale (POR)	FEDR
OP 4 – O Europă mai socială și mai incluzivă prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO)	FSE
	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)	FSE FEDR
	Programul Operațional Sănătate (POS)	FSE FEDR
	Programele operaționale regionale (POR)	FEDR
OP 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale	Programele operaționale regionale (POR)	FEDR
	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)	FEDR
	Program Acvacultură și Pescuit (PAP)	FEPAM

4.2.5. Programele de cooperare teritorială

România poate participa la trei tipuri de programe de cooperare teritorială:

- **Cooperare teritorială transfrontalieră** - presupune cooperarea regiunilor din România cu regiuni din statele vecine. Programele de cooperare transfrontalieră finanțează proiecte de accesibilitate transport și tehnologia informației, mediu și prevenirea riscurilor, dezvoltare economică și socială, precum și acțiuni „people to people”;
- **Cooperare teritorială transnațională** - presupune cooperarea cu regiunile dintr-un anumit spațiu geografic. Cooperarea transnațională finanțează dezvoltarea de rețele care să ducă la dezvoltare teritorială integrată în domenii precum inovația, mediul și accesibilitatea și dezvoltarea urbană;
- **Cooperare teritorială interregională** - presupune colaborarea cu regiuni din orice stat membru al Uniunii Europene, prin intermediul unor proiecte gestionate și administrate în comun de partenerii din statele participante. Se promovează cooperarea între autoritățile publice (locale

sau regionale), precum și între cercetătorii UE, pe probleme de interes comun prin transferul de experiență și bune practici între regiuni și prin constituirea de rețele între orașele UE.

4.2.6. Granturile SEE / Granturi norvegiene

Prin Acordul pentru Spațiul Economic European (SEE), trei dintre țările AELS (Asociația Europeană a Liberului Schimb) - Norvegia, Islanda și Liechtenstein, fac parte din piața internă europeană și contribuie la dezvoltarea socială și economică prin intermediul granturilor SEE și norvegiene, de care beneficiază 15 state membre din estul, centrul și sudul Uniunii Europene. Obiectivele majore ale Mecanismului Financiar SEE și Mecanismului Financiar Norvegian sunt reducerea disparităților sociale și economice în Spațiul Economic European, respectiv întărirea relațiilor bilaterale dintre statele donatoare și cele beneficiare.

Fondul Bilateral Național este un instrument menit să faciliteze contactul și cooperarea între entități din România și cele din statele donatoare (Islanda, Principatul Liechtenstein și Norvegia), dimensiunea bilaterală fiind obligatorie în orice inițiativă. Cooperarea bilaterală cu Consiliul Europei este, de asemenea, posibilă.

4.2.7. Parteneriatele de tip public-privat

Parteneriatele de tip public-privat sunt o soluție general recomandată și promovată pentru rezolvarea problemelor sau eficientizarea serviciilor publice. Apariția Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 39/2018, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează parteneriatul public-privat este privită drept o oportunitate reală de a implementa proiectele propuse.

La nivelul administrațiilor publice există posibilitatea dezvoltării parteneriatelor de tip public-privat în diverse domenii. În urma adoptării actului normativ care reglementează parteneriatul public-privat s-ar putea externaliza o serie de servicii și activități publice, partenerii locali putând fi atât mediul de afaceri, cât și sectorul non-profit.

4.2.8. Creditarea

Din punct de vedere procedural, creditarea este o modalitate relativ simplă de obținere a finanțării pentru proiectele de investiții.

Băncile locale sunt instituții financiare care au în portofoliu programe de finanțare/creditare pentru proiectele care implică fonduri europene. Se pot acorda astfel credite de investiții atât pentru prefinanțarea fondurilor nerambursabile, cât și pentru cofinanțarea cheltuielilor eligibile și neeligibile din cadrul unui proiect, urmând o serie de reglementări interne. Costurile aferente creditelor sunt mari și implică și un anumit grad de risc vis-à-vis de posibilitatea de rambursare a datoriilor, mai ales într-o situație de incertitudine cum este cea generată de criza financiară. În plus,

un grad ridicat de îndatorare poate reprezenta o blocare a posibilităților de investiții pe termen scurt și mediu, cu atât mai mult cu cât o organizație cu datorii mari devine neeligibilă atât pentru accesarea altor credite, cât și pentru atragerea de fonduri nerambursabile.

Guvernul României stabilește anual limitele pentru finanțările rambursabile care pot fi contractate de administrațiile locale, pentru încadrarea în nivelul deficitului bugetului general consolidat.

Pentru proiectele de mare amploare se pot accesa și programe de finanțare internaționale ce au ca surse instituții financiare internaționale: BERD (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare), BEI (Banca Europeană de Investiții), FMI (Fondul Monetar Internațional) și Banca Mondială.

CAPITOLUL 4

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ

4.1. Misiunea administrației publice locale

Misiunea administrației publice locale este de a asigura dezvoltarea durabilă integrată a unității administrativ-teritoriale administrate prin prestarea serviciilor de calitate populației, crearea condițiilor pentru atragerea investițiilor, crearea locurilor de muncă și creșterea nivelului de trai al locuitorilor.

4.2. Viziunea de dezvoltare strategică a comunei Ciumești

Dezvoltarea comunei Ciumești centrată pe creșterea bunăstării locuitorilor prin dezvoltarea economiei locale și creșterea calității locuirii

Viziunea de dezvoltare a comunei Ciumești ne oferă o imagine în legătură cu ceea ce se intenționează a fi Ciumești în următorii ani, bazându-se pe următoarele direcții generale:

- ▶ dezvoltarea economică a comunei prin valorificarea inteligentă a resurselor locale;
- ▶ modernizarea infrastructurii de transport și a dotării tehnico-edilitare;
- ▶ creșterea calității vieții locuitorilor;
- ▶ îmbunătățirea calității factorilor de mediu;
- ▶ consolidarea capacității administrației publice locale.

4.3. Principii și valori

La baza strategiei de dezvoltare a comunei Ciumești stau următoarele principii și valori:

Coerență

Strategia de dezvoltare locală a comunei este corelată cu documentele de planificare de rang superior, elaborate în vederea implementării la nivel județean, regional, național și european.

Legalitate

Respectul față de lege trebuie să stea la baza oricărei societăți, reprezentând garanția unei dezvoltări durabile a acesteia.

Profesionalism

Profesionalismul este exprimat atât prin managementul schimbării, cât și prin utilizarea unor tehnici esențiale pentru un management public eficient.

Parteneriat

Principiul parteneriatului se transpune într-o relație de colaborare între administrația publică locală și ceilalți membri ai comunității locale.

Justiție socială

Este imperios necesar să se promoveze perspective egale de educație, sănătate și autonomie pentru toți cetățenii.

Demnitate pentru toți cetățenii

Cetățenii comunei vor fi tratați cu demnitate în ceea ce privește stilul lor de viață, cultura, credințele și valorile personale, respectându-se diversitatea etnică și culturală.

Transparență

Procesul de elaborare și de implementare a strategiei de dezvoltare locală trebuie să fie transparent și să reflecte interesele comunității ca întreg.

Continuitate

Elaborarea și adoptarea documentului de planificare nu înseamnă finalizarea procesului strategic. Acest document va rămâne deschis ideilor și completărilor viitoare, urmând a fi adaptat periodic în funcție de modificările care se produc la nivelul comunității.

4.4. Obiectiv general

Dezvoltarea durabilă a comunei Ciumești, prin dezvoltarea economiei locale și creșterea calității vieții tuturor locuitorilor săi.

4.5. Obiective strategice, priorități și măsuri asociate

La nivelul comunei Ciumești au fost identificate 7 domenii de intervenție, cărora le corespund următoarele obiective strategice:

Infrastructură și utilități	• OS1: Consolidarea și modernizarea infrastructurii locale de transport și tehnico-edilitare
Economie	• OS2: Dezvoltarea economiei locale și creșterea competitivității acesteia
Educație	• OS3: Servicii de educație moderne și performante
Sănătate și incluziune socială	• OS4: Servicii de sănătate și sociale de calitate
Turism, cultură, sport	• OS5: Conservarea patrimoniului cultural și dezvoltarea infrastructurii sportive și de agrement
Mediu	• OS6: Protejarea și conservarea mediului natural
Capacitate administrativă	• OS7: Dezvoltarea capacității administrative

Obiectiv strategic 1: Consolidarea și modernizarea infrastructurii locale de transport și tehnico-edilitare

Justificare

Infrastructura rutieră a comunei prezintă anumite vulnerabilități cum ar fi:

- accesibilitate limitată în anumite zone;
- străzi comunale nemodernizate;
- lipsa pistelor și a parcărilor de biciclete în punctele de interes ale comunei;
- lipsa trotuarelor amenajate pentru pietoni;
- șanțurile pentru scurgerea apelor pluviale nu sunt amenajate.

Din punct de vedere tehnico-edilitar:

- nu există implementat sistem de distribuție gaze naturale în comună;
- este necesară extinderea rețelei de curent electric și a iluminatului public modern;

- este oportună amenajarea peisagistică a comunei;
- se impun reabilitarea și creșterea eficienței energetice a clădirilor unităților de învățământ și a sediului administrativ al Primăriei comunei;
- se recomandă utilizarea surselor regenerabile de energie.

Având în vedere că o infrastructură rutieră extinsă, reabilitată și modernizată, precum și dotările tehnico-edilitare la standarde înalte determină progresul economic și social al unei comunități, se stabilește ca obiectiv strategic „Consolidarea și modernizarea infrastructurii locale de transport și tehnico-edilitare”.

La sfârșitul perioadei 2022-2030, comuna Ciumești va beneficia de o rețea de drumuri de acces și străzi modernizate, de clădiri reabilitate, de noi trasee și parcări pentru biciclete, de trotuare amenajate pentru pietoni, de spații verzi extinse. Comuna Ciumești va fi un loc în care cetățenii vor beneficia de alimentare cu apă și canalizare, racordare la rețeaua de gaz, iluminat public modern, inclusiv din energii regenerabile, ca bază a apropierei condițiilor de viață de standardele europene.

Priorități și măsuri asociate:

Priorități	Măsuri asociate
1.1 Îmbunătățirea mobilității locuitorilor și mărfurilor prin dezvoltarea și modernizarea rețelei de infrastructură rutieră	1.1.1 Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri în vederea îmbunătățirii conexiunii rutiere în cadrul comunei și între localitățile din județ
	1.1.2 Reabilitarea, modernizarea și extinderea drumurilor ce deservește obiective economice
	1.1.3 Amenajarea de piste de biciclete
	1.1.4 Dezvoltarea transportului public
1.2 Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare	1.2.1 Plan urbanistic general
	1.2.2 Lucrări de cadastru, întabulări
	1.2.3 Extinderea rețelei de apă și canalizare
	1.2.4 Introducerea rețelei de gaze naturale
	1.2.5. Sprijinirea extinderii și modernizării rețelei de curent electric
	1.2.6 Sprijinirea extinderii și modernizării rețelei de iluminat public

Obiectiv strategic 2. Dezvoltarea economiei locale și creșterea competitivității acesteia

Justificare

Dezvoltarea mediului de afaceri local prin sprijinirea întreprinzătorilor privați existenți și atragerea de noi investitori va avea efecte benefice pentru întreaga comunitate locală:

- venituri mai mari la bugetul local;
- valorificarea potențialului natural, economic-social, cultural etc. al comunității locale;
- crearea de noi locuri de muncă;
- specializarea forței de muncă;
- reducerea/eliminarea șomajului;
- incluziune socială;
- promovarea comunei pe plan național și internațional.

Se impune de asemenea sprijinirea producătorilor locali pentru creșterea competitivității și consolidarea poziției acestora pe piața națională și internațională. Aceasta implică inclusiv dezvoltarea infrastructurii rutiere de transport de mărfuri și persoane, precum și dotări tehnico-edilitare la standarde moderne.

Priorități și măsuri asociate:

Priorități	Măsuri asociate
2.1 Creșterea competitivității producătorilor locali	2.1.1 Sprijinirea creării și dezvoltării infrastructurii mediului de afaceri
	2.1.2 Valorificarea inteligentă a potențialului agro-zootehnic, viticol, pomicol și silvicol al comunității
2.2 Dezvoltarea capitalului uman	2.2.1 Stimularea performanțelor în învățământul preuniversitar
	2.2.2 Calificarea/Recalificarea în domeniile cu potențial competitiv, în vederea configurării condițiilor pentru specializare inteligentă
	2.2.3 Dezvoltarea antreprenoriatului

Obiectiv strategic 3. Servicii de educație moderne și performante

Justificare

Nu se poate vorbi de dezvoltarea durabilă a unei comunități fără asigurarea de servicii de educație moderne și performante. Constituie priorități pentru administrația publică locală:

- reabilitarea termică și creșterea eficienței energetice a clădirilor unităților de învățământ de pe raza comunei;
- dotarea cu echipamente didactice și tehnologie performantă pentru creșterea calității actului educațional;
- amenajarea de terenuri de sport;
- amenajarea de locuri de joacă pentru copii și adolescenți;
- asigurarea transportului cu microbuze școlare;
- stabilizarea personalului didactic calificat în unitățile de învățământ din comună.

Administrația publică locală, în colaborare cu conducerea unităților de învățământ de pe raza comunei urmăresc în acest fel creșterea performanțelor școlare, dar și reducerea absenteismului și a abandonului școlar, în special pentru copiii ce provin din medii sociale defavorizate.

Priorități și măsuri asociate:

Priorități	Măsuri asociate
3.1 Asigurarea accesului tuturor cetățenilor la servicii de educație	3.1.1 Asigurarea educației de bază pentru toți cetățenii, prin sprijinirea învățământului primar și gimnazial și prevenirea abandonului școlar
	3.1.2 Creșterea accesului la servicii de educație și formare profesională, favorabile incluziunii
	3.1.3 Adaptarea sistemului de educație la soluțiile online sau la distanță și acordarea de șanse de acces la educație în special copiilor din comunitățile și grupurile dezavantajate
3.2 Susținerea performanței școlare și a specializării inteligente	3.2.1 Creșterea calității și relevanței mediilor de învățare pentru procesul de învățare și piața muncii, inclusiv învățământ la distanță și online

Obiectiv strategic 4. Servicii de sănătate și sociale de calitate

Justificare

Creșterea calității vieții cetățenilor comunei este întemeiată și pe servicii de sănătate și de protecție socială furnizate la cele mai înalte standard în domeniu.

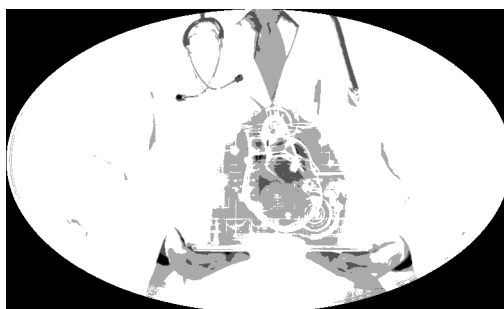
Pe teritoriul comunei Ciumești există dispensar medical, pentru care administrația publică locală are în vedere dotarea cu echipament medical performant.

Aceasta va determina creșterea calității actului medical și reducerea timpilor de intervenție în caz de urgențe medicale.

Din punct de vedere social, vor fi avute în vedere măsuri de susținere a categoriilor vulnerabile – copii, vârstnici, alte persoane care prezintă risc social.

Priorități și măsuri asociate:

Priorități	Măsuri asociate
4.1 Îmbunătățirea infrastructurii unităților medicale și a celor de protecție socială	4.1.1 Reabilitarea, modernizarea și extinderea/construirea clădirilor și spațiilor unităților medicale și de protecție socială

Obiectiv strategic 5. Conservarea patrimoniului cultural și dezvoltarea infrastructurii sportive și de agrement

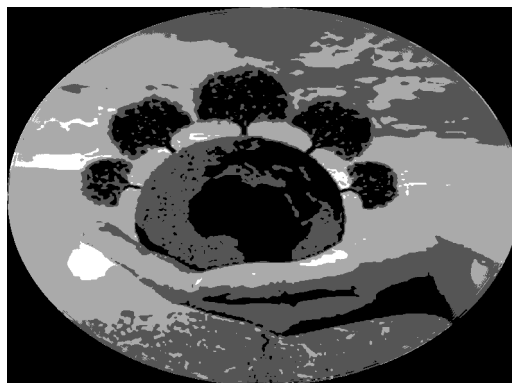
Justificare

Pe teritoriul administrativ al comunei Ciumești există monumente istorice, care pot fi introduse în circuite turistice, susținând astfel dezvoltarea economiei locale.

Există de asemenea interes din partea administrației publice locale pentru investiții în infrastructura de agrement, amenajarea de piste pentru cicloturism, organizarea de evenimente care să revitalizeze tradițiile locale, ceea ce va determina creșterea numărului de turiști și vizitatori.

Priorități și măsuri asociate:

Priorități	Măsuri asociate
5.1 Dezvoltarea și valorificarea patrimoniului cultural identitar	5.1.1 Elaborarea unei strategii de marketing pentru promovarea patrimoniului cultural și a unei agende de evenimente culturale, în strânsă corelare cu patrimoniul cultural
5.2 Promovarea și valorificarea patrimoniului natural	5.2.1 Crearea și dezvoltarea zonelor turistice, sportive și de agrement

Obiectiv strategic 6. Protejarea și conservarea mediului natural

Justificare

Un mediu natural sănătos generează:

- o calitate a vieții crescută pentru locuitorii comunei;
- posibilități multiple de recreere și petrecere a timpului liber;
- atractivitate turistică a zonei;
- noi investiții;
- evitarea efectelor negative ale dezastrelor naturale.

Preocuparea administrației publice locale pentru protecția și conservarea mediului natural este cu atât mai justificată cu cât o parte din teritoriul comunei este arie protejată NATURA 2000.

Apartența la Asociația de dezvoltare intercomunitară VALEA NEAGRĂ facilitează furnizarea la nivelul comunei a unui serviciu adecvat de gestiune a deșeurilor, care va îmbunătăți standardul de viață al tuturor cetățenilor, asigurând totodată protejarea mediului înconjurător.

Priorități și măsuri asociate:

Priorități	Măsuri asociate
6.1 Îmbunătățirea calității aerului (reducerea gazelor cu efect de seră), apei și solului	6.1.1 Sprijinirea utilizării mijloacelor de transport mai puțin poluante sau nepoluante
	6.1.2 Extinderea zonelor verzi ale localității
	6.1.3 Sprijinirea inițiativelor, programelor și acțiunilor ce vizează utilizarea surselor alternative de energie/energie regenerabilă
	6.1.4 Măsuri de eficientizare energetică și reabilitare termică a clădirilor
6.2 Implementarea managementului integrat al deșeurilor	6.2.1 Încurajarea colectării selective a deșeurilor
	6.2.2 Facilitarea ecologizării zonelor poluate
6.3 Protecția și conservarea habitatelor naturale și a ariilor naturale protejate	6.3.1 Sprijinirea conservării biodiversității și a ariilor naturale protejate

Obiectiv strategic 7. Dezvoltarea capacității administrative

Justificare:

O administrație publică modernă trebuie să câștige încrederea cetățenilor și a altor tipuri de beneficiari, oferindu-le servicii prompte și asigurând constanță în calitatea prestării serviciilor.

În acest scop, administrația publică locală:

- își va recruta personalul pe criterii profesionale și transparente;
- va pune accent pe dezvoltarea carierei, resursa umană urmând să fie motivată, formată și profesionalizată în mod constant în funcție de nevoile și tendințele societății;
- se va preocupa de crearea de condiții optime de muncă, prin reabilitarea, modernizarea și extinderea sediului administrativ al primăriei, precum și prin dotarea cu tehnologie de ultimă generație și achiziția de softuri performante;
- se va focusa pe implementarea de e-servicii, care să faciliteze contactul cu cetățenii și reducerea timpilor de soluționare a cererilor acestora.

În conceperea și furnizarea serviciilor, ca și în luarea altor tipuri de decizii, administrația publică se va sprijini pe participarea cetățenilor, implicarea experților și a actorilor cheie din societate, prin mecanisme stabile de consultare.

Priorități și măsuri asociate:

Obiective prioritare	Măsuri aferente
7.1 Dezvoltarea capacității administrației publice locale	7.1.1 Dotarea cu tehnologie IT modernă și performantă, care să permită implementarea unor soluții software integrate de gestionare ușoară, rapidă și modernă a activității curente a administrației publice
	7.1.2 Simplificarea procedurilor birocratice și administrative pentru cetățeni și mediul de afaceri, prin încurajarea furnizării și utilizării e-guvernării
	7.1.3 Dezvoltarea competențelor și cunoștințelor personalului din administrația publică locală
	7.1.4 Creșterea gradului de transparență la nivelul administrației publice locale
	7.1.5 Sediul administrativ și infrastructură
	7.1.6 Dotarea cu mașini, utilaje și echipamente performante, în scopul eficientizării serviciilor publice furnizate comunității
7.2 Digitalizarea și tehnologizarea administrației publice locale	7.2.1 Crearea infrastructurii instituționale
	7.2.2 Acces gratuit la internet (wi-fi)
	7.2.3 Dezvoltarea serviciilor publice bazate pe tehnologie și creșterea nivelului de securitate cibernetică

CAPITOLUL 5

PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE

Planul local de acțiune constituie o planificare reală pe termen mediu și lung pentru realizarea obiectivelor stabilite în strategia de dezvoltare locală. Toate măsurile se concretizează în planul local de acțiune prin programe și proiecte.

Termenul de realizare a Planului local de acțiune trebuie să corespundă termenului fixat pentru realizarea Strategiei de dezvoltare locală a comunei.

Periodic, Planul local de acțiune trebuie revizuit astfel încât obiectivele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui.

PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE 2022-2030

Obiectivul general

Dezvoltarea durabilă a comunei Ciumești, prin dezvoltarea economiei locale și creșterea calității vieții tuturor locuitorilor săi.

Obiectivele strategice

► **Infrastructură și utilități**

OS 1 – Consolidarea și modernizarea infrastructurii locale de transport și tehnico-edilitare

► **Economie**

OS 2 – Dezvoltarea economiei locale și creșterea competitivității acesteia

► **Educație**

OS 3 – Servicii de educație moderne și performante

► **Sănătate și incluziune socială**

OS 4 – Servicii de sănătate și sociale de calitate

► **Turism, cultură și sport**

OS 5 – Conservarea patrimoniului cultural și dezvoltarea infrastructurii sportive și de agrement

► **Mediu**

OS 6 – Protejarea și conservarea mediului natural

► **Capacitate administrativă**

OS 7 – Dezvoltarea capacității administrative

1. Domeniul de intervenție: INFRASTRUCTURĂ ȘI UTILITĂȚI

OS 1 – Consolidarea și modernizarea infrastructurii locale de transport și tehnico-edilitare

Prioritate	Măsuri asociate	Proiecte de investiții	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
1.1. Îmbunătățirea mobilității locuitorilor și mărfurilor prin dezvoltarea și modernizarea rețelei de infrastructură rutieră	1.1.1. Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri în vederea îmbunătățirii conexiunii rutiere între localitățile din județ.	1. Reabilitare și modernizare DC 130, DC 46	Lungime drumuri comunale reabilitate și modernizate (m)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
		2. Modernizare străzi din comuna Ciumești, județul Satu Mare	Lungime străzi modernizate (m)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
		3. Modernizare infrastructură rutieră agricolă	Lungime infrastructură agricolă modernizată (m)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
		4. Înființare trotuare și accese în comuna Ciumești, județul Satu Mare	Lungime trotuare și accese înființate (m)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri	2022-2030	Consiliul local Primar

				europene Alte surse legal constituite		
		5. Realizare șanțuri și podețe betonate în comuna Ciumești, județul Satu Mare	Lungime șanțuri și podețe realizate (m)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
		6. Construire și amenajare parcare auto în comuna Ciumești, județul Satu Mare	Suprafață amenajată (mp) Număr locuri de parcare amenajate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
		7. Amenajare șanțuri pentru scurgerea apelor pluviale în comuna Ciumești, județul Satu Mare	Lungime șanțuri de scurgere amenajate (m)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
	1.1.2. Reabilitarea, modernizarea și extinderea drumurilor ce deservește obiective economice.	1. Amenajare drumuri agricole și forestiere în comuna Ciumești, județul Satu Mare	Lungime drumuri agricole și forestiere amenajate (m)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
	1.1.3. Amenajarea de piste de biciclete	1. Amenajare piste biciclete în comuna Ciumești, județul Satu Mare	Lungime piste de biciclete amenajate (m)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene	2022-2030	Consiliul local Primar

				Alte surse legal constituite		
		2. Amenajare parcări pentru biciclete în zonele de interes economic (industrial, agricol, comercial, turistic)	Suprafață amenajată (mp) Număr locuri de parcare amenajate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
	1.1.4. Dezvoltarea transportului public	1. Dezvoltarea transportului public pentru navetiștii care au loc de muncă în unitățile economice din orașe	Număr curse de transport asigurate Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar Operatori privați transport
1.2. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare	1.2.1. Plan urbanistic general	1. Actualizarea PUG-ului	Investiții realizate	Buget local Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
	1.2.2. Lucrări de cadastru, întabulări	1. Cadastrare și întabulare imobile	Număr imobile și suprafețe aferente cadastrate și întabulate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
		2. Elaborare nomenclator stradal	Drumuri și adrese administrative din comună identificate și evidențiate în Nomenclatorul stradal	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
	1.2.3. Extinderea rețelei de apă și	1. Extindere rețea de apă și canalizare în comuna Ciumești,	Lungime extinderi (m)	Buget local Fonduri	2022-2030	Consiliul local Primar

	canalizare	județul Satu Mare		guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite		
	1.2.4. Introducerea rețelei de gaze naturale	1. Înființare rețea de distribuție gaze naturale în localitățile Ciumești și Berea, comuna Ciumești, județul Satu Mare	Lungime rețea distribuție gaze naturale (m)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
	1.2.5. Sprijinirea extinderii și modernizării rețelei de curent electric	1. Extindere rețea electrică în comuna Ciumești, județul Satu Mare	Lungime extindere (m)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
	1.2.6. Sprijinirea extinderii și modernizării rețelei de iluminat public	1. Extindere și modernizare sistem de iluminat public în comuna Ciumești, județul Satu Mare	Lungime extindere (m) Număr puncte de aprindere	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar

2. Domeniul de intervenție: ECONOMIE

OS 2 – Dezvoltarea economiei locale și creșterea competitivității acesteia

Prioritate	Măsuri asociate	Proiecte de investiții	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
2.1. Creșterea competitivității producătorilor locali	2.1.1. Sprijinirea creării și dezvoltării infrastructurii mediului de afaceri	1.Înființare parc agro-industrial	Suprafață amenajată (mp)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar Investitori privați
		2.Racordare parc agro-industrial la rețelele de utilități ale localității (apă, canalizare, curent electric, gaze naturale, iluminat)	Lungime rețele de utilități extinse (m) Racorduri realizate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar Investitori privați
		3. Modernizare căi de acces la parcul agro-industrial	Lungime căi de acces (m)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar Investitori privați
	2.1.2. Valorificarea inteligentă a	1. Dezvoltarea taberelor tematice pentru tineri care pot	Număr tabere tematice	Buget local Fonduri	2022-2030	Consiliul local Primar

potențialului agro-zootehnic, viticol, pomicol și silvicol al comunității	genera venituri la bugetul local și micro-activitate economică pentru localnici	organizate Număr participanți Venituri buget local rezultate	guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite		Investitori privați
	2.Construire depozit de preluare, păstrare și valorificare a produselor agricole în comuna Ciumești, județul Satu Mare	Suprafață amenajată (mp) Capacitate depozit (tone/ kilograme)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar Investitori privați
	3.Înființare piață agroalimentară în comuna Ciumești, județul Satu Mare	Suprafață amenajată (mp)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar Investitori privați
	4. Revitalizarea producției viticole și dezvoltarea livezilor de pomi fructiferi și atragerea de investitori privați	Suprafețe cultivate cu vii sau livezi (ha) Producție medie la hectar (kg/ha)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar Investitori privați
	5. Stimularea investițiilor pentru producerea legumelor pe teren protejat (sere de iarnă, solarii, tuneluri)	Suprafețe sere/ solarii (ha)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private	2022-2030	Consiliul local Primar Investitori privați

				Alte surse legal constituite		
2.2.Dezvoltarea capitalului uman	2.2.1. Stimularea performanțelor în învățământul preuniversitar	1. Susținerea copiilor și a tinerilor cu performanțe școlare deosebite prin acordarea de burse de merit și alte stimulente	Număr beneficiari Valoare burse de merit și alte stimulente acordate	Buget local Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
	2.2.2. Calificarea/recalificarea în domeniile cu potențial competitiv, în vederea configurării condițiilor pentru specializare inteligentă	1. Proiect pentru instruirea oamenilor în legumicultură și susținerea dezvoltării serelor	Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar Furnizori formare profesională
	2.2.3. Dezvoltarea antreprenoriatului	1. Realizarea de proiecte de formare profesională pentru dezvoltarea competențelor antreprenoriale și promovarea afacerilor în mediul rural în comuna Ciumești, județul Satu Mare	Număr programe de formare profesională Număr beneficiari Investiții realizate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar Furnizori formare profesională

3. Domeniul de intervenție: EDUCAȚIE**OS 3 – Servicii de educație moderne și performante**

Prioritate	Măsuri asociate	Proiecte de investiții	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
3.1. Asigurarea accesului tuturor cetățenilor la servicii de educație	3.1.1. Asigurarea educației de bază pentru toți cetățenii, prin sprijinirea învățământului primar și gimnazial și prevenirea abandonului școlar	1. Reabilitarea clădirilor și spațiilor unităților de învățământ preșcolar, primar și gimnazial din comuna Ciumești, județul Satu Mare	Suprafețe reabilite (mp)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar Conducerea unităților de învățământ
		2. Construire și amenajare sală de sport/teren sportiv	Suprafață construită și amenajată (mp) Valoare dotări Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
		3. Amenajare și modernizare bibliotecă comunală	Suprafață amenajată și modernizată (mp) Volum fond de carte Capacitate sală de lectură Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
		4. Reabilitare imobil cămin cultural din comuna Ciumești, județul Satu Mare	Suprafață reabilitată (mp)	Buget local Fonduri guvernamentale	2022-2030	Consiliul local Primar

			Capacitate sală de evenimente Număr beneficiari	Fonduri europene Alte surse legal constituite		
	3.1.2. Creșterea accesului la servicii de educație și formare profesională, favorabile incluziunii	1. Organizare transport microbuze /autobuze școlare	Număr curse efectuate Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar Conducerea unităților de învățământ
	3.1.3. Adaptarea sistemului de educație la soluțiile online sau la distanță și acordarea de șanse de acces la educație în special copiilor din comunitățile și grupurile dezavantajate	1. Dotarea școlilor și elevilor cu dispozitive IT (tablete, calculatoare, proiectoare etc.)	Număr dispozitive achiziționate Valoare dotări Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar Conducerea unităților de învățământ
		2. Acces gratuit la internet (wi-fi) al tuturor elevilor	Acces gratuit la internet Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar Conducerea unităților de învățământ
3.2. Susținerea performanței școlare și a specializării inteligente	3.2.1. Creșterea calității și relevanței mediilor de învățare pentru procesul de învățare și piața muncii, inclusiv învățământ la distanță și online	1. Dotarea unităților de învățământ cu biblioteci, laboratoare, spații de recreere, la nivelul standardelor reglementate prin legislația în vigoare, inclusiv crearea condițiilor pentru educația online	Suprafețe amenajate (mp) Valoare dotări Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar Conducerea unităților de învățământ

4. Domeniul de intervenție: SĂNĂTATE ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ

OS 4 – Servicii de sănătate și sociale de calitate

Prioritate	Măsur	Proiecte	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
4.1. Îmbunătățirea infrastructurii unităților medicale și a celor de protecție socială	4.1.1. Reabilitarea, modernizarea și extinderea/construirea clădirilor și spațiilor unităților medicale și de protecție socială	1. Dotare dispensar medical din comuna Ciumești, județul Satu Mare	Aparatură achiziționată Valoare dotări Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
		2. Înființare și dotare centru pentru vârstnici	Suprafață construită și amenajată (mp) Valoare dotări Capacitate centru	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar Investitori privați ONG locale
		3. Înființare și dotare centru de zi pentru copii	Suprafață construită și amenajată (mp) Valoare dotări Capacitate centru	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar Investitori privați ONG locale
		4. Înființare cantină socială	Suprafață amenajată (mp)	Buget local Fonduri guvernamentale	2022-2030	Consiliul local Primar Investitori

			Capacitate (număr locuri) Valoare dotări Număr beneficiari	Fonduri europene Alte surse legal constituite		privăți ONG locale
--	--	--	--	--	--	-----------------------

5. Domeniul de intervenție: TURISM, CULTURĂ ȘI SPORT

OS 5 – Conservarea patrimoniului cultural și dezvoltarea infrastructurii sportive și de agrement

Prioritate	Măsurile asociate	Proiecte de investiții	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
5.1. Dezvoltarea și valorificarea patrimoniului cultural identitar	5.1.1. Elaborarea unei strategii de marketing pentru promovarea patrimoniului cultural și a unei agende de evenimente culturale, în strânsă corelare cu patrimoniul cultural	1. Organizare de evenimente culturale, religioase, etnografice, gastronomice, care să revitalizeze tradițiile locale (inclusiv în parteneriat cu alte localități)	Număr evenimente organizate Număr participanți Tradiții revitalizate Creștere economică generată la bugetul local	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar Investitori privați ONG locale
5.2. Promovarea și valorificarea patrimoniului natural	5.2.1. Crearea și dezvoltarea zonelor turistice, sportive și de agrement	1. Amenajare piste pentru cicloturism	Lungime piste amenajate (m)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar

		2. Locuri de joacă pentru copii și adolescenți	Suprafețe amenajate (mp) Număr beneficiari	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
		3. Amenajare parc aventură	Suprafață amenajată (mp) Facilități asigurate Valoare dotări Investitori privați atrași Număr vizitatori	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar Investitori privați

6. Domeniul de intervenție: MEDIU

OS 6 – Protejarea și conservarea mediului natural

Prioritate	Măsuri asociate	Proiecte de investiții	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
6.1. Îmbunătățirea calității aerului (reducerea gazelor cu efect de seră), apei și solului	6.1.1. Sprijinirea utilizării mijloacelor de transport mai puțin poluante/nepoluante	1. Amenajare stații de încărcare a autovehiculelor electrice	Suprafețe amenajate (mp) Număr stații de încărcare amenajate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar Investitori privați

6.1.2. Extinderea zonelor verzi ale localității	1. Plantare de perdele forestiere pe marginea drumurilor cu trafic intens	Lungime perdele forestiere (m)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
	2. Împădurirea terenurilor degradate, a celor nefolosite, defrișate etc.	Suprafețe împădurite (mp)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
	3.Reabilitare spații verzi din interiorul localității	Suprafețe spații verzi reabilite (mp)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
6.1.3. Sprijinirea inițiativelor, programelor și acțiunilor ce vizează utilizarea surselor alternative de energie/energie regenerabilă	1. Construire de parc fotovoltaic cu panouri solare	Suprafață parc fotovoltaic amenajat (mp) Capacitate parc fotovoltaic	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
6.1.4. Măsuri de eficientizare energetică și reabilitare termică a clădirilor	1. Reabilitarea termică a clădirilor instituțiilor publice din comuna Ciumești, județul Satu Mare	Suprafețe clădiri reabilite termic (mp) Procent reducere consum	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar

			energie Procent reducere cheltuieli cu energia			
6.2. Implementarea managementului integrat al deșeurilor	6.2.1. Încurajarea colectării selective a deșeurilor	1. Instalarea de pubele pentru colectarea selectivă a deșeurilor	Număr pubele instalate Număr gospodării deservite	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
	6.2.2. Facilitarea ecologizării zonelor poluate	1. Organizare acțiuni de ecologizare a zonelor verzi poluate	Suprafețe verzi ecologizate (mp)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar ONG locale
6.3. Protecția și conservarea habitatelor naturale și a ariilor naturale protejate	6.3.1. Sprijinirea conservării biodiversității și a ariilor naturale protejate	1. Acțiuni de curățare a tuturor zonelor naturale (în special de deșeurii din plastic) și organizarea de programe sistematice de educare a populației pentru combaterea fenomenului poluării.	Suprafețe curățate (mp)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar ONG locale

7. Domeniul de intervenție: CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ

OS 7 – Dezvoltarea capacității administrative

Prioritate	Măsurile asociate	Proiecte de investiții	Indicatori de evaluare	Surse posibile de finanțare	Perioadă de implementare	Responsabili
7.1. Dezvoltarea capacității administrației publice locale	7.1.1. Dotarea cu tehnologie IT modernă și performantă, care să permită implementarea unor soluții software integrate de gestionare ușoară, rapidă și modernă a activității curente a administrației publice	1. Achiziție și punere în funcțiune de echipamente performante de tehnică de calcul (calculatoare, imprimante multifuncționale etc.)	Număr și valoare echipamente achiziționate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
	7.1.2. Simplificarea procedurilor birocratice și administrative pentru cetățeni și mediul de afaceri, prin încurajarea furnizării și utilizării e-guvernării	1. Achiziția și utilizarea de softuri performante pentru furnizarea de servicii de calitate către cetățeni și reducerea timpului de soluționare a solicitărilor acestora	Softuri achiziționate Reducere timp de soluționare cereri Număr cetățeni deserviți pe unitate de timp stabilită (oră, zi, lună)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar

		2. Utilizarea sistemelor online de lucru implementate la nivel național	Număr utilizatori Număr cereri procesate în sistem online Reducere timp de soluționare cereri	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
7.1.3. Dezvoltarea competențelor și cunoștințelor personalului din administrația publică locală (inclusiv decidenții politici)	1. Programe de instruire și perfecționare profesională anuală	Număr programe instruire Număr participanți	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar	
	2. Organizare de schimburi de experiență cu alte autorități și instituții publice la nivel județean, național și european	Număr activități comune realizate Număr participanți Plus-valoare adusă	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar	
7.1.4. Creșterea gradului de transparență la nivelul administrației publice locale	1. Dezvoltare website și publicare informații conform legislației în vigoare și standardelor aprobate	Număr documente publicate Număr utilizatori	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar	
7.1.5. Sediul administrativ și infrastructură	1. Reabilitare și modernizare sediu primărie	Suprafață reabilitată și modernizată (mp)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar	

		2. Utilizarea complementară a surselor regenerabile de energie în primărie	Procent (%) reducere costuri cu energia	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
7.1.6. Dotarea cu mașini, utilaje și echipamente performante, în scopul eficientizării serviciilor publice furnizate comunității	1. Dotarea cu mașini, utilaje și echipamente performante pentru intervenția în situațiile de urgență (incendii, inundații, dezăpezire etc.)	Număr și valoare echipamente Servicii asigurate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar	
	2. Dotarea cu mașini, utilaje și echipamente performante pentru execuția lucrărilor de gospodărire a UAT	Număr și valoare echipamente Servicii asigurate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar	
	3. Construcție/extindere garaj pentru mașinile și utilajele aparținând Primăriei	Suprafață garaj construită/ extinsă (mp)	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar	
	4. Introducere sistem de monitorizare video la sediul primăriei și în localitate	Număr și valoare echipamente Capacitate sistem Servicii asigurate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar	

7.2. Digitalizarea și tehnologizarea administrației publice locale	7.2.1. Crearea infrastructurii instituționale	1. Achiziție și punere în funcțiune de echipamente performante de tehnică de calcul (calculatoare, laptopuri, imprimante multifuncționale, tablete, smartphone etc.)	Număr și valoare echipamente achiziționate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
	7.2.2. Acces gratuit la internet (wi-fi)	1. Acces gratuit la wi-fi a tuturor cetățenilor	Wi-Fi gratuit Număr cetățeni deserviți	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
	7.2.3. Dezvoltarea serviciilor publice bazate pe tehnologie și creșterea nivelului de securitate cibernetică	1. Introducere sistem integrat de tip SmartVillage, bazat pe module specifice fiecărui departament/compartiment din primărie	Sistem SmartVillage achiziționat și utilizat Număr utilizatori Procent (%) creștere capacitate de reacție la sesizări/ solicitări Procent (%) reducere timp de intervenție sau de procesare solicitări ale cetățenilor Număr cereri soluționate sau sarcini executate	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar

		2. Crearea arhivei digitale a Primăriei	Capacitate prelucrare/ gestionare documente arhivate Număr de documente stocate/ păstrate/ accesate în sistem	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite	2022-2030	Consiliul local Primar
--	--	---	--	---	-----------	---------------------------

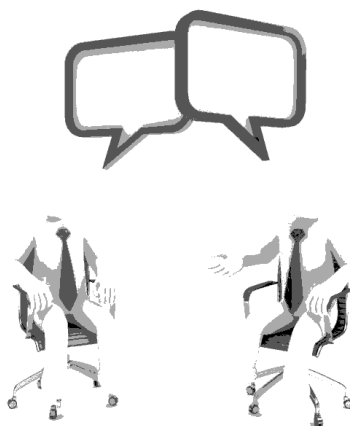
CAPITOLUL 6

PORTOFOLIUL DE PROIECTE PRIORITARE

Portofoliul de proiecte prioritare este un set de fișe de proiecte prevăzute să răspundă la problemele stringente ale comunității locale.

Fișele de proiect detaliază proiectele prioritare ce stau la baza măsurilor de dezvoltare a comunei Ciumești pentru perioada 2022-2030, oferind astfel un sprijin suplimentar autorității publice locale în planificarea activităților necesare implementării strategiei.

Fișele au un caracter strict orientativ cu privire la obiectivele, activitățile propuse, rezultatele așteptate, indicatorii de evaluare, aspectele concrete și detaliile urmând a fi stabilite de către autoritatea publică în urma unor analize aprofundate, a studiilor de fezabilitate, precum și a consultării părților vizate de inițiativele respective.

PORTOFOLIUL DE PROIECTE PRIORITARE

2022-2030

Domeniu de intervenție: Infrastructură și utilități

Fișa de proiect nr. 1

<i>Titlul proiectului</i>	Reabilitare și modernizare DC 130, DC 46
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră modernă favorizează progresul economic și social al comunei</p> <p><u>Obiective:</u> Asigurarea accesului la infrastructura de bază Îmbunătățirea transportului rutier local Micșorarea timpilor de deplasare în comună și între localități Prevenirea blocării drumurilor datorită unor fenomene meteo extreme</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de reabilitare și modernizare a drumurilor comunale Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră modernizată Îmbunătățirea traficului rutier și a siguranței acestuia</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Lungimea drumurilor comunale reabilite și modernizate (m)</p> <p><u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, participanți la trafic, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Infrastructură și utilități

Fișa de proiect nr. 2

<i>Titlul proiectului</i>	Modernizare străzi în comuna Ciumești, județul Satu Mare
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră modernă favorizează progresul economic și social al comunei</p> <p><u>Obiective:</u> Asigurarea accesului la infrastructura rutieră de bază Îmbunătățirea transportului rutier local Micșorarea timpilor de deplasare în comună Prevenirea blocării drumurilor datorită unor fenomene meteo extreme</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de modernizare a străzilor din comună Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră modernizată Îmbunătățirea traficului rutier și a siguranței acestuia</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Lungimea străzilor modernizate (m)</p> <p><u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, participanți la trafic, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Infrastructură și utilități

Fișa de proiect nr. 3

<i>Titlul proiectului</i>	Modernizare infrastructură rutieră agricolă
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră dezvoltată favorizează progresul economic și social al comunei</p> <p><u>Obiective:</u> Facilitarea accesului la infrastructura rutieră agricolă a comunei Îmbunătățirea transportului rutier agricol</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de modernizare infrastructură rutieră agricolă Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră agricolă modernă Dezvoltarea mediului de afaceri în agricultură Dezvoltarea capacității de exploatare a potențialului agricol Dezvoltarea capacității de transport și valorificare a producției locale</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Lungime infrastructură rutieră agricolă modernizată (m)</p> <p><u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, participanți la trafic, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Infrastructură și utilități

Fișa de proiect nr. 4

<i>Titlul proiectului</i>	Înființare trotuare și accese în comuna Ciumești, județul Satu Mare
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Accidentele rutiere reprezintă o cauză majoră a deceselor, prin urmare se impune luarea măsurilor necesare pentru reducerea sau chiar eliminarea unor astfel de evenimente negative pe raza comunei.</p> <p><u>Obiective:</u> Creșterea siguranței în trafic a pietonilor și conducătorilor auto Facilitarea accesului pietonal al cetățenilor comunei la unități de învățământ, medicale, sociale, magazine sătești, primărie, poliție etc. Estetizarea spațiului comunal Prevenirea inundațiilor</p> <p><u>Activități:</u> Documentație tehnică Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de amenajare și construire trotuare și accese Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură pietonală modernă Reducerea timpilor de deplasare în comună Siguranță în trafic</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Lungimea trotuarelor și acceselor înființate (m)</p> <p><u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură și utilități

Fișa de proiect nr. 5

<i>Titlul proiectului</i>	Realizare șanțuri și podețe betonate în comuna Ciumești, județul Satu Mare
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare</u> Accidentele rutiere reprezintă o cauză majoră a deceselor, prin urmare se impune luarea măsurilor necesare pentru reducerea sau chiar eliminarea unor astfel de evenimente negative pe raza comunei. Se impun măsuri pentru prevenirea evenimentelor negative cauzate de fenomenele meteo extreme.</p> <p><u>Obiective:</u> Asigurarea traficului rutier în condiții optime Creșterea siguranței în trafic a pietonilor Modernizarea infrastructurii pietonale Estetizarea spațiului comunal Prevenirea inundațiilor</p> <p><u>Activități:</u> Întocmire documentație tehnică Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de realizare șanțuri și podețe betonate Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Siguranță în trafic Protecția gospodăriilor în caz de fenomene meteorologice nefavorabile</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Lungime șanțuri și podețe betonate realizate (m)</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură și utilități

Fișa de proiect nr. 6

<i>Titlul proiectului</i>	Construire și amenajare parcare auto în comuna Ciumești, județul Satu Mare
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră modernă favorizează progresul economic și social al comunei</p> <p><u>Obiective:</u> Asigurarea necesarului de parcări în proximitatea obiectivelor de interes public</p> <p><u>Activități:</u> Întocmire documentație tehnică Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de construire și amenajare parcare auto Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Număr mai mare de parcări în comună Infrastructură rutieră modernă Fluidizarea circulației rutiere</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafață parcare amenajată (mp) Capacitate parcare – număr locuri</p> <p><u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, participanți la trafic, operatori economici cu sediul în comună</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură și utilități

Fișa de proiect nr. 7

<i>Titlul proiectului</i>	Amenajare șanțuri pentru scurgerea apelor pluviale în comuna Ciumești, județul Satu Mare
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare</u> Apa în cantități foarte mari poate provoca pagube umane și materiale însemnate, prin urmare se impune luarea măsurilor necesare pentru prevenirea evenimentelor negative cauzate de fenomenele meteo extreme.</p> <p><u>Obiective:</u> Dezvoltarea rețelei de evacuare a apelor pluviale, în vederea dezvoltării rurale și protejării mediului înconjurător Asigurarea stabilității drumurilor și fluidizarea traficului rutier Facilitarea accesului locuitorilor în curțile proprii pe timpul ploilor Protejarea gospodăriilor de inundații Estetizarea spațiului comunal</p> <p><u>Activități:</u> Întocmire documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de amenajare șanțuri pentru scurgerea apelor pluviale în comună Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Șanțuri amenajate pe tot teritoriul comunei Eliminare depuneri de apă pe carosabil Gospodării protejate de inundații</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Lungime șanțuri de scurgere ape pluviale amenajate (m)</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură și utilități

Fișa de proiect nr. 8

<i>Titlul proiectului</i>	Amenajare drumuri agricole și forestiere în comuna Ciumești, județul Satu Mare
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> O infrastructură rutieră dezvoltată favorizează progresul economic și social al comunei</p> <p><u>Obiective:</u> Facilitarea accesului la infrastructura rutieră agricolă și forestieră a comunei Îmbunătățirea transportului rutier agricol și forestier Modernizarea căilor de acces ce deservește obiective economice</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de modernizare a drumurilor de exploatare agricolă și a celor forestiere Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură rutieră agricolă și forestieră modernizată Atragerea de potențiali investitori Atragerea de forță de muncă specializată</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Lungimea drumurilor agricole și forestiere modernizate (m)</p> <p><u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Infrastructură și utilități

Fișa de proiect nr. 9

<i>Titlul proiectului</i>	Amenajare piste de biciclete în comuna Ciumești, județul Satu Mare
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Accidentele rutiere reprezintă o cauză majoră a deceselor, prin urmare se impune luarea măsurilor necesare pentru reducerea sau chiar eliminarea unor astfel de evenimente negative pe raza comunei.</p> <p><u>Obiective:</u> Creșterea siguranței în trafic în cazul deplasărilor cu bicicleta Facilitarea transportului la și de la locul de muncă Reducerea poluării generate de traficul auto</p> <p><u>Activități:</u> Identificarea traseelor oportune deplasărilor cu bicicleta Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de realizare piste de bicicletă pe traseele identificate Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Piste de biciclete amenajate Siguranță în trafic Atragerea de forță de muncă specializată Un mediu înconjurător mai sănătos prin reducerea noxelor, prafului, impurităților generate de traficul auto</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Lungime piste de biciclete amenajate (m)</p> <p><u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, turiști/vizitatori</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură și utilități

Fișa de proiect nr. 10

Titlul proiectului	Amenajări parcări pentru biciclete în zonele de interes economic (industrial, agricol, comercial)
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificarea:</u> Inexistența parcărilor pentru biciclete în zonele de interes public pe raza comunei Sprijinirea transportului cu bicicleta la/de la locul de muncă</p> <p><u>Obiective:</u> Creșterea siguranței în trafic în cazul deplasărilor cu bicicleta Evitarea pericolelor generate de staționarea bicicletelor în locuri nepermise sau improprii staționării</p> <p><u>Activități:</u> Identificarea spațiilor oportune amenajării de parcări pentru biciclete Proceduri achiziții publice Lucrări de amenajare parcări pentru biciclete în zonele de interes public Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Parcări de biciclete amenajate Atragerea de forță de muncă specializată</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafețe parcări amenajate (mp) Număr locuri de parcare asigurate</p> <p><u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, turiști/vizitatori, operatori economici cu sediul în comună</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură și utilități

Fișa de proiect nr. 11

<i>Titlul proiectului</i>	Dezvoltarea transportului public pentru navetiștii care au loc de muncă în unitățile economice din orașe
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Dezvoltarea mobilității durabile și inteligente Dezvoltarea sistemului de transport public accesibil și eficient economic Creșterea calității vieții locuitorilor comunei</p> <p><u>Obiective:</u> Eficientizarea transportului public Facilitarea transportului la și de la locul de muncă Creșterea frecvenței de circulație Îmbunătățirea condițiilor de transport în comun Reducerea șomajului</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Număr mai mare de curse operate Introducerea de noi trasee Creșterea gradului de confort pentru călători Număr mai mare de călători deserviți</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Număr curse de transport asigurate Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, operatori economici, instituții publice</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei Operatori privați de transport
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură și utilități

Fișa de proiect nr. 12

<i>Titlul proiectului</i>	Actualizarea PUG-ului
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Dezvoltarea durabilă a comunității și creșterea calității vieții populației, prin stabilirea direcțiilor, priorităților și reglementărilor de amenajare a teritoriului și dezvoltare urbanistică a localității</p> <p><u>Obiective:</u> Stabilirea priorităților de dezvoltare teritorială Stabilirea și delimitarea teritoriului intravilan Stabilirea unui model de utilizare rațională și echilibrată a terenurilor</p> <p><u>Activități:</u> Documentare, studii de fundamentare Elaborare documentație Avize, aprobări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> PUG actualizat Noi investiții atrase în comună</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Creștere economică generată Număr investitori noi</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură și utilități

Fișa de proiect nr. 13

<i>Titlul proiectului</i>	Cadastrare și întabulare imobile
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Dezvoltarea durabilă a comunității și creșterea calității vieții populației, prin stabilirea direcțiilor, priorităților și reglementărilor de amenajare a teritoriului și dezvoltare urbanistică a localității Realizarea evidenței tehnice, economice și juridice a imobilelor</p> <p><u>Obiective:</u> Înregistrarea sistematică a proprietăților în sistemul integrat de cadastru și carte funciară, pe baza măsurătorilor necesare realizării planului cadastral Evidențierea elementelor tehnice necesare stabilirii valorilor impozabile ale imobilelor sau, după caz, a impozitelor sau taxelor pentru aceste imobile Identificarea proprietarilor, respectiv a posesorilor imobilelor și prin înscrierea acestora în documentele tehnice cadastrale, în scopul înscrierii imobilelor în cartea funciară</p> <p><u>Activități:</u> Proceduri achiziții publice lucrări cadastrare și întabulare imobile Studiul documentelor depuse Realizarea de măsurători în teren Identificarea proprietarilor Înscrierea în documentele cadastrale</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Evidență tehnică, economică și juridică a imobilelor, conform prevederilor legale în vigoare</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Număr și suprafețe imobile cadastrate și întabulate</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Infrastructură și utilități

Fișa de proiect nr. 14

<i>Titlul proiectului</i>	Elaborare nomenclator stradal
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Eficientizarea unor procese de lucru existente din sectorul public și privat, reducerea riscului de a face erori, crearea unui mediu mai sustenabil prin sisteme de transport mai eficiente, urmare a unui registru îmbunătățit al adreselor</p> <p><u>Obiective:</u> Realizarea evidenței primare unitare care servește la identificarea domiciliului/ reședinței persoanei fizice, a sediului persoanei juridice, a fiecărui imobil (teren cu sau fără construcții), precum și a fiecărei clădiri de pe teritoriul unității administrativ-teritoriale</p> <p><u>Activități:</u> Proceduri achiziții publice lucrări de realizare a nomenclatorului stradal al comunei Studiul documentelor depuse Realizarea de verificări în teren Identificarea proprietarilor Înscrierea în sistemul informatizat RENNS</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Realizare nomenclator stradal</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Drumuri și adrese administrative din comună identificate și evidențiate în Nomenclatorul stradal</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, instituții publice, operatori economici</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Infrastructură și utilități

Fișa de proiect nr. 15

<i>Titlul proiectului</i>	Extindere rețea de apă și canalizare în comuna Ciumești, județul Satu Mare
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Extinderea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare la nivelul întregii comune va determina creșterea nivelului de trai al populației și protecția mediului înconjurător. Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene.</p> <p><u>Obiective:</u> Creșterea gradului de accesibilitate al populației la serviciile de bază Protejarea mediului înconjurător</p> <p><u>Activități:</u> Proiectare și inginerie, studii de teren Obținere avize, autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de extindere a rețelei de apă potabilă Lucrări de extindere a rețelei de canalizare Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Rețele de apă potabilă și canalizare extinse la nivelul comunei Număr mai mare de cetățeni racordați la rețele Protecția mediului înconjurător</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Lungime rețea de apă potabilă nou-înființată (m) Lungime rețea de canalizare nou-înființată (m) Număr racorduri noi Număr gospodării/obiective economice racordate/deservite</p> <p><u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, instituții publice, operatori economici, potențiali investitori</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură și utilități

Fișa de proiect nr. 16

<i>Titlul proiectului</i>	Înființare rețea de distribuție gaze naturale în localitățile Ciumești și Berea, comuna Ciumești, județul Satu Mare
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Existența sistemului de distribuție a gazelor naturale în comună va determina dezvoltarea economică a comunei, prin facilitarea producției, precum și creșterea calității vieții populației. Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene.</p> <p><u>Obiective:</u> Creșterea gradului de accesibilitate al populației, instituțiilor publice și operatorilor economici din comună la serviciile de bază Conformarea cu standardele legale privind calitatea serviciilor</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de înființare rețea de distribuție gaze naturale Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Introducere rețea de distribuție gaze naturale în comună Gospodării racordate la rețea Atragerea de potențiali investitori</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Lungimea rețelei de distribuție gaze naturale (m) Număr racordări la rețea Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură și utilități

Fișa de proiect nr. 17

<i>Titlul proiectului</i>	Extindere rețea electrică în comuna Ciumești, județul Satu Mare
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Extinderea rețelei de energie electrică în comună va determina dezvoltarea economică a comunei, prin facilitarea producției, precum și creșterea calității vieții populației. Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene.</p> <p><u>Obiective:</u> Creșterea gradului de accesibilitate al populației la serviciile de bază Dezvoltarea sistemului de alimentare cu energie electrică</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de extindere a rețelei electrice Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Extindere rețea electrică Număr mai mare de gospodării/operatori economici racordate/racordați la rețea Atragerea de potențiali investitori</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Lungimea rețelei electrice nou realizate (m) Număr beneficiari racordați</p> <p><u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici cu sediul în comună, potențiali investitori</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Infrastructură și utilități

Fișa de proiect nr. 18

<i>Titlul proiectului</i>	Extindere și modernizare sistem de iluminat public în comuna Ciumești, județul Satu Mare
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene</p> <p><u>Obiective:</u> Creșterea gradului de acces la infrastructura de iluminat public Reducerea consumurilor specifice</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de extindere și modernizare a rețelei de iluminat public Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Extinderea și modernizarea rețelei de iluminat public Număr mai mare de puncte de aprindere Consum economic prin utilizarea becurilor LED Reducerea cheltuielilor</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Lungimea rețelei de iluminat public extinsă și modernizată (m) Număr puncte de aprindere Procent (%) reducere consum</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, instituțiile publice, operatorii economici</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Economie

Fișa de proiect nr. 1

<i>Titlul proiectului</i>	Înființare parc agroindustrial
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Dezvoltarea mediului de afaceri, prin atragerea de investiții și fonduri suplimentare la bugetul local</p> <p><u>Obiective:</u> Dezvoltarea infrastructurii de afaceri în comună</p> <p><u>Activități:</u> Documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de construcție și amenajare parc agroindustrial, cu toate utilitățile asigurate</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Atragerea de potențiali investitori Forță de muncă specializată Prevenirea șomajului</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață parc agroindustrial înființat (mp) Investitori noi Locuri de muncă create Număr persoane încadrate în muncă</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, potențiali investitori</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Investitori privați</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Economie

Fișa de proiect nr. 2

<i>Titlul proiectului</i>	Racordare parc agroindustrial la rețelele de utilități ale localității (apă, canalizare, curent electric, gaze naturale, iluminat)
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Dezvoltarea mediului de afaceri, prin atragerea de investiții și fonduri suplimentare la bugetul local</p> <p><u>Obiective:</u> Dezvoltarea infrastructurii de afaceri în comună</p> <p><u>Activități:</u> Documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de racordare la rețelele de utilități publice Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Parc agroindustrial racordat la toate utilitățile publice Atragerea de potențiali investitori Forță de muncă specializată Prevenirea șomajului</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Lungime rețele de utilități publice extinse (m) Număr racorduri realizate Investitori noi Locuri de muncă create Număr persoane încadrate în muncă</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, potențiali investitori</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Investitori privați</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Economie

Fișa de proiect nr. 3

<i>Titlul proiectului</i>	Modernizare căi de acces la parcul agroindustrial
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Dezvoltarea mediului de afaceri, prin atragerea de investiții și fonduri suplimentare la bugetul local</p> <p><u>Obiective:</u> Dezvoltarea infrastructurii de afaceri în comună</p> <p><u>Activități:</u> Documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziții publice Lucrări de modernizare căi de acces la parcul agroindustrial Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Parc agroindustrial, cu toate utilitățile asigurate Căi de acces modernizate</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Lungime căi de acces modernizate (m)</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, potențiali investitori</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Investitori privați</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Economie

Fișa de proiect nr. 4

<i>Titlul proiectului</i>	Dezvoltarea taberelor tematice pentru tineri care pot genera venituri la bugetul local și micro-activitate economică pentru localnici
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Crearea premiselor de dezvoltare economică a comunei Ocuparea forței de muncă la nivel local</p> <p><u>Obiective:</u> Sprijinirea economiei locale și a producției autohtone Ocuparea forței de muncă la nivelul comunei Generarea de venituri la bugetul local</p> <p><u>Activități:</u> Organizarea de tabere tematice pentru tineri, care pot genera venituri la bugetul local</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltare activitate economică Realizare venituri la bugetul local Prevenirea șomajului</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Număr tabere tematice organizate Număr participanți Venituri rezultate la bugetul local</p> <p><u>Beneficiari:</u> investitori privați, instituții publice, tineri</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Investitori privați</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Economie

Fișa de proiect nr. 5

<i>Titlul proiectului</i>	Construire depozit de preluare, păstrare și valorificare a produselor agricole în comuna Ciumești, județul Satu Mare
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Crearea premiselor de dezvoltare economică a comunei, prin valorificarea inteligentă a potențialului agricol</p> <p><u>Obiective:</u> Dezvoltarea infrastructurii locale de afaceri Creșterea competitivității producătorilor locali Valorificarea inteligentă a producției locale Ocuparea forței de muncă</p> <p><u>Activități:</u> Documentații tehnice Avize/autorizații Proceduri achiziții publice Lucrări de construire și amenajare depozit de preluare, păstrare și valorificare a produselor agricole Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea cantității de produse locale colectate și depozitate Prevenirea șomajului Atragerea de investitori</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață amenajată (mp) Capacitate depozitare</p> <p><u>Beneficiari:</u> producători locali (persoane fizice și juridice), potențiali investitori, cetățenii comunei</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Producători locali Investitori privați</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Economie

Fișa de proiect nr. 6

<i>Titlul proiectului</i>	Înființare piață agroindustrială în comuna Ciumești, județul Satu Mare
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Pentru stimularea producției și a comerțului cu produse autohtone trebuie creată o piață de desfacere dezvoltată. Existența spațiilor destinate activităților economice atrage investitorii din exterior.</p> <p><u>Obiective:</u> Dezvoltarea economiei locale, prin sprijinirea comerțului cu produse autohtone Crearea de noi locuri de muncă Atragerea de investitori</p> <p><u>Activități:</u> Studii de teren, elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Lucrări de construire și amenajare a pieței Crearea tuturor condițiilor de igienă prin asigurarea tuturor utilităților Darea în funcțiune a pieței Promovarea pieței la nivel local, județean și la nivelul județelor limitrofe</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Atragerea de investitori Tranzacții comerciale semnificative desfășurate în cadrul pieței Noi locuri de muncă</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață amenajată (mp) Volum și valoare tranzacții comerciale</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, producătorii autohtoni, potențiali investitori</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei Investitori privați
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Economie

Fișa de proiect nr. 7

<i>Titlul proiectului</i>	Revitalizarea producției viticole și dezvoltarea livezilor de pomi fructiferi și atragerea de investitori privați
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Crearea premiselor de dezvoltare economică a comunei, prin valorificarea inteligentă a potențialului viticol și pomicol al zonei</p> <p><u>Obiective:</u> Creșterea competitivității producătorilor locali Atragerea de noi investitori Valorificarea inteligentă a potențialului viticol și pomicol al comunei Ocuparea forței de muncă la nivelul comunei</p> <p><u>Activități:</u> Sprijinirea producătorilor agricoli locali, prin acordarea de consiliere și facilități pentru dezvoltarea activităților de producție Dezvoltarea infrastructurii locale (de transport, irigații, locuri de desfacere și depozitare a produselor)</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea producției viticole și a celei pomicole și valorificarea acestora în industria alimentară Atragerea de investitori în sectorul agricol și al industriei alimentare Prevenirea șomajului</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafețe cultivate (ha) Producție medie la hectar (kg/ha) Număr investitori atrași</p> <p><u>Beneficiari:</u> producători agricoli (persoane fizice și juridice), potențiali investitori</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Investitori privați</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Economie

Fișa de proiect nr. 8

Titlul proiectului	Stimularea investițiilor pentru producerea legumelor pe teren protejat (sere de iarnă, solarii, tuneluri)
Descrierea proiectului	<p><u>Justificare:</u> Pe raza comunei există producători agricoli, care au nevoie de sprijin în dezvoltarea activității lor Se urmărește crearea premiselor de dezvoltare economică a comunei, prin susținerea produselor de interes pe piața actuală</p> <p><u>Obiective:</u> Creșterea competitivității producătorilor locali Valorificarea inteligentă a potențialului agricol al comunei Ocuparea forței de muncă la nivelul comunei</p> <p><u>Activități:</u> Sprijinirea producătorilor agricoli, prin acordarea de consiliere și facilități pentru producerea legumelor pe teren protejat (sere, solarii, tuneluri) Dezvoltarea infrastructurii locale (de transport, utilități, puncte de colectare produse agricole, etc.)</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Diversificarea gamei de produse agricole Atragerea de investitori Prevenirea șomajului</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafețe sere/solarii cultivate cu legume (ha) Producția medie obținută la hectar Număr și diversitate produse agricole Produse agricole valorificate</p> <p><u>Beneficiari:</u> producători agricoli (persoane fizice și juridice), potențiali investitori, comunitatea locală</p>
Actori implicați	Consiliul local al comunei Primarul comunei Investitori privați
Posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Economie

Fișa de proiect nr. 9

<i>Titlul proiectului</i>	Proiect pentru instruirea oamenilor în legumicultură și susținerea dezvoltării serelor
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Necesitatea specializării forței de muncă în acord cu nevoile actuale ale comunității</p> <p><u>Obiective:</u> Dezvoltarea și specializarea resurselor umane în comună Promovarea ocupării și incluziunii sociale Prevenirea șomajului</p> <p><u>Activități:</u> Organizarea de întâlniri cu reprezentanții AJOFM, cu formatorii etc. Susținerea organizării programelor de instruire la nivelul comunei</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Forță de muncă specializată Reducerea șomajului Dezvoltarea serelor în comună</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Număr programe de instruire organizate Număr beneficiari program de formare Număr investitori noi în sectorul agricol, la nivelul comunei</p> <p><u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, în special tinerii</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Investitori privați AJOFM Furnizori formare profesională</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Economie

Fișa de proiect nr. 10

<i>Titlul proiectului</i>	Sușinerea copiilor și a tinerilor cu performanțe școlare deosebite prin acordarea de burse de merit și alte stimulente
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Asigurarea conformității cu prevederile legale în vigoare privind acordarea bursei elevilor din învățământul preuniversitar de stat Sușinerea și încurajarea performanței școlare</p> <p><u>Obiective:</u> Sprijinirea și recompensarea copiilor cu performanțe școlare deosebite prin burse de merit și alte stimulente</p> <p><u>Activități:</u> Aprobarea prin HCL a acordării și cuantumului bursei de merit și a altor stimulente pentru elevii cu performanțe școlare deosebite</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea performanței școlare Creșterea calității actului educațional</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Număr elevi cu performanțe școlare deosebite Număr și valoare burse de merit acordate într-o perioadă determinată de timp (un an)</p> <p><u>Beneficiari:</u> elevii cu performanțe școlare</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei Conducerea unităților de învățământ
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Economie

Fișa de proiect nr. 11

<i>Titlul proiectului</i>	Realizarea de proiecte de formare profesională pentru dezvoltarea competențelor antreprenoriale și promovarea afacerilor în mediul rural în comuna Ciumești, județul Satu Mare
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Promovarea culturii antreprenoriale poate fi o pârghie importantă pentru creșterea inovării și dezvoltării în afaceri</p> <p><u>Obiective:</u> Creșterea competitivității economice, care va determina creșterea calității produselor, lucrărilor și serviciilor furnizate Formarea profesională continuă a populației Promovarea ocupării și incluziunii sociale Prevenirea șomajului</p> <p><u>Activități:</u> Organizarea de întâlniri cu reprezentanții AJOFM Susținerea de cursuri de formare profesională pentru dezvoltarea competențelor antreprenoriale și promovarea afacerilor în mediul rural</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Noi proiecte antreprenoriale la nivelul comunei Resurse umane specializate Reducerea șomajului, prin crearea de noi locuri de muncă</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Număr programe de formare profesională Număr beneficiari Număr investiții realizate</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, antreprenori locali</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Investitori privați AJOFM Furnizori formare profesională</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Educație

Fișa de proiect nr. 1

<i>Titlul proiectului</i>	Reabilitarea clădirilor și spațiilor unităților de învățământ din comuna Ciumești, județul Satu Mare
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Clădirile în care funcționează unitățile de învățământ necesită reabilitare și modernizare, precum și dotarea materială la standarde europene a spațiilor interioare destinate procesului educațional</p> <p><u>Obiective:</u> Crearea climatului optim pentru desfășurarea programelor educaționale (siguranță, igienă, bază materială corespunzătoare) Prevenirea abandonului școlar Reducerea analfabetismului</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de reabilitare clădiri Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea calității actului educațional Stabilizarea personalului didactic Performanțele școlare ale elevilor</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafețe reabilitate (mp)</p> <p><u>Beneficiari:</u> unitățile de învățământ de pe raza comunei, comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei Conducerea unităților de învățământ
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Educație

Fișa de proiect nr. 2

<i>Titlul proiectului</i>	Construire și amenajare sală de sport/teren sportiv
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Sportul contribuie la dezvoltarea fizică armonioasă, menținerea stării de sănătate la cote optime, precum și la întărirea spiritului de echipă și a celui de competiție. Aceasta face necesară implementarea unor măsuri care să contribuie la atragerea copiilor și tinerilor către activități sportive. Susținerea sportului de performanță</p> <p><u>Obiective:</u> Construirea și amenajarea unei/unui săli de sport/teren sportiv conform standardelor în domeniu Atragerea copiilor și tinerilor către activități sportive</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de construire și amenajare sală de sport/teren sportiv Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Infrastructură sportivă conform standardelor în domeniu Practicarea de sporturi Performanțe sportive</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafață construită și amenajată (mp) Valoare dotări Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> cetățenii comunei, copii și tineri</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Educație

Fișa de proiect nr. 3

<i>Titlul proiectului</i>	Amenajare și modernizare bibliotecă comunală
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Necesitatea creșterii gradului de educație și cultură în mediul rural</p> <p><u>Obiective:</u> Amenajarea și modernizarea bibliotecii comunale Completarea și diversificarea ofertei de carte Crearea posibilității de acces digital la colecțiile de carte în sistem online</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentație Obținere avize/autorizații Proceduri achiziții publice Lucrări de amenajare și modernizare a clădirii și spațiilor interioare Dotare materială Dezvoltarea fondului de carte</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea numărului de cititori</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață amenajată și modernizată (mp) Număr și valoare dotări Capacitate sală de lectură Volum fond de carte Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Educație

Fișa de proiect nr. 4

<i>Titlul proiectului</i>	Reabilitare imobil cămin cultural din comuna Ciumești, județul Satu Mare
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Necesitatea creșterii gradului de educație și cultură în mediul rural</p> <p><u>Obiective:</u> Creșterea nivelului cultural și social al cetățenilor comunei Crearea de condiții adecvate pentru organizarea de evenimente cultural-artistice Stimularea înființării de ansambluri folclorice, muzică și dans Creșterea gradului de socializare a cetățenilor comunei</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentație Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de reabilitare și modernizare a clădirii și spațiilor interioare Dotare materială</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Evenimente cultural-artistice organizate Susținere formații de muzică și dans</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață amenajată și modernizată (mp) Număr și valoare dotări Capacitate sală de evenimente Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Educație

Fișa de proiect nr. 5

<i>Titlul proiectului</i>	Organizare transport cu microbuze/autobuze școlare
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Educația stă la baza dezvoltării durabile a oricărei comunități Se impune asigurarea accesului echitabil și nediscriminatoriu la o educație de calitate a tuturor elevilor, inclusiv pentru cei care provin din categoriile defavorizate ale populației Necesitatea unor măsuri rapide și coerente de intervenție integrată pentru diminuarea riscului de excluziune și de abandon școlar care grevează asupra populației școlare din medii dezavantajate geografic, economic sau social</p> <p><u>Obiective:</u> Asigurarea conformității cu standardele în vigoare privind accesul la procesul educațional Creșterea calității actului educațional Reducerea abandonului școlar</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică microbuz/autobuz școlar</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la infrastructura de învățământ Servicii educaționale de calitate Performanțe școlare</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Număr de microbuze achiziționate Număr curse efectuate Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> școlile și grădinițele; copiii preșcolari și elevii; personalul didactic</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Conducerea unităților de învățământ</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Educație

Fișa de proiect nr. 6

<i>Titlul proiectului</i>	Dotarea școlilor și elevilor cu dispozitive IT (tablete, calculatoare, proiectoare etc.)
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Educația stă la baza dezvoltării durabile a oricărei comunități Se impune facilitarea accesului la actul educațional pentru toți copiii, inclusiv pentru cei care provin din categoriile defavorizate ale populației</p> <p><u>Obiective:</u> Asigurarea conformității cu standardele în vigoare privind spațiile de desfășurare a procesului educațional, inclusiv educația online Creșterea calității actului educațional prin utilizarea de echipamente performante (tablete, calculatoare, proiectoare etc.)</p> <p><u>Activități:</u> Modernizare săli de clasă și laboratoare Dotarea școlilor și elevilor cu echipamente IT performante</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la informație prin tehnologie performantă Servicii educaționale de calitate Performanțe școlare</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Număr de unități de învățământ dotate Număr și valoare echipamente Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> școala din comună; elevii; personalul didactic</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Conducerea unităților de învățământ</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Educație

Fișa de proiect nr. 7

<i>Titlul proiectului</i>	Acces gratuit la internet (wi-fi) al tuturor elevilor
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Educația stă la baza dezvoltării durabile a oricărei comunități Se impune facilitarea accesului la actul educațional pentru toți copiii, inclusiv pentru cei care provin din categoriile defavorizate ale populației Reducerea decalajului digital dintre comunitățile urbane și cele rurale</p> <p><u>Obiective:</u> Creșterea calității actului educațional și a accesului la informație, prin adoptarea noilor tehnologii Facilitarea accesului tuturor elevilor la infrastructura informațională Creșterea performanței digitalizării Dezvoltare economică și socială</p> <p><u>Activități:</u> Lucrări de racordare la rețeaua de internet în bandă largă Acordare acces gratuit la internet (wi-fi)</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltarea infrastructurii de internet de bandă largă Creșterea calității actului educațional Condiții mai bune de învățare și implicit performanțe școlare mai bune</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Acces gratuit la internet Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, unitățile de învățământ din comună, preșcolari și elevi</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Conducerea unităților de învățământ</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Educație

Fișa de proiect nr. 8

<i>Titlul proiectului</i>	Dotarea unităților de învățământ cu biblioteci, laboratoare, spații de recreere, la nivelul standardelor reglementate prin legislația în vigoare, inclusiv crearea condițiilor pentru educația on-line
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Educația stă la baza dezvoltării durabile a oricărei comunități Este necesară specializarea resurselor umane conform nevoilor actuale ale comunității</p> <p><u>Obiective:</u> Asigurarea conformității cu standardele în vigoare privind spațiile de desfășurare a programelor de instruire specializată Creșterea calității actului educațional</p> <p><u>Activități:</u> Dotare cu biblioteci/laboratoare/spații de recreere, care să asigure specializarea resurselor umane conform nevoilor actuale ale comunității</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la informație Servicii educaționale de calitate Forță de muncă specializată</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafețe amenajate (mp) puse la dispoziție Valoare dotări Programe de instruire organizate, inclusiv online Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> școala din comună, personalul didactic, elevii</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Conducerea unităților de învățământ</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Sănătate și incluziune socială

Fișa de proiect nr. 1

<i>Titlul proiectului</i>	Dotare dispensar medical din comuna Ciumești, județul Satu Mare
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Necesitatea unui sistem medical care să corespundă cerințelor UE Garantarea dreptului cetățenilor de a beneficia de servicii medicale la cele mai înalte standarde</p> <p><u>Obiective:</u> Asigurarea de servicii medicale la standarde europene Creșterea capacității de tratament Evitarea deplasării cetățenilor comunei pentru servicii medicale și farmacii de pe raza altor localități Crearea de noi locuri de muncă</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentație Avize/autorizații Proceduri achiziție publică Dotarea cu aparatură medicală de ultimă generație</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Cabinete medicale dotate la standarde înalte Creșterea calității actului medical Intervenția promptă în cazuri medicale de urgență</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Număr și valoare dotări Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, cabinetele medicale, farmaciile</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Personalul medical</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Sănătate și incluziune socială

Fișa de proiect nr. 2

<i>Titlul proiectului</i>	Înființare și dotare centru pentru vârstnici
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Necesitatea unui sistem de servicii sociale adresate persoanelor vârstnice, care să corespundă cerințelor UE Garantarea dreptului cetățenilor de a beneficia de servicii sociale la cele mai înalte standarde</p> <p><u>Obiective:</u> Asigurarea de servicii sociale la standarde europene Creșterea capacității de tratament Evitarea instituționalizării vârstnicilor comunei pentru servicii sociale și medicale pe raza altor localități</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentație Avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de înființare și dotare a centrului social pentru vârstnici Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Un centru social destinat vârstnicilor la standarde europene Creșterea calității serviciilor sociale adresate vârstnicilor</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafață construită și amenajată (mp) Capacitate (număr locuri) Valoare dotări Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, persoanele vârstnice din comună și din vecinătatea acesteia</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Investitori privați ONG-uri locale</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Fonduri private Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Sănătate și incluziune socială

Fișa de proiect nr. 3

<i>Titlul proiectului</i>	Înființare și dotare centru de zi pentru copii
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Necesitatea unui sistem de servicii sociale adresate copiilor aflați în risc de marginalizare, care să corespundă cerințelor UE Garantarea dreptului cetățenilor de a beneficia de servicii sociale la cele mai înalte standarde</p> <p><u>Obiective:</u> Asigurarea de servicii sociale și educaționale la standarde europene tuturor copiilor</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentație Avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de înființare și dotare a centrului social pentru copii Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Un centru social destinat copiilor la standarde europene Creșterea calității serviciilor sociale adresate copiilor</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafață construită și amenajată (mp) Capacitate (număr locuri) Valoare dotări Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, copiii aflați în risc de marginalizare</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Investitori privați ONG-uri locale</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Sănătate și incluziune socială

Fișa de proiect nr. 4

<i>Titlul proiectului</i>	Înființare cantină socială
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Bunătatea și dezvoltarea indivizilor și a grupurilor marginalizate social în cadrul comunității, precum și adaptarea lor la mediul social</p> <p><u>Obiective:</u> Încurajarea și dezvoltarea serviciilor care utilizează metode specifice serviciului social Îmbunătățirea accesului la serviciile de asistență socială</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentație Avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de înființare și dotare cantina socială</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Servicii sociale gratuite persoanelor aflate într-o situație socio-economică dificilă</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafață amenajată (mp) Capacitate (număr locuri) Număr și valoare dotări Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> persoanele marginalizate social</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Investitori privați ONG-uri locale</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Turism, cultură și sport

Fișa de proiect nr. 1

<i>Titlul proiectului</i>	Organizare de evenimente culturale, religioase, etnografice, gastronomice, care să revitalizeze tradițiile locale, inclusiv în parteneriat cu alte localități
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Dezvoltarea durabilă a turismului în zonă</p> <p><u>Obiective:</u> Promovarea și dezvoltarea turistică a comunei prin organizarea de evenimente culturale, etnografice, gastronomice, care să revitalizeze tradițiile locale</p> <p><u>Activități:</u> Organizarea de evenimente Modernizarea infrastructurii rutiere Promovarea evenimentelor care revitalizează tradițiile locale Sprijinirea organizării de circuite turistice în zonă</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea numărului de turiști/vizitatori Creșterea veniturilor din turism la bugetul local</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Număr evenimente organizate Număr organizatori atrași Număr participanți Tradiții locale revitalizate</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, organizatori de evenimente, operatori de turism, turiști/vizitatori</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Investitori privați ONG-uri locale, asociații, fundații etc.</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Turism, cultură și sport

Fișa de proiect nr. 2

<i>Titlul proiectului</i>	Amenajare piste pentru cicloturism
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Dezvoltarea infrastructurii sportive și de agrement Dezvoltarea turismului în zonă</p> <p><u>Obiective:</u> Asigurarea condițiilor de recreere pentru locuitori Creșterea atractivității zonei și a numărului de vizitatori Diversificarea ofertei turistice</p> <p><u>Activități:</u> Conceperea unor trasee cicloturistice care să conecteze diferite obiective de interes Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Dezvoltarea unor trasee cicloturistice și amenajarea acestora, incluzând locuri de popas și indicatoare Realizarea și montarea de indicatoare și panouri de informare, puncte de observare etc.</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Piste de cicloturism pe teritoriul comunei</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Lungime piste de cicloturism amenajate (m)</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, vizitatori/turiști, sportivi din comună</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Turism, cultură și sport

Fișa de proiect nr. 3

<i>Titlul proiectului</i>	Locuri de joacă pentru copii și adolescenți
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Necesitatea amenajării pe raza comunei de noi locuri de relaxare și petrecere a timpului liber pentru copii și adolescenți</p> <p><u>Obiective:</u> Dezvoltarea de spații de agrement pentru copii și adolescenți</p> <p><u>Activități:</u> Identificarea terenurilor pentru amenajarea locurilor de joacă Proceduri achiziție publică Lucrări de construcție și amenajare Recepție lucrări Darea în folosință</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Locuri de joacă amenajate conform standardelor de calitate</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafață amenajată (mp) Număr locuri de joacă Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> copii, adolescenți, localnici și vizitatori</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Unitățile de învățământ</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Turism, cultură și sport

Fișa de proiect nr. 4

<i>Titlul proiectului</i>	Amenajare parc aventură
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Dezvoltarea din punct de vedere turistic, cultural, social și sportiv a comunei</p> <p><u>Obiective:</u> Dezvoltarea de spații de agrement și antrenamente pentru locuitorii comunei, precum și pentru vizitatori/turiști Asigurarea condițiilor de recreere pentru locuitori și vizitatori/turiști Crearea de noi locuri de muncă Dezvoltarea infrastructurii care să deservească parcul de aventură</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentație tehnică Obținere avize/autorizații Achiziție lucrări de construcție, amenajare Execuție lucrări de construcție, amenajare Promovare parc de aventură Monitorizare activitate desfășurată în parcul de aventură</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltare din punct de vedere cultural, social și sportiv a comunei Creșterea numărului de vizitatori/turiști Crearea de noi locuri de muncă</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafața amenajată (mp) Facilități asigurate Valoare dotări Numărul de investitori atrași Numărul de beneficiari Numărul de locuri de muncă nou-create</p> <p><u>Beneficiari:</u> locuitorii comunei, turiști, vizitatori, operatori economici</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Investitori privați</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 1

<i>Titlul proiectului</i>	Amenajare stații de încărcare a autovehiculelor electrice
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Implementarea normelor UE cu privire la protecția mediului, utilizarea tehnologiilor curate și care risipesc mai puține resurse Asigurarea infrastructurii necesare funcționării vehiculelor electrice</p> <p><u>Obiective:</u> Contribuția la un mediu mai curat și mai echilibrat prin procurarea de bunuri cu impact redus asupra mediului pe parcursul ciclului de viață Atingerea țintelor privind diminuarea emisiilor de dioxid de carbon și reducerea consumului de energie</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentație Obținere avize/autorizații Proceduri de achiziție publică Lucrări de amenajare stație de încărcare Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Îmbunătățirea calității vieții prin reducerea poluării Reducerea cheltuielilor prin reducerea consumului de combustibil</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafețe amenajate (mp) Număr stații de încărcare Procent reducere costuri/poluare</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, vizitatori/turiști, potențiali investitori</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Investitori privați</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 2

<i>Titlul proiectului</i>	Plantare de perdele forestiere pe marginea drumurilor cu trafic intens
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Necesitatea protejării și conservării unui mediu natural sănătos</p> <p><u>Obiective:</u> Protejarea mediului înconjurător Prevenirea/reducerea poluării</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentație Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de plantare perdele forestiere Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Un mediu natural mai curat și sănătos pentru locuitorii comunei Îmbunătățirea calității vieții Reducerea gradului de poluare</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Lungime perdele forestiere plantate (m)</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 3

<i>Titlul proiectului</i>	Împădurirea terenurilor degradate, a celor nefolosite, defrișate
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Necesitatea reconstrucției ecologice a terenurilor degradate, prin valorificarea terenurilor neproductive sau agricole afectate de fenomene de degradare în diferite stadii sau care și-au pierdut total sau parțial capacitatea de producție pentru folosințe agricole</p> <p><u>Obiective:</u> Valorificarea terenurilor degradate, a celor nefolosite, defrișate Creșterea suprafețelor de pădure pe teritoriul comunei Combaterea poluării și a efectelor acesteia asupra mediului înconjurător și sănătății oamenilor Îmbunătățirea condițiilor de mediu și a diversității biologice</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentație Obținere avize/autorizații Pregătirea terenului și a solului în vederea împăduririi Executarea de lucrări de îmbunătățiri funciare Executarea plantației</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Suprafață de teren împădurit Creșterea producției de energie regenerabilă</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafețe împădurite (mp)</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 4

<i>Titlul proiectului</i>	Reabilitare spații verzi din interiorul localității
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Necesitatea protejării și conservării zonelor verzi din comună Îmbunătățirea aspectului estetic al comunei</p> <p><u>Obiective:</u> Creșterea calității mediului natural Consolidarea amenajărilor peisagistice Crearea de noi locuri de recreere pentru cetățenii comunei</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentație Avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de reabilitare a spațiilor verzi din localitate Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Spații verzi, parcuri Îmbunătățirea imaginii comunei</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafețe spații verzi reabilite (mp) Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 5

<i>Titlul proiectului</i>	Construire de parc fotovoltaic cu panouri solare
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Implementarea normelor UE cu privire la protecția mediului, utilizarea tehnologiilor curate și care risipesc mai puține resurse</p> <p><u>Obiective:</u> Valorificarea surselor regenerabile de energie (fotovoltaică) Reducerea cheltuielilor cu utilitățile</p> <p><u>Activități:</u> Identificarea terenului pentru construire parc fotovoltaic Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Instalarea panourilor solare</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Panouri fotovoltaice instalate Reducerea cheltuielilor Atragerea de potențiali investitori</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață parc fotovoltaic amenajată (mp) Număr beneficiari deserviți Procent (%) reducere costuri cu energia</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, potențiali investitori</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 6

<i>Titlul proiectului</i>	Reabilitarea termică a clădirilor instituțiilor publice din comuna Ciumești, județul Satu Mare
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Clădirile în care funcționează instituțiile publice (de învățământ, cultură, administrative etc.) necesită reabilitare și modernizare, precum și dotarea materială la standarde europene a spațiilor interioare destinate activităților desfășurate în cadrul acestora</p> <p><u>Obiective:</u> Creșterea eficienței energetice Crearea climatului optim pentru desfășurarea activității instituțiilor publice (siguranță, igienă, bază materială corespunzătoare)</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de reabilitare termică Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Clădiri reabilitate termic și modernizate conform standardelor în vigoare Reducere consum energie termică (cel puțin 25%)</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Suprafețe clădiri reabilitate termic (mp) Procent (%) reducere costuri cu energia</p> <p><u>Beneficiari:</u> unitățile de învățământ de pe raza comunei, instituțiile de cultură, Primăria comunei, comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei Conducerea unităților de învățământ Căminul cultural</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 7

<i>Titlul proiectului</i>	Instalarea de pubele pentru colectarea selectivă a deșeurilor
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Colectarea selectivă a deșeurilor aduce beneficii economice comunității locale</p> <p><u>Obiective:</u> Protejarea mediului înconjurător la nivelul comunei Alinierea la standarde europene cu privire la calitatea și protecția mediului</p> <p><u>Activități:</u> Achiziționarea de pubele și instalarea acestora pe raza comunei</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea cantității de gunoi colectat selectiv Eficientizarea reciclării</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Număr și valoare pubele achiziționate Număr puncte de instalare Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 8

<i>Titlul proiectului</i>	Organizare de acțiuni de ecologizare a zonelor verzi poluate
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Protecția și conservarea mediului înconjurător</p> <p><u>Obiective:</u> Creșterea calității mediului înconjurător Protecția și conservarea patrimoniului natural</p> <p><u>Activități:</u> Acțiuni de ecologizare a zonelor verzi poluate Organizare de campanii de conștientizare privind beneficiile unui mediu natural sănătos</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Un mediu natural curat și sănătos</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Număr acțiuni de ecologizare Număr participanți Suprafețe ecologizate (mp)</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei ONG-uri locale Cetățenii comunei</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Mediu

Fișa de proiect nr. 9

<i>Titlul proiectului</i>	Acțiuni de curățare a tuturor zonelor naturale (în special de deșeuri de plastic) și organizarea de programe sistematice de educare a populației pentru combaterea fenomenului poluării
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Necesitatea protejării și conservării naturii, a diversității biologice</p> <p><u>Obiective:</u> Creșterea calității mediului înconjurător Conservarea și reabilitarea sistemelor ecologice existente</p> <p><u>Activități:</u> Acțiuni de ecologizare a zonelor verzi poluate Organizare de campanii de conștientizare privind beneficiile unui mediu natural sănătos</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Un mediu natural curat și sănătos</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Număr programe de curățare Număr participanți Suprafețe curățate (mp)</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei ONG-uri locale Cetățenii comunei</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Capacitate administrativă

Fișa de proiect nr. 1

<i>Titlul proiectului</i>	Achiziție și punere în funcțiune de echipamente performante de tehnică de calcul
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale Furnizarea de servicii publice de calitate pentru toți cetățenii comunei</p> <p><u>Obiective:</u> Creșterea calității serviciilor publice furnizate Îmbunătățirea accesului la serviciile publice</p> <p><u>Activități:</u> Achiziție echipamente Dotare cu echipamente performante de tehnică de calcul (calculatoare, imprimante multifuncționale etc.) Instruire personal privind utilizarea noilor echipamente</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la servicii publice prin tehnologie performantă Servicii publice de calitate</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Număr și valoare echipamente Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> administrația publică locală, cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici de pe raza comunei</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Capacitate administrativă

Fișa de proiect nr. 2

<i>Titlul proiectului</i>	Achiziția și utilizarea de softuri performante pentru furnizarea de servicii de calitate către cetățeni și reducerea timpului de soluționare a solicitărilor acestora
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale Furnizarea de servicii publice de calitate pentru toți cetățenii comunei</p> <p><u>Obiective:</u> Creșterea calității serviciilor publice furnizate Reducerea timpului de soluționare a cererilor Îmbunătățirea accesului la serviciile publice</p> <p><u>Activități:</u> Achiziția de softuri performante Instruirea personalului în scopul utilizării eficiente a acestora</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la servicii publice prin tehnologie performantă Servicii publice de calitate</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Număr și valoare softuri achiziționate Număr cetățeni deserviți Număr cereri soluționate Procent (%) reducere timp de procesare solicitări ale cetățenilor</p> <p><u>Beneficiari:</u> administrația publică locală, cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici de pe raza comunei</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Capacitate administrativă

Fișa de proiect nr. 3

<i>Titlul proiectului</i>	Utilizarea sistemelor online de lucru implementate la nivel național
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene</p> <p><u>Obiective:</u> Facilitarea accesului la servicii publice Reducerea termenului de soluționare a solicitărilor cetățenilor</p> <p><u>Activități:</u> Înregistrarea în sistemele informatice naționale Instruirea personalului pentru asigurarea serviciilor online Furnizarea de servicii publice online</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la servicii publice online Reducerea timpului de soluționare a cererilor</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Sisteme online implementate Servicii asigurate online Număr utilizatori Număr cereri soluționate în sistem online Procent (%) reducere timp de procesare solicitări ale cetățenilor</p> <p><u>Beneficiari:</u> administrația publică locală, comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Capacitate administrativă

Fișa de proiect nr. 4

<i>Titlul proiectului</i>	Programe de instruire și perfecționare profesională anuală
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrative Formarea profesională periodică constituie o obligație legală Specializarea continuă a resursei umane în acord cu nevoile societății actuale</p> <p><u>Obiective:</u> Îmbunătățirea nivelului de formare profesională pentru funcționarii publici și personalul contractual din cadrul aparatului de specialitate al primarului</p> <p><u>Activități:</u> Realizarea analizei nevoilor de formare profesională Elaborarea planului anual de formare profesională Achiziția de servicii de instruire și perfecționare profesională Participarea la forme de pregătire profesională conform nevoilor identificate</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltarea de noi competențe Creșterea calității serviciilor furnizate</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Număr programe de instruire și perfecționare profesională Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> funcționarii publici și personalul contractual din aparatul de specialitate al primarului comunei</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Capacitate administrativă

Fișa de proiect nr. 5

<i>Titlul proiectului</i>	Organizare de schimburi de experiență cu alte autorități și instituții publice la nivel județean, național și european
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Modernizarea administrației publice locale Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene</p> <p><u>Obiective:</u> Dezvoltarea competențelor și cunoștințelor personalului din administrația publică locală</p> <p><u>Activități:</u> Participarea la schimburi de experiență cu alte autorități și instituții publice Implementarea noilor soluții asimilate în urma schimburilor de experiență Evaluarea rezultatelor implementării</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea performanțelor activității în administrația publică locală</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Număr activități comune realizate Număr participanți Plus-valoare adusă în activitatea instituției Indicatori de cuantificare a performanțelor în activitate</p> <p><u>Beneficiari:</u> administrația publică locală, comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Capacitate administrativă

Fișa de proiect nr. 6

<i>Titlul proiectului</i>	Dezvoltare website și publicare informații conform legislației în vigoare și standardelor aprobate
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Asigurarea unei guvernări transparente, deschise și participative Crearea tuturor condițiilor pentru furnizarea de servicii publice la standarde europene</p> <p><u>Obiective:</u> Asigurarea prezentării standardizate și a creării unui mecanism instituțional pentru standardizarea datelor și informațiilor de interes public, respectiv privind afișarea din oficiu a informațiilor de interes public în format standardizat și deschis Asigurarea unui cadru organizațional și procedural unitar privind îmbunătățirea procesului de consultare publică în procesul de transparență decizională</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentație Proceduri achiziție publică Servicii de dezvoltare website (stabilirea structurii și construirea website-ului în acord cu prevederile legale incidente) Servicii de creare și publicare conținut conform prevederilor legale în vigoare</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Website realizat conform normelor aplicabile autorităților și instituțiilor publice Informații de interes public afișate conform legii și procedurilor interne</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Număr documente publicate Număr utilizatori</p> <p><u>Beneficiari:</u> administrația publică locală, comunitatea locală, instituții publice, operatori economici, etc.</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Capacitate administrativă

Fișa de proiect nr. 7

<i>Titlul proiectului</i>	Reabilitare și modernizare sediu primărie
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Necesitatea reabilitării și modernizării clădirii și spațiilor de lucru ale primăriei pentru a corespunde nevoilor de servire a interesului public în condiții optime</p> <p><u>Obiective:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale de a furniza servicii de calitate pentru cetățenii comunei Crearea de condiții de lucru rapide și moderne pentru personalul instituției Reducerea timpului de soluționare a cererilor</p> <p><u>Activități:</u> Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Lucrări de reabilitare și modernizare a sediului Primăriei Recepție lucrări Dotarea materială a spațiilor de lucru</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Condiții mai bune de lucru Timp redus de soluționare a cererilor Creșterea calității serviciilor furnizate</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Suprafață reabilitată și modernizată (mp) Săli date în folosință Număr și valoare dotări</p> <p><u>Beneficiari:</u> Primăria Comunei, personalul primăriei, comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Capacitate administrativă

Fișa de proiect nr. 8

<i>Titlul proiectului</i>	Utilizarea complementară a surselor regenerabile de energie în primărie
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Implementarea normelor UE cu privire la protecția mediului, utilizarea tehnologiilor curate și care risipesc mai puține resurse</p> <p><u>Obiective:</u> Valorificarea surselor regenerabile de energie Reducerea cheltuielilor cu utilitățile</p> <p><u>Activități:</u> Elaborarea de documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Dotarea primăriei comunei cu instalații de producere a energiei din surse regenerabile</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Instalații implementate Reducerea cheltuielilor</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Capacitate surse de energie regenerabilă Procent (%) reducere costuri cu energia</p> <p><u>Beneficiari:</u> Primăria comunei</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Capacitate administrativă

Fișa de proiect nr. 9

<i>Titlul proiectului</i>	Dotarea cu mașini, utilaje și echipamente performante pentru intervenția în situațiile de urgență
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale Necesitatea executării de lucrări de intervenție în situații de urgență</p> <p><u>Obiective:</u> Dotarea serviciului pentru situații de urgență cu utilaje și echipamente de lucru performante Intervenție eficientă și promptă în situațiile de urgență</p> <p><u>Activități:</u> Derularea procedurilor de achiziție publică Instruirea personalului care va deservi utilajele Darea în folosință</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Reducerea cheltuielilor cu execuția lucrărilor Reducerea timpilor de intervenție</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Mașini, utilaje și echipamente achiziționate Servicii asigurate Capacitate de intervenție în situațiile de urgență Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> Primăria comunei, comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Capacitate administrativă

Fișa de proiect nr. 10

<i>Titlul proiectului</i>	Dotarea cu mașini, utilaje și echipamente performante pentru execuția lucrărilor de gospodărire a UAT
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale Necesitatea executării de lucrări de gospodărire comunală</p> <p><u>Obiective:</u> Dotarea serviciului administrativ și de gospodărire comunală al primăriei cu utilaje și echipamente de lucru performante Realizarea lucrărilor de amenajare și gospodărire comunală</p> <p><u>Activități:</u> Derularea procedurilor de achiziție publică Instruirea personalului care va deservi utilajele Darea în folosință</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Reducerea cheltuielilor cu execuția lucrărilor Reducerea timpilor de execuție a lucrărilor</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Mașini, utilaje și echipamente achiziționate Servicii asigurate Capacitate de execuție lucrări Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> Primăria comunei, comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Capacitate administrativă

Fișa de proiect nr. 11

<i>Titlul proiectului</i>	Construcție/extindere garaj pentru mașinile și utilajele aparținând primăriei
<i>Descrierea proiectului</i>	<p>Justificare: Necesitatea construirii unui garaj modern adaptat parcului auto al Primăriei, pentru a corespunde nevoilor de servire a interesului public în condiții optime</p> <p>Obiective: Crearea condițiilor optime de păstrare a mașinilor și utilajelor din parcul auto al Primăriei Creșterea capacității administrației publice locale de a furniza servicii prompte pentru cetățenii comunei</p> <p>Activități: Elaborare documentații tehnice Obținere avize/autorizații Proceduri achiziție publică Lucrări de construcție/extindere garaj Recepție lucrări</p> <p>Rezultate așteptate: Condiții mai bune de păstrare a mașinilor și utilajelor instituției Promptitudine în execuția lucrărilor Intervenția promptă în situații de urgență Creșterea calității serviciilor furnizate</p> <p>Indicatori de rezultat: Suprafață garaj construită/extinsă (mp)</p> <p>Beneficiari: Primăria Comunei, personalul primăriei, comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Capacitate administrativă

Fișa de proiect nr. 12

<i>Titlul proiectului</i>	Introducere sistem de monitorizare video la sediul primăriei și în localitate
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Nevoia de punere în siguranță a bunurilor publice și obținerea unui climat optim în desfășurarea procesului păstrării ordinii publice</p> <p><u>Obiective:</u> Siguranța bunurilor administrației locale Păstrarea ordinii publice</p> <p><u>Activități:</u> Documentații tehnice Avize/autorizații Proceduri achiziții publice Lucrări de instalare sistem de monitorizare video Recepție lucrări</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Creșterea calității vieții prin creșterea nivelului de siguranță</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Gradul de implementare Număr și valoare echipamente Capacitate sistem de monitorizare video Servicii asigurate</p> <p><u>Beneficiari:</u> Primăria Comunei, comunitatea locală</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Capacitate administrativă

Fișa de proiect nr. 13

<i>Titlul proiectului</i>	Acces gratuit la wi-fi al tuturor cetățenilor
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Creșterea calității vieții și a accesului la informație, prin adoptarea noilor tehnologii Reducerea decalajului digital dintre comunitățile urbane și cele rurale</p> <p><u>Obiective:</u> Facilitarea accesului public la infrastructura informațională Creșterea performanței digitalizării Dezvoltare economică și socială</p> <p><u>Activități:</u> Lucrări de racordare la rețeaua de internet în bandă largă Acordare acces gratuit la internet (wi-fi)</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Dezvoltarea infrastructurii de internet de bandă largă Condiții mai bune de lucru Comunitate locală informată Creșterea calității serviciilor furnizate</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Wi-Fi gratuit Număr beneficiari</p> <p><u>Beneficiari:</u> comunitatea locală, operatori economici locali, potențiali investitori</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

Domeniu de intervenție: Capacitate administrativă

Fișa de proiect nr. 14

<i>Titlul proiectului</i>	Introducere sistem integrat de tip SmartVillage, bazat pe module specifice fiecărui compartiment din primărie
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Digitalizarea și tehnologizarea administrației publice locale Consolidarea capacității administrației publice locale Furnizarea de servicii publice de calitate pentru toți cetățenii comunei</p> <p><u>Obiective:</u> Dezvoltarea serviciilor publice bazate pe tehnologie și creșterea nivelului de securitate cibernetică Creșterea calității serviciilor publice furnizate Reducerea timpului de soluționare a cererilor Îmbunătățirea accesului la serviciile publice</p> <p><u>Activități:</u> Achiziția de sistem integrat de tip SmartVillage Instruirea personalului în scopul utilizării eficiente a acestuia</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Acces facil la servicii publice prin tehnologie performantă Servicii publice de calitate</p> <p><u>Indicatori de evaluare:</u> Grad de implementare sistem integrat SmartVillage achiziționat Servicii asigurate Număr utilizatori Procent (%) creștere capacitate de reacție la sesizări/solicitări Procent (%) reducere timp de intervenție sau de procesare solicitări ale cetățenilor Număr cereri soluționate sau sarcini executate</p> <p><u>Beneficiari:</u> administrația publică locală, cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici de pe raza comunei</p>
<i>Actori implicați</i>	Consiliul local al comunei Primarul comunei
<i>Posibile surse de finanțare</i>	Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite

Domeniu de intervenție: Capacitate administrativă

Fișa de proiect nr. 15

<i>Titlul proiectului</i>	Crearea arhivei digitale a Primăriei
<i>Descrierea proiectului</i>	<p><u>Justificare:</u> Consolidarea capacității administrației publice locale Furnizarea de servicii publice de calitate pentru toți cetățenii comunei</p> <p><u>Obiective:</u> Introducerea unui sistem modern, inovator, bazat pe tehnici digitale și online, de gestiune a fluxului de documente și arhivă digitală</p> <p><u>Activități:</u> Achiziția unui sistem digital de arhivă Instruirea personalului în scopul utilizării eficiente a acestuia</p> <p><u>Rezultate așteptate:</u> Arhivă digitală Acces facil la documente prin tehnologie performantă Servicii publice de calitate</p> <p><u>Indicatori de rezultat:</u> Arhivă digitală implementată Capacitate prelucrare/gestionare documente arhivate Spațiu de stocare Număr de documente introduse/stocate/accesate în sistem</p> <p><u>Beneficiari:</u> administrația publică locală, cetățenii comunei, instituții publice și operatori economici de pe raza comunei</p>
<i>Actori implicați</i>	<p>Consiliul local al comunei Primarul comunei</p>
<i>Posibile surse de finanțare</i>	<p>Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri europene Alte surse legal constituite</p>

CAPITOLUL 7

IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ

Implementarea strategiei de dezvoltare locală și implicit a planului de acțiune se face cu participarea tuturor actorilor de pe plan local: administrația publică locală, comunitatea locală, firme private, reprezentanții societății civile.

O bună implementare a strategiei de dezvoltare asigură în primul rând o creștere autentică a comunității la nivelul tuturor domeniilor de intervenție și priorităților strategice. Din acest punct de vedere implementarea unui sistem potrivit de indicatori de monitorizare și elaborarea periodică și cu pragmatism a rapoartelor strategice de monitorizare joacă un rol esențial în procesul de management.

Monitorizarea, evaluarea și pilotarea sunt procese corelate și interdependente. În contextul ciclului politicilor publice, monitorizarea și evaluarea depind de etapele de identificare, formulare a problemei și de cea a alegerii celei mai bune alternative. Pilotarea are rolul aplicării celei mai bune tactici de implementare a proiectelor din cadrul strategiei.

Monitorizarea este procesul de colectare periodică și analiză a informației cu scopul de a fundamenta procesul de luare a deciziei de către cei abilitați, asigurând transparența în luarea deciziei și furnizând o bază pentru viitoarele acțiuni de evaluare.

Monitorizarea evoluției implementării strategiei și a planurilor de acțiuni este în principiu o practică formală puțin cunoscută și asumată în mediul instituțional public. Pe de altă parte această sarcină presupune resurse considerabile alocate (sisteme de colectare, prelucrare și raportare) și o pregătire specifică (definirea indicatorilor cantitativi și calitativi, corelat cu potențialele surse de colectare/ producere a acestora).

Monitorizarea furnizează informația necesară evaluării. Pentru a putea monitoriza implementarea strategiei și pentru a aprecia performanțele ei în raport cu obiectivele stabilite, este necesară stabilirea unui set de indicatori. Pentru acuratețe este necesară o colectare periodică, sistematică și atentă a datelor din teren. Modalitatea de colectare și corectitudinea datelor sunt importante în condițiile în care monitorizarea activează ca un sistem de avertizare timpurie și adesea punctează probleme sau arii care au nevoie de evaluare.

Construirea unui sistem de monitorizare al strategiei de dezvoltare este necesară, pentru a urmări în mod continuu implementarea și pentru a putea acționa rapid și eficient în cazul apariției unor eventuale probleme.

Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei se va efectua folosind un sistem unic, bazat pe indicatori calitativi și cantitativi.

Mecanismul de monitorizare include monitorizarea de birou, monitorizarea pe teren, precum și întocmirea rapoartelor de monitorizare:

- **Monitorizarea de birou** – constă în acumularea și examinarea diferitelor informații în cadrul ședințelor grupului de monitorizare, audieri ale celor implicați în implementarea strategiei, a diferitor experți în domeniu;
- **Monitorizarea pe teren** – constă în acumularea și verificarea informațiilor prin deplasarea la instituțiile responsabile de implementarea strategiei;
- **Rapoartele de monitorizare** – prezintă produsul activității grupului de monitorizare și va fi de două tipuri: raportul de monitorizare trimestrial și anual, întocmite în baza informațiilor acumulate din diferite surse, sondaje, cercetări și rapoarte de progres, elaborate de experți.

În procesul de monitorizare vor fi implicați partenerii reprezentați în cadrul Grupului de lucru prin serviciile și birourile de specialitate relevante furnizoare de date.

Sursele de colectare a informațiilor se găsesc la nivelul următoarelor categorii de documente:

- Rapoarte trimestriale, prezentate de către instituțiile responsabile;
- Rapoarte trimestriale/anuale ale serviciilor implicate în implementarea strategiei;
- Discuții în cadrul ședințelor grupului de monitorizare;
- Rapoarte de monitorizare elaborate de reprezentanți ai societății civile;
- Surse mass-media;
- Sondaje, cercetări și rapoarte de progres, elaborate de către experți.

Evaluarea Strategiei de dezvoltare locală răspunde la întrebările: care este efectul, impactul activităților realizate și în ce măsură rezultatul răspunde așteptărilor.

Evaluarea intermediară este activitatea de cuantificare a impactului pe care proiectele aflate în implementare îl generează pe parcurs, măsura în care planul evoluează conform planificărilor etc.

Obiectivele evaluării intermediare sunt:

- Oferirea suportului în luarea deciziilor cu privire la activitățile realizate de implementare a strategiei;
- Obținerea informațiilor din toate sursele existente despre ce merge bine, ce nu merge și de ce;
- Îmbunătățirea calității activităților realizate;

- Identificarea practicilor de succes, care ar putea fi extinse;
- Elaborarea recomandărilor pentru îmbunătățirea strategiei.

Evaluarea finală este activitatea de estimare a impactului generat de implementarea strategiei, prin măsuri și proiecte specifice (potrivit planurilor de acțiune), la finalul perioadei pentru care a fost elaborată strategia.

Obiectivele evaluării finale sunt:

- Concluziile privind rezultatele și impactul implementării strategiei;
- Concluziile privind raportul dintre resursele investite și rezultatele și impactul obținute;
- Asigurarea bazei pentru adaptarea/ corectarea/ schimbarea unor aspecte ale strategiei viitoare dacă este cazul, reactualizarea acesteia potrivit noilor perspective;
- Asumarea și integrarea succeselor și a lecțiilor în strategia reactualizată;
- Identificarea practicilor de succes, care ar putea fi extinse;
- Elaborarea recomandărilor pentru îmbunătățirea strategiei viitoare.

Managementul operativ al comunei va prezenta Consiliului local:

1. **rapoarte anuale de progres**, care se vor elabora începând cu al doilea an de implementare și vor avea ca scop monitorizarea eficientă a aplicării strategiei de dezvoltare. Rapoartele vor reflecta stadiul implementării strategiei, pe fiecare domeniu strategic și vor evidenția evoluția principalilor indicatori de output și de rezultat;

2. **rapoarte strategice**. Având în vedere faptul că implementarea strategiei de dezvoltare locală se va întinde pe o perioadă de câțiva ani, este necesară o evaluare intermediară a strategiei, pe baza unor rapoarte strategice. Pentru evaluarea impactului aplicării strategiei de dezvoltare se va urmări evoluția principalilor indicatori socioeconomiци la nivel local.

În linii mari, raportul strategic va cuprinde:

- situația și evoluția socioeconomică a comunei Ciumești;
- realizările obținute, cuantificate pe baza indicatorilor și gradul de atingere a obiectivelor stabilite;
- problemele întâmpinate în procesul de implementare a strategiei de dezvoltare;
- exemplele de bună practică identificate;
- propuneri privind revizuirea și ajustarea periodică a strategiei de dezvoltare în raport cu evoluțiile economico-sociale semnificative înregistrate la nivel local în perioada 2022-2030.

Rapoartele strategice vor fi realizate din 3 în 3 ani, în anii 2025 și 2028, fiind prezentate în cadrul ședințelor Consiliului local al comunei Ciumești. În funcție de rezultatele evaluării și monitorizării și în acord cu modificările legislative, strategia de dezvoltare a comunei Ciumești va putea fi revizuită ori de câte ori va deveni necesar.

